

Ім. А. 33. 173

Д І Є П У Т А Ц Ї Й Л Е

а с в п р а

І Є Т О Р І Є Й,

ПЄНТРЪ ЛЧЕПЪТЪЛ РОМЪНІЛОР Л ДАКІА;

Урмате лтре Авторъла єй Петръ Маліор etc. ши лтре Ре-
ценсентъла Н. лпрогивникъла Історіей.

ТЗЛМЗЧИТЕ ДЕ ПЕ ДАТІНІЕ ПЕ РОМЗНІЕ

п р и м

Д Я М Я С К И Н Б О Ж И Н К Ъ

Ізрісконсълтъл Прінціпатълаш Молдавіей. Прекъм ши л мзрита Крзиме л
Унгаріей Ж. Адвокат.

Л Б Ъ Д Я

КЪ ТѸпарка Крзецій ТѸпографій л Універсітатей Унгърецій.

1 8 3 4.

ВІСНИК ЦАТУ ПЕРШОГО

1883

№ 10190701

ВІСНИК ЦАТУ ПЕРШОГО

Nihil justius, nihilque dignius, quam suam defendere Nationem.

Нимик Єсте май дрепт, ши нимик май вредник, де єзт а апрѣ Нація са,

Et pius est Patriae facta referre labor.

Ovid. Trist. L. II. Eleg. I. v. 322.

Ши євкієс авєрє Єсте а арзтѣ фаптеле Патрієй.

Овід. Тріст. Кар. II. Єлеу. I. в. 322.

ВІСНИК ЦАТУ ПЕРШОГО

ВІСНИК ЦАТУ ПЕРШОГО

1883

ЛН АИ НТ Ъ КЪ ВЪ НТ АРЪ.

ПентрѸ де а сѸ пѸтѣ лзмѸрит ацелеце, кѸприндерѣ ДіспѸтацілор ши а Критичилор, урмате атре РеценсентѸл (апротивиторѸл) Історіей пентрѸ ачепѸтѸл Ромзнілор а Дакіа, ши атре аѸторѸл ей, нѸ де присог а фи ам сокотит, а фаче о скѸртѸ дескріере а ачестора; ши адекз:

1. Вшинд ла лѸминѸ Історіа лѸй ПетрѸ Маіор, пентрѸ ачепѸтѸла Ромзнілор а Дакіа, с'аѸ скѸлат ун взркат, стрѸлѸчит атрѸ лвзѸтѸрй, дин віена, ши аѸ дат а Газета ЛітералѸ дин віена П. 98. а а 7. Декемвріе 1813. фаца 1552 — 1563. о Реценсіе, адекз о КритикѸ, апротива нѸмитей Історій. асѸпра ачестей Реценсіе, аѸ алѸтѸтит аѸторѸл ПетрѸ Маіор, о РеспѸндере, а линка латінѸ, ши аѸ дато ла лѸминѸ сѸбет нѸме: *Animadversiones in Recensionem Historiae de Origine Valachorum in Dacia*, адекз: аѸзрй аминте асѸпра Реценсіей де Історіа, пентрѸ ачепѸтѸл Ромзнілор а Дакіа. Тоате ачесте с'аѸ фѸкѸт, фѸзрѸ де аши асѸзнѸ аѸторій нѸмиле лор, а ачеле ДіспѸтацій.

2. асѸпра зиселор анімадверсій а аѸторѸлѸй Маіор, аѸ алѸтѸтит літераторѸл дин віена, ун РеспѸнс а 22 понтѸрй; каре асѸ нѸ л'аѸ дат а типарю, чи л'аѸ трѸмис дѣдрептѸл кѸтрѸ ПетрѸ Маіор; кареле, афлѸнд а фи ши ачест РеспѸнс, фѸзрѸ темей, ши фінд обичнѸтит а нѸ ремзнѣ нимзнѸй даторю, май взрѸтос а кѸт се атинѸѣ де челе націонале, аѸ цесѸт ун респѸнс, сѸбет тітѸла: *Reflexiones in Responsum Domini Recensentis Viennensis*. Рефлексій асѸпра РеспѸнсѸлѸй аѸмисале РеценсентѸлѸй дин віена, ши с'аѸ дат а типарю ла а. 1815.

3. асѸпра зиселор Рефлексій, іар аѸ фѸкѸт РеценсентѸл дин віена о Реценсіе, ши аѸ дато а Газета ЛітералѸ дин віена П. 7. ФеврѸаріе

1816. Апротива кзрїа, аз скрис рзпзосатѣла Маїор респѣнсѣла кѣ нѣмелє: *Contemplatio Recensionis in Valachicam Anticriticam, litterariis Ephemeridibus Vienensibus 1816. divulgatae.* Привире асѣпра Реценсіей датѣ А Газета літералѣ дин Віена ла а. 1816. А-протива Антікрїтічей ромзнецїй.

Ачѣста аз фост чѣ май де пе урмз Апрокере, пентрѣ Історїа азї Петрѣ Маїор, кареле Авингзнд пре Апротивникѣла сѣз, л'аз минціит, іар Історїей сале аз дат прин ачеа деплинз крединцз (*fidedignitatem*). Май зижнд одатѣ А скѣрт: Петрѣ Маїор аз дат ла азминз Історїа пентрѣ Ачепѣтѣла Ромзнилор А Дакїа. Унѣл дин Віена аз фѣкѣт О Реценсіе асѣпра Історїей. Маїор, аз фѣкѣт Анїмадверсіи ла ачѣ Реценсіе. Віенѣнѣла аз фѣкѣт Респѣнс асѣпра Анїмадверсіилор. Маїор аз фѣкѣт Рефлексїи асѣпра ачестѣи Респѣнс, Віенѣнѣла аз фѣкѣт іар О Реценсіе асѣпра Рефлексїилор азї Маїор. Ши май пе урмз Маїор аз фѣкѣт Контемплаціа асѣпра ачестей дин урмз Реценсіе, ши ашà аз Ачетат Віенѣнѣла де а май скріе асѣпра Ромзнилор.

Дечї пентрѣ ка сѣ се факз тѣтѣрор кѣносѣт, кѣмкѣ прѣлѣзѣдата Історїе, аз фост сѣпѣсѣ ши крїтічей ачелор май Авзцацї Бѣрѣацї, карїй кѣносѣнд май пе урмз адеврѣла, аз примито ка пре О Історїе вредникѣ де крединцз; ам сокотит а фи де тревѣнцз а тѣлмѣчї презиселе Дїспѣтацїй ромзнецїе, ши але алѣтѣрѣ ла свѣршитѣла зисей Історїе. Ничї сѣ се мире чинева вѣзїндѣмз зижнд, кѣ єѣ лѣм тѣлмѣчит ромзнецїе, азпѣ че Асѣш Аѣторѣла зиче: e *Valachico in latinum translatae*, адекѣ: прен-то а рсе де пе ромзніе пе латїніе; пентрѣ кѣ, поате кѣ рзпзосатѣла ле ва фи авѣт цесѣте ши ромзнецїе; дар Асѣ ничї цїѣ сѣ ле фїе дат А типарїю, ничї цїѣ сѣ се афле ундева А манѣскрїпт, мѣкар кѣ дестѣла ам черчетат ачѣста. Поате кѣ аз авѣт гѣнд ши-воє, сѣ ле дее ла азминз ши А линѣа ромзнѣскѣ, ши апой превенїндѣла моартѣ, с'аз пїердѣт доарѣ ачел манѣскрїпт, ка ши мѣлѣте алте Манѣскрїптѣрї а азї; динтре каре чел май Асѣмнат ши май адѣкѣторїю де дѣрере єсте Граматїка ромз-нѣскѣ, че аз авѣто Маїор гата де типарїю, ши акѣм с'аз пїердѣт, ка ши кѣнд ничї н'ар май фи фост. Дечї сѣ пѣшим дрепт ла май сѣс нѣмителе Дїспѣтацїй, ши адекѣ:

І ЯНІ МА ДВБРОІЙ.

АПРОТИВА РЕЦЕНСІЕЙ ІСТОРІЕЙ ПЕНТРЪ АЧЕПЪТЪЛ РОМЪНИЛОР А ДАКІА.

НУ ЄСТЕ ВРЕДНИК МБАТЕ А АНАИТЕКЪВЪНТА ДЕСПРЕ АЧКСТА. БУ КЪ АДЕВЪРАТ ЧИНСТЕСК ПРЕ АВТОРЪЛ РЕЦЕНСІЕЙ ДЕ ІСТОРІА ПЕНТРЪ АЧЕПЪТЪЛ РОМЪНИЛОР А ДАКІА, ПЕНТРЪ АЛЪЙ АЪЦЪТЪРЪ: ЧИ ТОТЪШИ, НЪ ТРЪБЕ СЪ СЕ СЪПЪРЕ, КЪ ЄЪ ДИН ЮБИРЪ ДЕ АДЕВЪР ФАК АЪРЪЙ ДЕ СЪМЪ АСЪПРА РЕЦЕНСІЕЙ АЪЙ. ДЕЧІ ФЪРЪ АЪРЪЖІЕРЕ СЪ НЕ АПЪКЪМ ДРЕПТ ДЕ АЪКРЪ.

РЕЦЕНСІА ЧЪ ПЪВЛІКАТЪ ПРИН ГАЗЕТА ЛІТЕРАЛЪ ДИН ВІЕНА Н. 98. А А 7-А ДЕКЕМБРІЕ 1813. ФАЦА 1552 — 1563. ВЪЗНД А ФАЧЕ АСПРЪ КРІГІКЪ, АСЪПРА ІСТОРІЕЙ ПЕНТРЪ АЧЕПЪТЪЛ РОМЪНИЛОР А ДАКІА, ЧЕ СЪАЪ АЛЪЦЪТЪИТ ПРИН СЪРГЪИИЦА АЪЙ ПЕТРЪ МАІОР ДЕ ДІЧО-ЪЖИМАРТИН, ПРОТОПОП, ШИ КРЪСЕК А КЪРЦИЛОР РЕВИСОР ЛА БЪДА, ДЕ ЛОК ЛА АЧЕПЪТ АСЪМНЪСЪ О ГРЕШАЛЪ ДИН ПРЕФАЦІА ЗИСЕЙ ІСТОРІЕ, ПРЕ КАРЪ О ХОТЪРЕЩЕ СЪ СЕ СКОЦЪ АФАРЪ А А ДОА БЪДІЦІЕ.

КЪБИТЕЛЕ ПРЕФАЦІЕЙ АТОАРСЕ НЕ ЛАТИНІЕ, АЧЕСТЪ СЪНТ: *Propositum seu. etc.* КЪЦЕТЪЛ МЕЪ НЪ ЄСТЕ А ЦЕСЕ АТРЪГЪ ІСТОРІА РОМЪНИЛОР, ДЕКЪТ АЧЕЛЪ, ЧЕ СЕ ЦИН МАЙ ВЪРТОС ДЕ АЧЕПЪТЪЛ ЛОР А ДАКІА, ДИН ВЕКІЙ ЁКРИПТОРЪЙ ЛЕНТРЪ АЧЕА АЛЕ АСЪМНА, КА ВЪЗЪНА РОМЪНІЙ СТЪЛЪЧИТА ВИЦЪ, ДИН КАРЪ СЪНТ ПРЪСИЦІЙ, ТОЦІ СЪ СЕ АДЕМНЕ А УРМА ЁТЪРЪМОШИЛОР СЪЙ, АТРЪ ОМЕНІЕ, ШИ А БЪНА КЪБІИИЦЪ. ПЪНЪ АЧИ ЦИНЕ ЄСЕМПЪ, ЧЕ АЛ КЛЕБЕТЕЩЕ ДЪМНЪ АЪЙ РЕЦЕНСЕНТЪЛ.

Чи пентрѸ кз явторѸла ка ун Патріот вѸн, ши ка ун взркат ксерическ, есте лѸфлечит кѸ ачѸ апостолічѸскз лѸвцзтѸрз, кѸ карѸ сокотеск, кз трзѸѸе тотѸѸна кѸ маре лгрижире сз се аѸапе поѸареле: Тот сѸфлетѸл сз фіе сѸвпѸс ПѸтерилор май лналте. Кзтрз Романі Вап. 13. в. 1. ЯѸле аминте сз фіе сѸвпѸшй Прічпілолор, ши Отзпзниторилор; зи ле сз фіе аскѸлтзторй, ши гата ла тоатз фапта вѸнз. Кзтрз Тіт. К. 3. в. 1. Деачеа де тревѸинцз есте сз фицй сѸвпѸшй, нѸнѸмай пентрѸ мзніе, чи ши пентрѸ кѸношинцз. НимзнѸй сз фицй даторй кѸ нимик, де кзт сз вѸ юицй унѸл пре алтѸл, пентрѸ кз чел че юѸѸе пре деапроапеле, аѸ лмплинит леѸѸ. Кзтрз Романі к. 13. в. 5. 8. ДѸпз ачѸстз лѸвцзтѸрз зик, явторѸл, пѸзнз партикѸла, аѸекз, тзлмзѸѸе, кз урмзтоареле сз цин де оменіе, ши де вѸна кѸвїнцз, лпреѸнз свзтѸнѸшй: кзтрз лператѸл лор ал явстрїей, сз фіе кѸ креѸинцз; кзтрз Патріа са, кѸ кѸчерїе; кзтрз Домнїй ДокѸрилор, кѸ аскѸлтаре; кзтрз тот деапроапеле, кѸ драгосте. ДеѸи нѸ цїѸ пентрѸ че ар трзѸѸи сз се ласз афарз, дин аѸоа вѸїїе, аѸесте кѸвинте, че сзнт кѸпринсе л лѸвцзтѸра апостолічѸскз, ши потривите леѸїй фиреѸїй.

Май департе зичерѸ аѸеа, пре карѸ Д. РеценсентѸл О лѸѸѸеѸе (алипѸѸе) явторѸлшй: кѸм кз клеветириле сѸѸ пригонириле стрзинилор, аѸ лѸолдит пре лѸш явторѸл, сз нѸ такз май мѸлт, нѸ се афлз ничй деѸѸм, л скѸрта ПрефаѸїе а явторѸлшй. Сзнт лѸз ши алте асзмине искоѸирй л Реценсїе, кѸ каре, кѸм кз ДомнїѸлшй РеценсентѸл аѸ вѸѸт сз десѸзѸѸезз пре четиторїй сзї, лесне ва пѸтѸѸе вѸѸѸе, чел че ва кѸмпзнї Реценсїа кѸ їсторїа.

ДѸпз че длшй РеценсентѸл кан деѸѸл де винишор аѸ тзлмзѸѸит ПрефаѸїа явторѸлшй, фзгзѸѸеѸе, кѸм кз ва аѸѸмерї, аѸекз ва арзтѸ четиторилор сзї фирѸл явторѸлшй, ши ширѸл проѸелор сѸѸ а мзртѸрїилор лшй; ши тотѸшй, пентрѸ фолосѸл сзѸ, нѸмай пе ушор атинѸе аргѸментѸриле (темеѸрилe) явторѸлшй, їарз пре челе май тарй, ле таче кѸ тотѸл.

ПентрѸ кз: 1. фоарте лаѸѸз РеценсентѸл пре явторѸл, кз аѸ скрїї їсторїа л мѸмѸска линкз ромзнїсѸкз, кѸ кѸвзнт нѸ фзрз дрептате: кѸмкз пзнз кзнз нѸ вор лѸеѸе тоѸї, ши деѸпре тоате, а скрїї л линка мѸмѸсѸкз, нѸ поате ничй ун попор сз нзѸѸѸѸїасѸкз, кз ва аѸнѸѸе ла кѸлтѸрз. Лсз кѸрѸнз уїтзнѸѸе де ачѸстз сѸзнтз симѸире, порѸнѸѸе сѸѸ НѸм: 3. ка Ромзнїй сз скрїї л линка кѸноскѸтз, аѸекз нѸ ромзнїсѸкз.

Зикънд Реценсентъл съст Н. 4. къ Ромънїй акѡм чей май мѡлци сзнт шервиторї, се веде а нѡ кѡноаще старѣ Ромънилор дин Молдавіа, ши Цѣра мѡнтенѣскъ, ничї ашї аѡче аминте, де мѡлцимѣ Новїлїлор Ромънїй дин Мареле Принчїпат аа Трансїлванїей, акъ ши дин Мъритъ Къзимѣ Унгарїей.

Аѡторѡл аѡ доведит, дин Бѡтропїе, къ линка латїнъ сѡѡ адрептат прин Латїнѡс, Крака Латїлѡвї, адекъ пентрѡ атрекѡинцарѣ лѡвцацїлор, ромънънд линка векїе ла попор; ши къ ачѣста линкѡ попѡларе, есте ачѣ ромънѣскъ. Търхїѡ черчетѣхъ Д. Реценсентѡл, пентрѡ че ар фи фѡкѡт ачѣста Крака Латїнѡс?

Майнаинте де а сѡ респѡнде ла ачѣстѡ атрекаре а Длѡвї Реценсент, нѡ ка фи фѡрѡ кѡвїинцѡ а арѡтѡ минѡната сокотинцѡ а лѡвї Іоан Валентїнї, Парѡхѡл Зїно-Варолей. Ачеста а скриселе сале кѡртичеле, а уна кѡлесе, ши типрїте ла Бѡда кѡ Типарѡл Къзещей Унїверсїтѡцї, 1808. прѡкѡм нѡмерѡ май пре тоцї Оаменїй лѡмей атре фамїлїїле славичешї, ашѡ зиче, къ ши Троїанїй аѡ фост славї. Къ ла фаца 354 ашѡ зиче: „Кѡмкъ Троїанїй аѡ фост славї, де Олѡтривѡ кѡ Гетїй ши кѡ Тракїй, арѡт а урмѡторѡл кип: Гречїй нѡмѣѡ пре Троїанїй Варбарї. Овїд. Блѡг. I. Херої аѡм.“ Се пѡне ла Зей Патрїей прада варбарѡ. Ши фаца 355. зиче: „Гречїй нѡмѣѡ пре Троїанїй Варбарї. Дакъ Троїанїй ар фи пѡрчес дин нѣмѡл Гречїлор, Орї а Латїнїлор, Окрїпторїй векї, май кѡ сѣмѡ Овїдїе, ка унѡл чел май искѡсит а Історїїле векї, нѡ їар фи нѡмит, кѡ ун нѡме урѡнос (неплѡкѡт).“ Ши фаца 142. ростеше: „Де ачї сѡ ши май пе ларг, къ а Асїа, нѡ сѡѡ атрекѡинцат линка латїнъ ничї Одатѡ, ши кѡмкъ Троїанїй де нѣм Олавї, аѡ афлорит кѡ чѣ май веститѡ лаѡѡ а лѡмей.“ Песте ачѡ ла фаца 152. зиче: „Кѡ адекѡрат, аѣккъ линка немѡцѣскъ, Олавенѣскъ, ши чѣ Гречѣскъ шї ар лѡ апапой кѡвинтеле рѡѡѡчинале, дин ачѣ латїнѣскъ, май къ ар кѡѡѡ ачѣ Латїнѣскъ а нимичїе.“ Ба акъ тот ла ачѡаш фацѡ ши ачѣста арѡтѡ Валентїнї: „дїнка Гречѣскъ, зиче: нѡ пѡцине аѡ а прѡмѡтѡт дела чѣ славенѣскъ.“

Ба ачѣстѣ Петрѡ Катанчїй де Істрѡ кап 7. Нѡм: 16. ашѡ ашї ѡѡ сокотинца, де спре линка славенѣскъ: „Де веї черчетѡ фирѣ линкеї славенешї, нѡ поцї анѡ вѡгѡ де сѣмѡ атрѡнса, Оаре че Дѡмне Зеескъ.“

кз пре ачкста О сѣг кѣ лаптеле дела Нѣтречеле сале, ши деопотривѣ ацелече кзрциле, Церкѣла, кѣ чел лѣзцат, ахат есте пентрѣ кѣвинте, ши цесетѣра Граматичкскѣ; пентрѣ ачеа пѣцин с'аѣ агрижит пзнѣ акѣм Ромзній де а да Граматікѣ ши Дексікон.

Май департе апой, че с'аѣ скоп прин адрептаре дин аѣзіа линѣѣ а ла цѣлѣшѣ, ши че исѣѣ адаѣс? так Окрїиторїй веки. Асѣ єѣ нѣ мѣ адоеск, кѣм кѣ исворѣл адрептѣрей аѣжей линѣй латїне, трѣѣѣ сѣ се трагѣ дела соціетатѣ ши аѣртѣширѣ латинилор кѣ Гречїй; ши сокотеск, кѣ аѣзіа мѣтаре с'аѣ аѣзмлат кѣ силаѣа де пе урмѣ а кѣвинтелор; акѣзіа сокотинце аргѣмент (темеї) ачестал ам: Нѣ нѣмай ла Італї, чи ши ла Ромзній, карїй пе ла ачепѣѣл вѣкѣлѣшѣ ал доїле аѣпѣ Хрїстос, аѣ єшит дин Італїа а Дакїа, тоате ворѣле сѣ сѣвѣршеск, ши пзнѣ асѣѣѣшѣ, а вокале (сѣнѣтоаре). Дечї нѣ фѣрѣ потривире сокотеск а сѣ пѣтѣ ѣи, кѣмкѣ ши ла векиї латинї, адинте де а се унї єї кѣ Гречїй а май де апропе соціетате, тоате кѣвинтеле линѣй лор, с'аѣ сѣвѣршит а вокалѣ. Ши де вѣрѣ чинева сѣ аѣларичкскѣ ачкста, сѣ кѣвине сѣ арате ачепѣѣл латиней а Італїлор, ши а Ромзнилор, де а нѣ сѣферї консонантѣ (неѣнѣтоарѣ) а сѣвѣршитѣл кѣвинтелор. Каре пентрѣ кѣ нимине нѣ поате арѣтѣ, трѣѣѣ сѣ се аѣе, кѣмкѣ ши ла векиї латинї, тоате кѣвинтеле с'аѣ сѣвѣршит а вокале. Урмеле ачестѣї Окичей ми се вѣд: амаѣѣге, а лок де амаѣѣрunt, аѣ юкит; амаѣѣге, алок де амаѣѣерis, кей фи юкит; амаѣѣге а лок де амаѣѣeris, тѣ те юкешї, ши алт. Іар май тѣрѣїѣ урмѣнѣ Гречилор, аѣ ачепѣт лѣзцацїй латїнїлор а вѣрѣ а линѣа са консонантеле дин сѣвѣршит а унор ворѣе, рѣмѣнѣнѣ датина векиї а линѣа попоралѣ, пре карѣ О цин пзнѣ асѣѣшѣ Італїенїй, ши Ромзнїй, ѣик ла Ромзнїй дин Дакїа аѣрелїанѣ, ши асѣѣшѣ сѣ сѣвѣршеск тоате кѣвинтеле а вокалѣ, ка ши ла Італїенїй; іар ла Ромзнїй Дакїей веки, адесе се ласѣ аѣарѣ вокала ѣ, дин сѣѣршит; пентрѣ ачеа мѣлте кѣвинте се сѣвѣршеск ла ачестїй а консонантѣ. Тотѣшї єѣтрѣнїй Ромзнилор аѣ адаѣс ла аша консонантѣ пре цїрїлїескѣл ь (че нѣ дѣ ничї ун сѣнет) спре а арѣтѣ липса вокалей ѣ. Іар дакѣ асѣмине кѣвѣнт се аѣрѣнѣ кѣ артїкѣлаѣа дефїнїт, Орї кѣ алтѣ чеѣа партикѣлѣ, се рекїамѣ тот ачеш вокалѣ, п. є. Роман', Романѣл, унѣѣр', унѣѣрѣл; Грек', Грекѣл; аѣнѣ', аѣнѣѣне; рѣгнѣ', рѣгнѣѣнѣ; лѣснѣ', лѣснѣѣсе ш. а. Іар датина де а лѣїа финала вокалѣ ѣ. нѣ поате фи ничї О адоїалѣ кѣ с'аѣ аѣроѣѣс кѣ вѣрѣрѣ линѣй словенешї, ши а лїтерилор цїрїлїешї, а Бисеричиле ромзнешї дин векиа Дакїе; ка прин ачеа, аѣре алтеле, сѣ се деє май маре чинсте лїтерилор Цїрїлїешї; пентрѣ кѣ аѣралт кип Цїрїлїескѣл ь н'ар фи пѣѣѣт кѣлѣтѣ лок ла Ромзнїй.

Авторѣла аѣ арятат, ачѣ кип с'аѣ стрѣмѣгат линѣа латїнѣ чѣ попоралѣ, прин деосевите линѣй а попорелор Італїей, челор сѣкпѣсе прин Романи. Іар кѣмкѣ лѣзцацій Латїнілор, аѣпѣ дѣепѣртарѣ дела лѣгїа линѣа а лѣціѣлѣй, с'аѣ сѣргѣит дин тоате пѣтериле, а лѣогзці линѣа са чѣ літералѣ, дин линѣа Грѣчѣскѣ, дѣ присос аратѣ лѣзшї Кѣрциле латїне. Карѣ н'аѣ лѣтетат а фачѣ лѣзцацій Латїнї, ничї аѣпѣ чѣ ажѣнсѣа ла дрѣкпѣтѣ мѣсѣрѣа линѣа чѣ літералѣ. Ба лѣкѣ нѣнѣмай дела Грѣчї, чи прѣкѣм се лѣтѣмплѣа лѣ алѣзтѣвирѣ унѣй ноавѣ линѣй; ши дела алте Націй аѣ вѣрѣят унѣле, ши алтеле, Орї лѣ нѣмерѣла кѣвинтелор, Орї лѣ Граматїка линѣей Літералѣ; ши іарѣшї алтеле прин лѣсаш а са истѣциме лѣѣ афлат лѣзцацій Латинї.

Дѣчї дар, афарѣ дѣ алте причинї, а деосевирѣй векилор Окрїиторї лѣтрѣ сине, зїк а фи ачѣїа: кѣ унїй аѣ вѣрт сѣ урмѣзѣ линѣей попоралѣ, атѣт привїнд кѣтрѣ рѣспѣндѣре (pronuntiatio), кѣт ши кѣтрѣ кѣвинте ши ідіотїс мѣрї; кѣ аѣвѣрат кѣ дин формѣле ворѣкїрей лѣй Плавтѣс ши а лѣй Теренціѣ, се аѣд унѣле ши пѣнѣз аѣтѣзї лѣ линѣа Ромѣнїлор. Ялїї лѣ мѣлте кїпѣрї аѣ урмат Грѣчилор ашѣ, кѣт унїй, май вѣртос прин тѣлмѣчїрїле фѣкѣте дин Явторї Грѣчїї, аѣ грѣчит линѣа, лѣпротїва а лѣсѣш ашѣзатѣї прѣпрїѣтѣзїї а линѣей Латїнѣ.

Лѣзѣдар пѣне лѣанїте Д. Реценсентѣла сѣѣт Н. 7. Есемплѣ линѣей грѣчїї, лѣ протїва Явторѣлѣй. Пѣнтрѣ кѣ сѣ афлѣ, кѣ дѣспре линѣа грѣчѣскѣ, тот ачѣаш трѣѣѣ сѣ се сокотѣскѣ, ка ши дѣспре латїнѣска. Ядѣкѣ линѣа грѣчѣскѣ О ворѣкѣ Оаре кѣнд тоцї Грѣчїї дѣ опотрївѣ. Аѣпѣ ачѣ лѣзцацій лор, примїнд дела нѣмѣрїле стрѣнїне шїнїцѣле ши мѣїѣстрїїле, лѣрѣвнѣз аѣ лѣтро-аѣс лѣ Грѣчїѣ ши кѣвинте стрѣнїне, ши формѣ дѣ ворѣкїрї; апой шѣѣ кѣлтивїт, ши мїнѣнат шѣѣ лѣогзцит линѣа, рѣмѣнѣнд попорѣл чѣл не лѣзѣат пѣ лѣнѣгѣ линѣа векїѣ. Дѣ ачї с'аѣ нѣскѣт доаѣ линѣй грѣчїї, унѣ літералѣ, карѣ се лѣвѣцѣ кѣ ажѣторїа Граматїчїї, ши прѣ карѣ О нѣмїм Флїнѣскѣ, алта прѣаѣтѣ цѣрѣнїскѣ, прѣ карѣ пѣнѣз аѣтѣзї О ворѣѣше попорѣл грѣчѣск, чи фѣартѣ стрїкатѣ.

Ши ашѣ кѣ есемплѣ Грѣчилор, крѣд кѣ с'аѣ аѣѣс ши Латїнїї спрѣ лѣдрѣптарѣ ши кѣлтивїрѣ линѣей салѣ; прин карѣ мїжлѣчїре с'аѣ нѣскѣт апой О ноавѣ линѣа латїнѣ, деосѣкїтѣ дѣ чѣ векїѣ, чѣ аѣ рѣмас лѣ гѣра не лѣзѣатѣлѣй попор.

Вѣ сокотѣск, кѣ ши лѣзцацій алтор Націй аѣ аѣт Обїчїї, прин линѣа а се дѣскїлїнї дѣ попорѣл чѣл прѣст; карѣ Обїчїї л'аѣ вѣрѣят партѣ фїрѣ шїн-

шіинцелор, парте тайнеле (секретеле) Преоцилор, парте доарѣ ши асаш амбѣііе. Амй венй а минте (лѣкрѣ адекѣ мик, чи пентрѣ де а асѣмна нѣравѣриле Оаменилор потривит) Обичеул Өзренилор карій шѣ нѣмай четй. Ачестій дин амбѣііе, ка сѣ се парѣ адекѣ а фи май асѣмнаций де кѣт алцій, бореск амаинтѣк попоренилор сѣй, силавизѣна атре сине, сѣѣ май кине сѣ зик, спѣнѣна адеосек сингѣратичеле лигере а фѣеще кѣрѣй кѣвѣнт, ши респѣнѣна пре унеле кѣтѣ кѣ доаз, пре алтеле кѣтѣ кѣ май мѣлте силавее, ши прин ачѣста се паре попоренилор сѣй, кѣ дѣмнеѣѣѣ шѣ че линвѣ аѣцѣтѣ бореск, ши ачест фелѣ де гѣзире о нѣмеск літератѣ.

Адеѣвѣрат кѣ причина сѣроритѣцій чей май де апроапе а лингеі Італіеней, кѣ лингеа Ромѣнилор, карій де атѣтѣк вѣкѣрѣй, ши нѣ атѣт де адепѣратѣ де аѣритѣла тимп а латінітѣцій, с'аѣ деспѣрѣит де Італіанй, нѣ о вей пѣтѣк ничй декѣм арѣтѣ, де вей креде, кѣ алта аѣ фост Оаре кѣна лингеа латинилор аѣцѣций, адекѣ чѣ літералѣ, ши алта, пре карѣ о борѣѣѣ ѣреній. Дечй нѣ подте фи адоіалѣ, кѣм кѣ лингеа Ромѣнѣскѣ есте ачѣкѣ векіе, пре карѣ о борѣѣѣ тоці латіній, майнаинте де а фи формат пе ачет аѣцѣций латінілор, лингеа латінѣ літералѣ аѣпѣ есемплѣ Гречилор: афарѣ кѣ, лѣцинѣѣсе аперѣціа Романілор песте тоатѣ Італіа, с'аѣ аѣѣѣ мѣлте кѣтрѣ лингеа попоралѣ, дин деосевите лингеі а попорелор Італіей, ашѣ, кѣт унеле кѣвинте, май кѣ сѣмѣ Өабінішй, с'аѣ вѣрѣт ши а лінгеа літералѣ, каре сѣнт ши пѣнѣ аѣтѣзй, ши лингеа Італіенѣскѣ с'аѣ стрикат мѣлт прин атрарѣ нѣмѣрилор де виѣѣ немѣѣскѣ, преѣѣм ши а лингеа Ромѣнилор, нѣ пѣѣине кѣвинте, май кѣ сѣмѣ слаѣиче, с'аѣ вѣрѣт, каре кѣ че кип с'аѣ фѣкѣт, аѣ арѣтѣт аѣторѣл.

Асѣ кине трѣѣѣ сѣ се іае сама, кѣмкѣ мѣлте дин ачеле кѣвинте а лингеі ромѣнешй, че се зик слаѣиче, де ачеле аѣ кѣпѣтѣт ачѣстѣ нѣмире, пентрѣ кѣ сѣнт комѣне сѣѣ де о потривѣ Өлаѣилор кѣ Ромѣнилор, іар а фѣптѣ, сѣнт ромѣнешй; ши кѣмкѣ испорѣл лор есте тот ачелаш кѣ лингеа латінѣскѣ, Італіенѣскѣ, Өпаніолѣскѣ, Франѣоѣѣскѣ; Орй кѣ рѣѣѣчина лор се афлѣ а лингеа гречѣскѣ; каре де ва черчетѣ чинѣѣѣ, лесне ва афлѣ. Іар тоатѣ ачесте кѣвинте, лѣѣ аѣѣ Оаре кѣна Өтрѣмошій Ромѣнилор кѣ сине дин Італіа а Дакіа, дела карій апой лѣѣ аѣрѣмѣтѣт Өлаѣій.

Нѣ мик аргѣмент есте пентрѣ векимѣ лингеі Ромѣнешй ши ачейѣ, че асѣмнѣѣѣѣ Фестѣѣ Кар. XVII. деспре векій латіній, кѣ ачесте кѣвинте: Бѣтѣрѣній, зиче, нѣ ѣемѣнаѣ (адоіѣ) ничй мѣтѣле, ничй семіѣвокалеле літѣре. Antiqui nec mulas, nec semivocales litteras geminabant, кѣ адеѣвѣ-

Тот сѣет ачелаш нѣмер аратъ Реценсентѣл, кѣ ла линга Трацікѣ, Гетікѣ, ши Іллірікѣ, дѣпѣ формѣ ши матеріе се сокотек ачелѣ, каре линга ромѣнѣскѣ, кѣ сорориле сале латінеде, нѣ ле дѣе комѣне. Ши фійнд кѣ вине аѣ шіѣт Д. Реценсентѣл, а фи некѣносѣт, дѣ че фелѣ аѣ фост линга Трацікѣ, ши Гетікѣ, (пентрѣ кѣ чѣ Іллірікѣ, фѣрѣ лдоіалѣ, аѣ фост ашѣ лингѣ, прекѣм есте астѣзѣ чѣ Трансілванікѣ, адекѣ, ничѣ О лингѣ; чи прекѣм астѣзѣ л Трансілваніа, дѣ дѣпѣ деосевирѣ нѣмѣрилор, аколѣ лѣкѣвитсаре, ашѣ ши л лата ачѣ цѣрѣ а Іллірікѣлѣшѣ, ворѣкѣлѣ попареле дѣ аколѣ май мѣлте деосевите лингѣ; лтре ачестѣ сѣнт астѣзѣ: гречѣска, ромѣнѣска, славичѣска, жи-довѣска, сѣлѣ май мѣлте іспаничѣска, арменѣска, цигѣнѣска ш. а.), аратѣ, зикѣ Д. Реценсентѣл, май адеврѣат афи, кѣ Ромѣнѣшѣ аѣ примит ачелѣ дин алте лингѣ кѣносѣте, май кѣ самѣ дин челе славичѣшѣ.

Кѣ атѣт май пѣкѣт лѣкрѣ нѣр фи фѣкѣт Д. Реценсентѣл, дакѣ ачѣстѣ а са лѣвѣцѣтѣрѣ, мѣкар нѣмай кѣ ун ексемплѣ ар фи рѣзимѣтѣ, каре ной пѣнѣ акѣм ничѣ дѣ кѣм нѣам вѣзѣт.

Нѣм. 10. Зиче Реценсентѣл: кѣ Дешертѣл (лок пѣстѣшѣ) нѣ се префаче л формѣ дѣ Провінціѣ; дѣчѣ дѣр фійнд кѣ Дакіа с'аѣ префѣкѣт л формѣ дѣ Провінціе прин Траіан, урмѣзѣ: кѣ Колоніиле ромѣне, аѣ афлат л Дакіа лѣкѣвиторѣ, ши с'аѣ аместекат кѣ еѣ. Дѣ унде урмѣзѣ кѣ линга ромѣнѣ с'аѣ стрикат прин чѣ дакѣкѣ, ши кѣ Ромѣнѣшѣ нѣ сѣнт Ромѣнѣ кѣрѣцѣ.

Аче кип аѣ фост стѣрѣпѣцѣ Дакѣшѣ прин Ромѣнѣ, кѣ Окасіа вѣтѣей Дакиче адоа, ши кѣм с'аѣ дешертѣт Дакіа дѣ лѣкѣвиторѣшѣ бекѣ, дѣ присог аѣ арѣтѣт дѣторѣл, нѣнѣмай дин лпреѣюрѣрилѣ ачѣей вѣтѣшѣ, чи ши кѣ дѣторѣтѣт бекѣлѣшѣ екрѣиторѣ Івліан. дѣчѣ дѣ ши цинѣтѣл ачел, чѣ пѣрѣрѣкѣ ремѣне дешерт дѣ лѣкѣвиторѣ, нѣ се поате префаче л Провінціѣ; тотѣшѣ, кѣмкѣ Дакіа, мѣкар ши дешѣртѣ адекѣ дѣ Дакѣ, лѣз кѣ немѣрѣнѣнтѣ мѣлѣциме дѣ Ромѣнѣ, аѣшѣшѣ аколѣ, прекѣм мѣртѣрѣсеѣе вѣтѣропѣе, спре а моѣенѣ пѣмѣнтеле ши Орашеле, лпопорѣтѣ, нѣ с'ар фи пѣтѣт префаче л Провінціе, чине ва фи ачела, сѣ се лдоіаскѣ?

Лѣз сѣ лѣзѣм сѣ фіе афлат Колоніиле Ромѣне Дакѣ л Дакіа, Оаре урмѣзѣ дѣ ачела а сѣ фи аместекат Ромѣнѣшѣ кѣ Дакѣшѣ, ши а сѣ фи фѣкѣт Ромѣнѣшѣ некѣрѣцѣ? кѣ адеврѣат, дѣторѣл нѣ кѣ ушоаре добѣзѣ, аѣ арѣтѣт дин лпротѣвѣ аѣспра лѣшѣ вѣнгел. Арменѣшѣ лѣкѣбекѣ л Трансілваніа дѣ вѣре кѣтѣба вѣкѣрѣшѣ, лтре алте Націѣ марѣ, фійнд еѣ фоарте пѣцинѣшѣ кѣ нѣмерѣл, ши тотѣшѣ ремѣн еѣ Арменѣшѣ кѣрѣцѣ; кѣ кѣт май мѣлте дѣрѣ немѣрѣнѣнтѣ мѣлѣ-

циме а Романилор а Дакіа, мзкар де с'ар ши зиче а фи фост аколд лзкбиторй Дакй, аф пѣтѣт ремзнікѣ Романи кѣраций.

Май департе, кѣм кз Колоніиле челе прин Траіан а Дакіа адѣсе, н'ад фост местекзтѣрз Тракикз, прекѣм ай плаче а сокотй Д. Реценсентѣлѣй, тот сѣбт ачелаш нѣмер, чи адеврзаций Романи, афарз де тоатз адоіала аф арзтат ѡѣтропйе Кар. VIII. а Ядріан. Дечй дар де атѣтѣ Оры репетѣвита (репѣса) зичере: кѣмкз Ромзній нѣ сзнт Романи лзмѣриций, трзѣѣ а се сокотй атре каснеле немѣций. Везй пре Яѣторѣл, кареле май пе ларг аѣ кѣвзнтат деспре ачест аѣкрѣ.

Нѣм: 11. Зиче Реценсентѣл, кз фзкжндѣсе май пе ларгз черчетаре, с'ар пѣтѣкѣ доведй, кз нѣмеле Роман, каре ши л даѣ сйеш Ромзній асѣши, ар трзѣѣ сз се сокотѣкз ла ачѣ време, а карѣ аѣпз мѣтарѣ Імперзцией а Тракиа (ла Константінопол), ши Гречій аѣ ачепѣт а се нѣми Романи, прекѣм фак ши асѣззи.

Ѣз кзѣкѣ сз адѣкз амаинте Д. Реценсентѣла вре ун аргѣмент, Оры кзт де слаб, пентрѣ ка сзши аѣраче сокотинца са, аѣзи кѣ О умерз де адевр-пзрере, ка сз нѣ винз кѣйва а минте тзнгѣирѣ Яѣторѣлѣй, чѣ а Преѣацие пѣсз: кз се афлз аша фелю де Ѣкрйиторй, карйй, ши кзнд фзрз де ничй О доваѣз искодеск чева, Оры спѣн ши минчюний асѣпра Ромзнилор, аѣз сокотекс, кз тоатз аѣмѣ есте датоаре а креде нзлѣчирилор лор.

Кѣ адеврзат, Гречій аѣпз мѣтарѣ Ѣкамнѣлѣй Аперзцией Романе ла Константінопол, ши аѣпз че ачестѣй Ораш с'аѣ дат нѣмеле: Рома н о а в з, ши с'аѣ дзрѣит кѣ прівілегиіае Ромей веки, фйнда сй тотѣѣвна пизмѣбиторй Романілор, лесне аѣ пѣтѣт сз апѣче Окасіа де а се нѣми Ромей; іар пре Ромзній, дакз наинте де ачеа н'ад фост сй нѣмиций Романи, че неѣвнйе іаѣ пѣтѣт аѣолдй а сз нѣми пре сине Романи (нѣме барбарилор пѣрѣрѣ грецос) атѣнчй, кзнд атрѣ адеврз деспзрциций фйнда де Аперзциа Романз, ѣемѣѣ сѣѣ жѣѣл барбарилор, брзшмашй де моарте а Романилор. Ши апой де ши ар фи фост сй лзкбиторй а Аперзцией Греко-Романе, Гречій, чей че ничй пре лзкбиторйй Ромей веки, нѣй аѣредничѣѣ кѣ нѣмире де Роман, Оаре ар фи сѣферит сй а сз асзмна кѣ мзритѣл ачест нѣме, дакз наинте де ачеа нѣ л'ар фи аѣѣт? Ши дакз Ромзній аѣ брѣт сз урмезз Гречилор, де че с'аѣ нѣмит сй пре сине Романи, ши де че нѣ Ромей, прекѣм Гречій? Нѣ поате фи даѣр адоіалаз, кз Ромзній, ка Ѣѣтзценй Романи, аѣ адѣс мзритѣл нѣме Роман кѣ сине аичй дин Італіа, аѣз пе тимѣѣриле лѣй Траіан.

Ла ачелѣ, деспре каре се дїспїтѣ Реценсентѣл Сѣкт Нѣм. 12. респїндѣ: Ори кѣ Главїй аѣ лѣат дела Германїи сѣ нѣмѣкѣ пре Ромѣнїи, ши пре Італїенїи Власїїи, Ори Германїї дела Главїи, тотѣш, итворѣл ачестей нѣмїри, нѣ се поате май лесне траѣе дѣ алт унде, дѣкѣт дела лѣцїѣм. Челе лалте вежї лѣ Автор.

Нѣм. 13. Лѣзмнѣкѣ Реценсентѣл, кѣ ши лѣѣши Кроацїи дѣ лѣцѣ Греѣкѣкѣ, попор славїческ, се нѣмеск Валахїи, Ромѣнїи; дѣчї дѣрѣ Рѣмїос (Ромеос) ши Валахїе (Ромѣн) сѣнт Сїнонимїи.

Кѣм кѣ Кроацїи, че се нѣмеск Валахїи, нѣ сѣнт нѣм славїческ, чи адеврѣацїи Ромѣнїи, ши кѣ Оаре кѣнд аѣ фост сїи нѣмїици Романїи, преѣм ши пѣнѣ асѣжї Ромѣнїи се нѣмеск Романїи, аѣ доведїт лѣвторѣл, кѣ тарїи темїурїи кап. 6. §. 12. пре каре вежї л. Май дѣпарте, кѣм кѣ Романѣс ши Валахїе сѣнт сїнонимїи, нѣ поате фї лѣоїалѣ; їарѣ Ромеос ши Валахїе а фї сїнонимїи, есте О искодїре кѣ тотѣл лѣдрѣптнїкѣ. Пѣнѣрѣ кѣ Ромеїи, адеѣ Греїи, нїчї с'аѣ зїс врео оаѣтѣ дѣ кѣтрѣ нѣмѣрїле славїчесїи, Власїїи; їар Романїи уна кѣ тоцїи Італїи, ши пѣнѣ асѣжї се нѣмеск Власїїи, дѣ кѣтрѣ нѣмѣрїле славїчесїи. Вежї пре лѣцїе дѣ Крїмїе Далмацїїи Кар. VI. кап. 5.

Кѣ сѣпѣрѣе есте Д. Реценсентѣлїи, преѣм се веде сѣкт Нѣм. 14. кѣм кѣ Ромѣнїи нѣжѣеск їар а прїмїи стремошешїле сале лїтере Латїне, зїкѣнд кѣ ачѣа фак сїи нѣмай дїнѣтрѣ Оареѣ драгосте кѣтрѣ дїнѣрїле Латїне.

Бѣрѣат бѣн, чѣл че кѣ ашѣ фелїи дѣ дѣскѣнѣтрїи, нѣ те вежї а лѣплїнїи дѣторїнѣа нѣмай а унѣїи Реценсент! Пѣнѣ кѣнд Ромѣнїи бор цїнѣ лїтерїле Цїрїлїчесїи, май кѣ нѣ, Ори кѣ нїчї дѣ кѣм, нѣ бор пѣтѣ фаче Граматїка лїнѣей сале кѣносѣѣтѣ алѣор нацїи, кѣ атѣт май пѣцїн се ва пѣтѣ рѣсїпїи лѣѣнерѣкѣл, кѣ кареле с'аѣ лѣрѣкат лїнѣа ромѣнѣкѣкѣ, прїн лїтерїле цїрїлїчесїи. Дѣчї нѣ есте Оареѣ драгостѣ, че О аѣ Ромѣнїи кѣтрѣ лїтерїле латїне, чи май Ори сѣнт, ши вѣрднїчї дѣ пѣнѣ ачїи, карїи нѣ прїчѣп фолосѣл, ши трѣѣбнїца ачѣстор лїтере.

Май дѣпарте, дѣшї кѣ дѣрѣре, тотѣшї лѣгѣдѣѣще Д. Реценсентѣл Ромѣнїлор, а лѣтрѣѣбнїца лїтерїле латїне, даѣкѣ вѣрѣѣ; лѣѣ кѣ ашѣ токмалѣ, ка нѣмай пѣцїн сѣ се факѣ непрїчѣпѣтѣ лїнѣа ромѣнѣкѣкѣ, кѣ лїтерїле латїне алѣтор Нацїи ашѣ, преѣм лѣнїнѣте дѣ ачѣста с'аѣ лѣтѣмплат кѣ челе Цїрїлїчесїи. Сѣпре ачѣст сѣѣршїт, зїче: кѣ Ромѣнїи нѣ се пот лѣтрѣѣбнїца кѣ лїѣртѣтѣк, карѣ О аѣ тоате Нацїїле апѣсѣлѣїи лѣ ачѣст ѣен, адеѣкѣ лѣ скрїсоре, ши апой

хотзрѣще лѣмѣрит: ка сѣ нѣ урмѣзе ничи де кѣм лѣтрѣ алкѣтѣбирѣ кѣмпѣнѣ-
рилор Націилор Окцідентѣлѣи, челор лѣминате; ва фѣкѣ порѣнѣще, ка лѣ липса
літерилор латіне, сѣ шѣ афле ромѣнѣи ашѣ фелѣ де сѣмне, кѣ каре сѣ поатѣ
скріѣ лѣтокма, прекѣм респѣндѣ: прин каре скрисоарѣ ромѣнѣскѣ сѣ есе мѣлат
май ковзршитѣ, де кѣт тоатѣ але лѣнѣлѣи, ши де кѣт лѣгаш а бекилор лѣ-
тѣни, че се цине ши пѣнѣ астѣзѣи.

Де бѣнѣ самѣ, фелюрита ачѣстѣ перфекціе (ковзршире) пре карѣ кѣ
маре лѣгрижире о пофѣще д. Реценсентѣл лѣ Ортографіѣ латіно-ромѣнѣскѣ,
сѣ р сѣвѣрши лѣ чѣ май маре неперфекціе, дакѣ ромѣнѣи ар аскѣлатѣ де Рецен-
сентѣл. Пентрѣ кѣ ашѣ се каде а скріѣ, ка сѣ поатѣ алціи четѣи. Лѣсѣ дакѣ
ромѣнѣи лѣ Ортографіѣ са, чѣ латіно-ромѣнѣскѣ, ар цинѣ літера ѣ, карѣ а-
ратѣ ун тон де мижлок лѣтре а, ши е, ши пре вокала насалѣ ж, афарѣ де а-
чеа, кѣ ачестѣ літере ар фоартѣ урѣци скріптѣра латѣнѣ, нимине, афарѣ де
ромѣнѣи, нѣ ар пѣтѣ сѣ четѣскѣ скріптѣра латіно-ромѣнѣскѣ. Де есемплѣ авѣм
пре Ѣжрѣи, ши лѣ скріптѣра Ціріліко-ромѣнѣскѣ. Пентрѣ кѣ фѣинѣлѣ лор кѣ-
носѣтѣ літерилѣ цірілѣчѣи ка ши ла еѣ лѣтрѣѣдинѣтѣ, лѣсне четѣскѣ ціріліко-
ромѣнѣѣще. Іар кѣнѣ даѣ де презиса літерѣ ѣ, карѣ ла еѣ нѣ арѣ ничи ун
сон, ши де насалѣ ж, а ромѣнилор, гѣнѣгѣскѣ, ши сѣнт силици а прекѣрма
четирѣ. Ничи мѣ пот дѣстѣл мѣра де Ѣжрѣи, кѣм кѣ авѣнѣ ши еѣ лѣ линѣ
лор сонѣл, пре карѣ л лѣсамѣнѣ літера ромѣнилор ж, тотѣши кѣнѣ пофѣскѣ пре
карева, ка сѣ респѣндѣ вокала ж, деосевит, нѣ поатѣ фаче ачѣе ничи дѣкѣм,
ѣик, Ѣжрѣи ав сонѣл ж, п. е. лѣ кѣвѣнтѣл гѣрѣк, гѣрѣк, че се кѣпринѣде нѣмай
дин трѣи несѣнѣтѣоарѣ, ши лѣ респѣндѣ, кѣнѣ се Опинѣскѣ де а респѣнде ачѣле
трѣи несѣнѣтѣоарѣ, карѣ лѣтрѣ адеѣвѣр, фѣрѣ де вѣре вокалѣ, ничи дѣкѣм нѣ се
пот респѣнде; лѣтре г, ши р, апріѣт респѣндѣ сонѣл ж; ашѣ лѣ ворѣа смѣрт,
моартѣ, лѣтре м, ши р; ашѣ лѣ кѣвѣнтѣл вѣрѣло, фоартѣ, лѣтре в, ши р, тот
ачѣаш фак.

Кѣм дарѣ ар пѣтѣ сѣ четѣскѣ ачѣле Націи пре ѣ, ши ж, кѣрѣра, пре-
кѣм некѣносѣтѣ сѣнт ачѣстѣ сѣмне, ашѣ ничи сонѣл лор нѣ лѣ ав лѣ линѣ са.
Тот ачѣаш трѣѣѣ а се ѣичѣ дѣспре ачѣле ноавѣ сѣмне, пре карѣ доарѣ лѣр а-
флѣ ромѣнѣи лѣ локѣл лѣи ѣ, ши ж, (прекѣм лѣвѣтѣ Реценсентѣл); дѣчи не-
пѣртѣшитѣоарѣ алтор Націи, адекѣ ненѣѣлѣскѣ сѣр фаче линѣа ромѣнѣскѣ.

Фѣрѣ лѣдоіалѣ лѣкрѣ естѣ, кѣ вокалѣлѣ ѣ, ши ж, сѣ ав вѣрѣят лѣ скріп-
тѣра ромѣнѣскѣ, лѣ локѣл латінешилор а, е, і, ши кѣтѣ одатѣ, ши лѣ локѣл
лѣи о, ши ѣ; дѣчи фѣинѣ кѣ вокалѣлѣ, а, е, і, о, ѣ, сѣнт кѣносѣтѣ тѣтѣ-

рор Націилор апбсене; тот ачелѣш грѣбе сѣ се пѣнз ꙗ локѣл лѣй з, ши ж, ꙗ скрисодрѣ латино-ромзніѣскз; ши ашꙗ тоате націиле апбсѣлѣй вор четі перфект латино-ромзнеце; деші нѣ тотѣѣна кѣ ачѣ респѣндере, пре карѣ Ромзній о аѣ лнзскѣтз; ши пре чел че ꙗ ашꙗ феліѣ ва четі, ꙗл ва ꙗцелеце тот Ромзніл п. ѳ. де опотривз ва ꙗцелеце, Орі кз ва респѣнде чинева: сꙗне, кжне, Орі сꙗне, ка не; Орі сꙗсаре, кз лкаре, Орі сꙗсаре, ка лкаре. Де есемплѣ не сꙗнт Факсоній дин Ярдѣл, карій непѣтзнд респѣнде пре з, ши ж, ꙗ тревдинцѣз ꙗ борбире вокале сіе кѣноскѣте, п. ѳ. флок де кжне, зик, кинне; флок де аѣ фꙗтꙗт, зик, аѣ фꙗтꙗт, ши апой тотѣшй ши Ромзній ꙗ ꙗцелег, ши сй ꙗтре синеш. Уна нѣмай ꙗтрѣ ачѣа грешек поменіцій Факсоній, кз флок де з, ши ж, нѣ ꙗтревдинцѣз пре челе дѣвзрате Орігінале вокале, чи дѣпз аса пꙗчере; прин каре се фак де ржс ла Ромзній, фіинд кз уне Орі борбек ши скандалог, пентрѣ пѣнерѣ вокалелор дѣпз аса пꙗчере; прѣкѣм се веде дин адѣсѣл есемплѣ, фꙗтꙗт, флок де фетꙗт. Іар дакз Ромзній вор да кзрциле сале ла лѣминз кѣ літере латіне, май кѣ сѣмз лезіконѣл, пѣнзнд ꙗ ачест кип кѣвінчоаселе вокале флокѣл лѣй з, ши ж, лене се вор пѣтѣ лѣвꙗ дѣпз ачѣа, а сѣвстітѣл вокале ꙗ локѣл лѣй з, ши ж. Вѣ а дѣвзрат нѣ атꙗт пентрѣ сине, кꙗт пентрѣ алте Націй аѣ тревдинцз Ромзній де Ортографіа латіно-ромзніѣскз, ꙗ локѣл чей ціріліко-ромзнещй, дакз дореск ашй ꙗпꙗртꙗшй линеа ши алтор Націй.

Ничй есте грѣ а фаче ачѣа; пентрѣ кз вокала латинз, кꙗнд се ꙗцелеце сонѣл з, се ꙗсзміѣзз кѣ ачест (?) сꙗмн п. ѳ. casa', касз; іар кꙗнд се пѣне флок де ж, се ꙗсзміѣзз кѣ ачест (л) сꙗмн п. ѳ. thane, мжне. Іар ꙗкинарѣ несѣнзтоарелор, нѣ есте де тревдинцз Ромзніилор, нѣмай уней несѣнзтоаре с, се аѣаѣце h, ꙗнаинте де е, ши і, кꙗнд адикз трѣбеце а се респѣнде ка ши ꙗнаинте де а, о, и, адекз ка ши греческѣл ж (к) п. ѳ. chedru, кедрѣ; inchinare, ꙗкинаре; пентрѣ кз алтминтрѣл с, наинте де е, ши і, сѣнз дѣпз Овичекл Роман, ка ши ціріліческѣл ч, сѣѣл унѣрескѣл ts, п. ѳ. cere, чене, faci, фачй. Яшиждерѣ несѣнзтоарей г, ꙗнаинте де е, ши і, се аѣаѣце h, кꙗнд трѣбе сѣ се респѣндз ашꙗ, ка ꙗнаинте де а, о, и, п. ѳ. ghem, гем; ghindura, гіндѣра; пентрѣ кз алтминтрѣл, дѣпз Овичекл роман, се респѣнде ка ши ц, п. ѳ. gem, ѣем; stringi, стринцй.

Нѣмай уна ачѣ грѣтате есте ꙗ Ортографіа латіно-ромзніѣскз, кз уна вокалз ꙗсзміѣзз май мѣлте сонѣрй, дѣпз кѣм асꙗзй есте респѣндерѣ Ромзніилор; ун сон адекз кѣрата вокалз п. ѳ. а, іар алте доаз, кꙗнд тот ачѣаш сѣ ꙗсзміѣзз кѣ 'а' Орі кѣ а â.

Чи асзминне гребтате пзтимеце ши линка латїнз чк лвзцатз. Пентрѣ кз сонл е, се лсзминѣхз л трей кипѣри, адикз е, ае, ое; ши линка гречѣскз лкз ла май марї гребтзци есте свепѣсз; пентрѣ кз сонл і, л линка гречѣскз, се лсзминѣхз л чинчї кипѣри, адикз η, ι, ει, οι, υ; лтребвинцарѣ ачестор сзмне, Ори л линка латїнѣскз, Ори л чк гречѣскз, нѣ се поате лвзца лтр алт кип, декзт прин четирѣ лвторилор, ши л лексіконелор. Пентрѣ ача рѣгзм пре Д. Реценсентл, сз нѣ пофтѣскз лтрѣ ачѣста май маре перфекціе дела Ромзній, декзт дела лвзцації латїнї ши Гречї; де нѣ кѣмба есте лпротивиторї л сз лпвртзши линка Ромзнѣскз алтор Нації. Лтр алт кип, прїнципїиле арзтате де Д. Реценсентл сзнт вредниче де лабдз л Теорїе.

Чи, зиче Реценсентл: Французїї де астзхї, кластзмз пре чей векї, карїї аб лтрѣдѣ Ортографїа, че се лтребвинцѣхз ши пзнз астзхї, ши карѣ есте лгребнатз кѣ атзтѣ лвинзрї, ничї о пот акѣм лепзда, май мѣлт пентрѣ кз с'аб лрздзчинат прин векїа лтребвинцаре.

Вѣмкз Ортографїа французѣскз есте фодрте грѣ, нѣ есте ничї о лдоїалз, лсз тотѣши пентрѣ ача н'аш кѣтехз сз осзндеск пре векїї сї лвторї; пентрѣ кз сѣ нѣ мз лдоеск, кз алтз респѣндере аб фост Оаре кзнд ла Французї, декзт кѣм есте акѣм. Пентрѣ ача векїї Галлї аб сокотит де тзевинцз афї ачеле комвинзрї. Дечї дар кѣ есемплв Галлїлор де астзхї, нѣ ва спзїмзнтз Д. Реценсентл пре Ромзній, де а сз лзсз де прескриса Ортографїе латїно-ромзнѣскз; ничї сз тем Ромзнїї де астзхї, де пророчирѣ лбї, кз адикз лї вор бластзмз урмзторїї лор, ва лкз аб чк май вѣнз нздежде, кз лї вор винекѣвзнтз урмзторїї. Пентрѣ кз се вор вѣкѣрз урмзторїї Ромзнилор, кз с'аб скзпат де лїтериле Цїрїлїчещї, каре лтѣнекаѣ пзнз акѣм линка Ромзнѣскз, ши лпїедекаѣ алкзтѣрѣ Граматїчей. Ба лкз прин Ортографїа латїно-ромзнѣскз, лчет лчет прин стрзинї, карїї нѣ пот сз респѣндз сонл з, ши ж, се ва стзнце ачесташ сон, ши прин ачѣстз мжлочире, ши ла Ромзнї се ва да уїтзрїї, ши ашз се вор респѣнде тоате вокалеле кѣ сонл лор чел фїреск, фзрз а фї тзевинцз сз се май лсзминехз кѣ май сѣс зиселе сзмне. Л каре лтзмпларе, мѣлт май сзмплз ва фї скрїсоарѣ Ромзнилор, декзт л Гречилор, ши л латїнїлор; фїїндз кз Ромзнїї, нѣнѣмай н'аб тзевинцз де дїфтонгїї, прекѣм астзхї есте ла латїнї лтребвинцарѣ дїфтонгїлор ае, ое, ши ла Гречї α, ει, οι, ου, чи лкз нѣ с'аб огинчїт ничї мзкар о консонантз л'нцемзнз. Карѣ датїнз де а нѣ цемзнз консонантеле, аб фост ши ла латїнїї векї, прекѣм ам арзтат май сѣс дїн Фестѣс.

АДЕШЕРТ ДАРЪ ХЪЛЕЩЕ Д. РЕЦЕНСЕНТЪЛ АСЪПРА СЪРЪВНИЦЕЙ РОМЪНИЛОР,
 АДИКЪ АЛЪИ ГАМЪИЛ КЛАЇН, ГЕОРГІЕ ШІНКАЙ, ГАМЪЕЛ КЮРЮШИ, ГЕОРГІЕ РОСА,
 МІХАИЛ БОІАДЪІ, ШИ А ЯХЪ ОРЪЛЪИ ОДЕЙ, ЧЕЛ ЧЕ ЄСТЕ ІОАН ТЕОДОРОВИЧ, ІВРІЄТЪ
 А ПЕСТА. О НЪМАЙ ДЕ АР ФИ АЧЕПЪТ МАЙ ТИМЪВРІЪ РОМЪНИЙ СЕ АТРЕВЪНИЦЕЪ
 ОРТОГРАФІА ЛАТІНО-РОМЪНЪСКЪ, А ЛОКЪЛ ЦІРІЛІКО-РОМЪНЕЩИЙ, МЪКАР КЪ Д. РЕ-
 ЦЕНСЕНТЪЛ ПОРЪВНЕЩЕ СЪ НЪ СЕ ПРИПЪКЪКЪ ЛЪКРЪ; ПЕНТРЪ КЪ ДЕ БЪНЪ СЪМЪ, ПЪНЪ
 АКЪМ АР ФИ ШИ АДРЕПТАТ МЪЛТЕ А ЛИНКА СА, ШИ ПРЕ Д. РЕЦЕНСЕНТЪЛ АР ФИ
 СКЪПАТ ДЕ АЧЪ МАРЕ АГРИЖИРЕ ДЕ А ПРИМІ ПЕ СИНЕ КЪ АТЪТА ЗЕЛ АПЪРАРЪ АЧЕЛО-
 РА, КАРІЙ УРЪСК ПЕРФЕКЦІА РОМЪНИЛОР; ШИ ПРЕ ЧЕЙ МАЙ ПРОЩИ АЙ РОМЪНИЛОР НЪ-
 ЗЪБЕК АЙ АФРИКОША ДЕЛА ПРИМИРЪ ЛІТЕРИЛОР ЛАТИНЕ, КЪ АЧЕЛ НЕБЪН ТЕМЕЮ: КЪ
 АДИКЪ ПРИН ЛІТЕРИЛЕ ЛАТИНЕ СЪ БАТЪМЪ ЛЕЦЪ КРЕЩИНЪСКЪ (КЪ АША НЪМЕСК ЛЕЦЪ
 НЕВНИТЪ, АФАРЪ ДЕ ЧЕЛЕЛАЛТЕ). ПЕ ЛЪНГЪ ТООТЕ АСЪ АЧЕСТЪ, АЪВЪЦАЦІЙ РОМЪ-
 НИЛОР НЪНЪМАЙ А ПРИВАТЕЛЕ КОРЕСПОНДЕНЦІЙ АТРЕВЪНИЦЪКЪ АСЪТЪІ ЛІТЕРИЛЕ ЛА-
 ТІНЕ, ЧИ АКЪ ПРЪСФИНЦІА СА ДОМЪЛ ГАМЪИЛ ВЪЛКАН ЕПІСКОПЪЛ Г. К. А ОРАДІЕЙ
 МАРИ, АЛЕСЪЛ ПАТРОН А ЛІТЕРАТЪРЕЙ РОМЪНЕЩИЙ, ТООТЕ ЧЕЛЕ ОФІЦІОАСЕ ЛЕ АПЪР-
 ТЪЩЕЩЕ СЪБЪРЪНЪДІЦІЛОР ДІЕЦЕСЕЙ САЛЕ, КЪ ЛИТЕРЕ ЛАТИНЕЩИЙ. КАРЪ ФАПЪТА НЪ
 НЪМАЙ РОМЪНИЙ О АФЪЗ ДЕ БЪНЪ, ЧИ ШИ УНЪВРІЙ, КАРІЙ ЦІЪ ЛИНКА РОМЪНЪ-
 СКЪ, МЪЛТ О ЛАЪДЪ.

ШИ А ТРАНСІЛВАНІА КЪ БЪКЪВРІЕ ВОР ПРИМІ ОРТОГРАФІА ЛАТИНО-РОМЪНЪ-
 СКЪ АТЪТ УНЪВРІЙ, КЪТ ШИ БЪКЪВІЙ ШИ БЪКСОНІЙ, БА АКЪ ШИ АРМЕНІЙ; ПЕНТРЪ
 КЪ ТООЦІ ЦІЪ ЛИНКА РОМЪНЪСКЪ, СИНЪВРЕ НЪМАЙ ЛІТЕРЕЛЕ ЦІРІЛІЧЕЩИЙ АПІЕДЕКЪ
 НЕГОЦІАЦІА ЛІТЕРАЛЪ АТРЕ АЧЕСТЕ НЪМЪВРІ ШИ АТРЕ РОМЪНИЙ, ПЕНТРЪ КЪ ТООЦІ СЕ
 АГРОЗЕСК ДЕ ЛІТЕРИЛЕ ЦІРІЛІЧЕЩИЙ.

БЪРВЕІЙ АЪ А ЛИНКА СА КЪВНИТЕ, А КАРЕ СЕ АЪД АСЕ РЕСЪВНДЕ ДИН ОРТО-
 ГРАФІА ЛАТІНО-УНЪВРЪСКЪ: гу, лу, ну, ту, ПРЕКЪМ: Гуулка, Георгіе; Не-
 volуа, мишелзтате; кону, кал; Svetуа, аЪмънаре; ПРЕКЪМ ШИ џ,
 ШИ я, АЛ РОМЪНИЛОР, АДЕСЕ ЛЕ РЕСЪВНД. ОПРЕ АСЪМНАРЪ АЧЕСТОР (ЛІТЕРЕ) ДЕ
 БЪНЪ СЪМЪ НЪ СЪНТ ДЕ АЦЮНС ЛІТЕРИЛЕ ЦІРІЛІЧЕЩИЙ, БЕЗІ ДАР КЪ ЦІРІЛІЧЕЩИЛЕ
 ЛІТЕРЕ НЪ СЪНТ ПОТРИВИТЕ ДИН ДЕСТЪЛ, НИЧІ ПЕНТРЪ ЛИНКА СЪРЪКЪСКЪ, АЕШІ
 СЪ ЛАЪДЪ КЪ ЄЛЕ КА ШИ КЪ ДРЕПТ АЛЕ ЛОР; ШИ ЄСТЕ ЦІЪТ, КЪ НЪ ПЪЦИН АТЪ-
 НЕРЕК СЪДЪ ВЪГАТ А ЛИНКА СЪРЪКЪСКЪ ПРИН ТРЪНСЕЛЕ. ДЕЧІ НЪ ЄСТЕ ДЕ МІРАРЕ, КЪ
 ПРИН АЧЕЛЪШ ЛІТЕРЕ СЪДЪ СТРИКАТ ЛИНКА РОМЪНЪСКЪ. ДРЕПТ АЧЕА, МАЙ ВИНЕ СЪ
 ФІЕ СВЪТЪДИТ Д. РЕЦЕНСЕНТЪЛ ШИ ПРЕ БЪРВЕІ, КА АПРЕВЪНЪ КЪ РОМЪНИЙ СЪ ПРИМЪКЪ-
 СКЪ ІАРЪШ ЛІТЕРИЛЕ ЛАТИНЕ, А КАРЕ АТЪМПАРЕ ОРТОГРАФІА ЛАТІНО-УНЪВРЪСКЪ АР
 ФИ МАЙ ПОТРИВИТЪ ПЕНТРЪ БЪРВЕІ, АФАРЪ НЪМАЙ, КЪ АР ТРЪВЕІ СЪ РЕЦИНЪ ДИН

челе цїрілічешї, пре ж, ши дела ромзний сз апрѣмѣтез пре ц, ши ж, каре нѣ сзнт ромзнилор де трзевинца ꙗ Ортографїа латїно-ромзнѣскз. Трзевинца вокалей ж, пентрѣ Ѣрвей се веде дин ачелѣ, кѣ каре ам арзтат май сѣс кз сз абде сонѣл ж, ꙗ линга сѣрѣѣскз, їар трзевинца консонантей ц, се веде рѣ-зз дин май мѣлте кѣбинте ꙗ трзевинцате ꙗ линга Ѣрвейскз, п. е. ꙗ апѣнѣ, мзнтавз; пенѣер, ферѣстрз. ш. а. Мзкар кз ачѣстз консонантз ромзнѣскз, ши астззї О ꙗ трзевинцѣзз унїй динтре Ѣрвей; ꙗкз ам бзгат сѣмз, кз ши ꙗ Ѣхолої се ꙗвацз ꙗпрѣнз кѣ челе лалте лїтере цїрілічешї. Ѓар вокала ромзнилор ж, кѣ атзт май де гравз О пот ꙗ трзевинца Ѣрвейї ꙗ скрїсоаре, де Оарз че О ши аб примитз ꙗ Паскалїа (мѣна лѣї Дамаскин) алкзтѣитз де Дамаскин ромзнѣл, Ёпїскопѣл Рѣмникѣлѣї, кѣ карѣ тзлмзчитз ꙗ линга словенѣскз, се ꙗ трзевинцѣзз ши Ѣрвейї.

Ѓар дакз дин Ортографїа унѣрѣскз es, Орї ts, sz, tz, нѣ ле плак Ѣрвилор, цинз дин челе цїрілічешї пре ч, с, ц, пентрѣ де а урмѣ сїмплїчїтатїї а дѣмнзееешї мзестрїї де аскрїе, преѣм Д. Реценсентѣл порончешї. Ши апой атѣнчї вор искѣсї Ѣрвейї кѣ ꙗш а са прїмеждїе, че аб свзтѣит Д. Реценсентѣл ромзнилор, ꙗ привїре кзтрз лїтере. Мз лас де а ворѣї май мѣлте деспре Ортографїа линкеї Ѣрвейї: пентрѣ ꙗдрептарѣ кзрїа, О! нѣмай де ш ꙗр порнї инїмїлѣ, ши ш ꙗр кѣлатїварїсї май кѣ сзргвинца линга попоралз, ка нѣ лѣбдзндѣсе кѣ линга словенѣскз, а кзрїа Ѣїнтакзз фоарте сꙗб стрїкат, прїм тзлмзчїрѣ Кзрїилор фзкѣтз дин линга грѣчѣскз дин кѣвзнт ꙗ кѣвзнт, ши пре карѣ пѣцинї О ꙗцелег, сз се ꙗтѣрѣскз ꙗ векїа простїе. Ши пентрѣ ка сз поатз ажнѣе ачѣста, май кѣ сѣмз націоналїстїї взрѣацї чей лѣвзцацї, трзеве сз се ажѣторезе де кзтрз чей май пѣтернїчї ай лор дин тоате пѣтерїлѣ. Пентрѣ кз фїїнд кз взрѣацїї, карїї ꙗтрѣ лѣвзр сꙗб сфїнцїт лѣвзцѣтѣрилор, май тотѣѣна се афлз аспзсацї де неавере, лїпсицї фїїнд де трзевинчоаселе мїжлоаче, нѣ сзнт ꙗ старе ашї да тоатз сїлїнца ꙗтрѣ алкзтѣїрѣ, ши дарѣ де Кзрїї; кѣ атзт май пѣцин, дакз пзтїмеск прїгонїре, ши нѣ се вагз ꙗ самз де кзтрз ачей че ар трзевї сз дее ажѣторїю.

Нѣм. 15. Реценсентѣл зїче взрѣзтешїе, кз лїтературѣ ромзнѣскз аб ачепѣт ꙗтѣї кѣ ꙗтоарчѣрѣ Кїїлїей пе ромзнїе, де ачї апой ши май лесне фаче ꙗкеере, кз ромзнїї нꙗб скрїс мїчї кзнд кѣ лїтере латїне наїнте де черкзрїлѣ лѣї Кладїн ши алѣї Шїнкаї.

Тотѣшї дрепт аб зїс ѣѣторѣл ꙗ Префацие (їсторїей) кѣм кз асѣпра ромзнилор се реварез Орї ши че мїнчїнї фзрз де сфїлзл. Кѣ асзмїне мїн-

Чи сз зичем кз літературѣ цїріліко-романьскѣ аз ꙗчепѣт ꙗтзю кѣ тѣмзчирѣ Бїелїей, нѣ вѣд кѣм поате сз урмезз ачѣстѣ ꙗкеере: Ашѣ дар Романїй, ничї Одатз н'аз скрїс кѣ літере латїнещї, ꙗнаинте де черкз рїле лѣї Клаїн, Шїнкаї, шї але алтора. Ачѣстѣ аргѣментаціе сз веде а фи асзмене ачестїа: Лонговардїй аз ꙗчепѣт а борвї італїенеще май ꙗтзю, азꙗз че аз фост кѣпрїнс єї Італїа; ашѣ дар ꙗнаинте, н'аз борвїт немцеще ничї кзнѣ.

Тот сѣвт ачелаш нѣмер кѣ чѣ май маре сѣꙗраре єсте Д. Реценсентѣ лѣї, кз азторѣл сокотеще літературѣ романьскѣ а фи тот уна кѣ чѣ латїнѣскѣ, адекз кз літературѣ романьскѣ єсте тот ачѣ латїнѣскѣ пенчетат урматз, каре ꙗкз ничї Італїенїй ничї Францезїй, ничї Іспанїй н'аз фзкѣт. Де ачел, зиче, доарз апрїат єсте де трзвѣнцз, а контразиче азторѣлѣї. Чи пентрѣ че?

Азторѣл ашѣ борвѣще деспре ачѣст лѣкрѣ. Колонїїле Романе, адекз азꙗз кѣм борвїм акѣм, Влахїй Орі Валахїй (Романїй), кзнѣ аз єшит дїн Рома ла Дакїа, аз ꙗтрзвѣнцѣт ачеле літере адїкз челе латїнещї, пре каре ле ꙗтрзвѣнцѣкѣ чей лалцї Романї ла Рома шї ꙗ тоатз Італїа. Ачѣста се доведеще дїн ꙗсзш а векилор Дако-Романї Інскрїпцїй, каре с'аз афлат, шї пзнз астззї се дезгроапз ꙗ Дакїа, май кѣ сѣмз ꙗ Трансїлванїа шї ꙗ Бзнат. азꙗз кѣпрїнса прїн Варварї Дакїе, дещї кѣрѣл цїїнцелор, нѣ пѣцин с'аз ꙗпїедекат, тотѣшї, кѣ атзт май пѣцин се поате креде, кз ачестї Романї пзнз аколѣ ар фи фост кззѣт, кзт сз фїе ззѣїтат літерїле че лѣкѣ адѣс стрзмошїй лор кѣ сїне дела Рома; кѣ кзт нѣ четїм ничї пре умѣл дїн ачеле нѣмѣрї сз фїе порнїт рззѣвої асѣпра літерїлор.

ꙗкз се адаѣце, кз, фїїнд Романїй шї ꙗ ачеле вѣкѣрї ꙗкїнацї лїцїй Крещїнещї, нѣ поате фи ꙗдоїалз, кз аз трзвѣїт єї сз айѣз ачеле Кзрцї, фзрз каре нѣ се фаче сфзнтѣ літѣрїе, ничї се ꙗꙗрзтзшеск сфїнтеле Тайне. Дечї ашѣ арзт: Ачеле Кзрцї Орі кз аз фост гречешї, Орі латїнещї, пентрѣ кз літерїле цїрілічешї с'аз афлат май ꙗтзю ла вѣкѣл ал 9лѣ. Кѣм кз ар фи фост гречешї, нѣ єсте ничї умѣрз де адевр; дечї дар аз фост латїнещї; карѣ де аколѣ май кѣ сѣмз се доведеще: Пентрѣ кз ла а. 458. Єпїскопїй Ромїнїлор дїн Дакїа Рѣпенез, адекз дїн Месїа де цос, адѣнцї фїїнд ꙗ Вїнод, аз трзмїс лѣї Леон ꙗперѣтѣл Константїнополѣлѣї, деспре учїдерѣ С. Протерїе Александрїнѣнѣл, преѣм шї Вїнодѣлѣї дїн Халкедонїа, О скрїсоаре (єпїстолз) ꙗ лїнѣ латїнѣскѣ, че ла Константїнопол с'аз тѣмзчїт ꙗ лїнѣ гречѣскѣ;

че есте добада, кз ачестй Ёпископй н'аѡ шѡт линеа гречѣскз, дечй дар аѡ л-тревѡинцат лїтериле латїне, динпреѡнз кѡ чеа лалцй Ромзній.

Ачестѣ аѡѡта сзнт де темейниче, кзт нѡмай кѡ о симплз контра-зичере, карѣ адеге се овичнѡеце а фи ун сѡнет нетребник, фѡрз де минте нѡ се пот рѡстѡрнѡ ничй какѡм. Лѡмѡрит есте, кз векїй Ромзній аѡ л-тревѡинцат лїтериле латїне, ка ши чеї лалцй Романй. Ёар дакж чинеѡа ѡа тѡгѡдѡї кз ачѣстз л-тревѡинцаре (а лїтерилор латїне) нѡ с'аѡ урмат пѡнз пе тимпѡл Кон-цїлїѡмѡлѡї дела Флоренцїа; даторїй есте темейник а аѡѡта: прин чине, унде, прин че мижлоаче, де че, лче кип, ши кѡнѡ с'аѡ стѡне еле? Ёар лче кип с'аѡ кѡрмат май лѡѡї л-тре Ромзній л-тревѡинцарѣ лїтерилор латїне, аѡпѡ Концїлїѡмѡлѡї дела Флоренцїа, аратѡ Дїмїтріе Кантїмїр кѡ тоате л-преѡѡрзрїле, адекз кѡрѡї, ка унѡї Домн а Молдавїей аѡ фост дѡекїсе тоате унѡеѡюрїле Арѡїѡелор.

Чи, зиче д. Реценсентѡл: Ёталїенїй, Галлїй ши Ёспанїй, н'аѡ сокотит лїтератѡра са ничй оѡатѡ ка о урматѡ латїнз:

Ѣокотѡщїй, кз мзрїтеле ачесте Нѡмѡрї (аѡѡѡе ши пре марѣ Нацїе Гер-манз) н'аѡ скрїс нимик л линеа са лнлантѣ ѡѡѡѡѡї, дин каре се ѡѡд кѡрцїй Немѡщїй, Ёталїенѡщїй, Франѡзѡщїй, Ёспанїчѡщїй? Прочетеѡе ачеле че ам-зїс май сѡс л ѡенере дѡепре Ромзній.

Нѡм. 16. аратѡ Реценсентѡл, кз черкѡрїле Ромзнилор, карїй нѡзѡеск а рѡѡѡе ёарѡ лїтериле латїне, кѡ дѡептѡл аѡ афлат контразичере.

Нѡм кз презїселе черкѡрї, аѡ афлат Контразїкѡторї, есте аѡѡѡрат, чи пре чине? пре ачейї адекз, карїй нѡзѡеск а л-пѡдека л-пѡртѡширѣ Ромзни-лор кѡ алте Нацїй, че нѡ сзнт де лѡѣ гречѣскз, ши пре ачїй че неѡїнѡд ли-неа Ромзнѣскз, ѡрѡс сѡ жѡдече дѡепре ун лѡкрѡ сїе некѡносѡѡт. Ашѡ фелїѡ дѡ Контразїкѡторї пѡѡїн се ѡор преѡї ши де ичї лнланте.

Нѡм: 17. Осѡїѡеце д. Реценсентѡл пре аѡѡѡл, кз л-тревѡинцѣзз ла Кап V. VII. пре аѡнїм Нотарїѡл Краѡѡїѡї ѡела ка пре ун исѡор їсторїчѡск, мѡкар кз ѡѡер ши алцїй л'аѡ дѡекларат дѡ фѡѡѡлос.

Причина, пѡнтрѡ карѣ л-трѡ аѡѡта стрїгѡ ѡѡер, ши унїй алцїй асѡ-пра лѡї аѡнїм, лѡмѡрит аратѡ ѡнѡел л ѡѡпленентеле ла Рїндїїїїле Корнї-десїанѡ алѡї аѡнїм §. 5. кѡ ачесте кѡѡнїте: аїчїй есте пїатра потїк-нїрей, пѡнтрѡ ачейї че кѡ аѡѡта черѡнїчїе креѡ, кз Ромзнїй нѡмай май тѡрѡїѡ аѡ ѡенїт л Трансїлѡанїа, ши кз пѡнтрѡ ачѡа трѡѡѡе сѡ се трактарїсѣскз аѡпѡ пѡѡчере нѡмай ка ѡе-

нитичи, кзт май воеск сз порнѣскз рззвой асѣпра лѣи Яноним, декзт сз се ласе де грешала са. *Nic est lapis offensionis pro illis, qui Valachos in Transsylvania tantum advenisse, et hinc tantum qua advenas arbitrarie tractandos esse, tam pertinaciter credunt, ut Anonymo bellum indicere, quam errori suo renunciare malint.* — Прекл. Йосеф Керестѣри а Їсторіей універсале ши Прагматіче а Церей унгѣреши Професор, а крѣіаска Універсітате а шіинцелор дин Песта, а Дісертація че аѣ дадо ла а. 1812. де времѣ лѣи Яноним Нотаріѣла краюлѣи Бела, темелник доведеше кз ачелаш (Яноним) аѣ фост Нотаріѣла а тзюлѣи Бела Краюлѣи Унгаріей, кѣ адеврѣат, нѣ ашѣ де адепѣрат дела венирѣ Унгѣрилор а Паноніа, кзт ачеле че скріе, сз нѣ фіе врединче де крединцз.

Май департе зиче Реценсентѣла: кѣм кз де кзтрз асѣш Ёнгел, мареле Патрон лѣи Яноним, се поате ачешаш нѣмай а ачеле а тзмплзрї асз апзрѣа, унде ел Орї май бѣне извоарз, Орї а кзї потривите адеврѣлѣи извоарз аѣ а тревѣинцат.

Кѣвинтеле лѣи Ёнгел а апендичѣ Коментацилор деспре Рззводеле, лѣи Траіан ла дѣнзре §. 4. ачешѣ сѣнт: *Anonymum - inter melioris notae historicos Hungaros satis certe constat, etc.* адикз: Кѣм кз Янонім - - есте а тре чей де май бѣнз асзмнаре Їсторічї унгѣреши, дешѣла кѣ адеврѣат есте шїѣт, ши пре кареле а трѣ тоате челе че спѣне дешпре венирѣ Унгѣрилор (афарз де ачеле че ел асѣш лѣѣ искодит), ал сокотї врединк де крединцз, свзтѣск асеш регѣлеле сзнзтоасей Критиче. "Іар ачеле че Янонім синѣрле искодеше сѣнт, п. е. Кап 3. *Ab eventu divino etc.* адикз „Дин а тзмпларе Домнѣзеіаскз есте нѣмит Ялмѣс, пентрѣ кз а гревна тей лѣи Мѣмзні, с'аѣ арзтат прин сомн, Оведере Домнѣзеіаскз“. Ши кап 11. „Дѣка Морѣт, акзрѣї непот с'аѣ зис де унгѣрї Меноморѣт, де ачел, кз авѣ май мѣлте дрзгзлѣце“ ши алтеле де ачешѣ, пре каре лѣѣ ресѣфлат аѣторѣла.

Май пе урмз хѣлеше Реценсентѣла пре аѣторѣла, кѣмкз н'аѣ скрис критичеше дешпре еширѣ нѣмѣрилор.

Кѣцетѣла аѣторѣлѣи аѣ фост а черчетѣ ачешѣтѣла Ромзнилор, пентрѣ ачел пѣцин аѣ фост ел атѣнчї а грижит, дешпре еширѣ нѣмѣрилор, кзнд аѣ скрис Їсторіа пентрѣ ачешѣтѣла Ромзнилор а Дакіа.

Ши ачелкѣ тревѣ сз се атингз, асѣпра кзрора іаѣ пазкѣт Реценсентѣлѣй, ичй ши колѣ, а фаче бзгзрй де сѣмз, а кзт есте адекз пентрѣ система Історіей.

Іа кап. 2. а Історіей, Реценсентѣл, пѣне пре Leg (лер) ла бекюл Lelum, Polelum, (леѣлѣм, полелеѣм) Полонеск, ши ачеа де аколѣ, кз Ромзній се а ддинѣкз а мѣтѣ пре л. лн р. преѣлѣм тога, алок де тола, tscher алок де tshel, Орй май бине, сег алок де cel, Coelum.

Бине тревѣ а лѣа аминте, кз Ромзній фак ачѣста а кѣвинтеле латінещй, дар ничй декѣм а челе славичей.

Тот аколош зиче Реценсентѣл, кз Colinda (колинда) Ромзнилор, есте фзрз адоіалз тот ачеш, че есте Kolenda Главилор, Орй Kolenda Полонилор.

Кѣ адеврѣт етімологіа Calendelor (Календелор) кѣ атят май мѣлт тревѣ сз се адеѣкз аела Коленделе латінілор, де Оарз че ачестѣ токма а Календеле лѣй Іанѣаріе, се обичнѣск а сз кзнтѣ де кзтрз Ромзній, іар ничй кзнд атрѣлтз време.

Іа кап 5. фійнд кз аѣторѣл аѣ доведит тзріа Ромзнилор дин урмзтоареле кѣвинте алѣй анонім: pugnatum est inter eos acriter: с' аѣ бзт ѣт атре ей аспрѣ, спре а ресѣфла ачесте кѣвинте а Ѣпіонѣлѣй Опафоркош: homines (Slavi et Valachi) viliores totius mundi: Оаменій (Ѣлавій ши Ромзній) чей май слабй а тоатз лѣмѣ; Д. Реценсентѣл ашѣ зиче: адрззніѣла Ромзнилор чѣ адрзатз нѣмай дин кѣвинтеле Нотаріѣлѣй: Ши с' аѣ бзт ѣт атре ей аспрѣ, каре рздикз зиса лѣй чѣ де майнаинте: Оаменій чей май слабй а тоатз лѣмѣ; фійнд кз ачесте сокотинце сзнт тот а ачелѣіаш Мартѣр, се ѣерг уна пре алта, ши ашѣ ремзне ачѣстз адрзтаре де нимик.

Адеврѣт, кз тот ачелаш Ѣкріиторіѣ ворѣеѣе аспре амзндоз ачеле пропосіцій; асз ачѣсте: Оаменій чей май слабй а тоатз лѣмѣ, зиче де Бласій сѣѣ Блахій, адекз Ромзній ши Ѣлавй, нѣ сзнт але Нотаріѣлѣй, чи але спіонѣлѣй Опафоркош, ла Нотаріѣ кап 25. пре каре дин че фелѣ де датинз аѣ зисо Опафоркош, алаинтѣ дѣчей Тѣхѣтѣм, аѣ адрзат аѣторѣл кап 5. І. 5. Іар чеа аллтз: Ши с' аѣ бзт ѣт атре ей аспрѣ, есте а лѣш Історніѣлѣй анонім Нотаріѣл, ши май проаепзтз де кзт ачѣ а Ѣпіонѣлѣй Опафоркош, каре кѣ мѣлт алаинтѣ бзтзій кѣ десѣзймарѣ де Ромзній ши де Ѣлавй, адемна пре дѣка Тѣхѣтѣм, де а порній бзтае асѣпра Трансілваніей. Дечй дар нѣ се ѣерг ачеле доаз пропосіцій уна пре алта, чи ачѣста:

Ши с'аѡ бѡтѡт атре ей аспрѡ, доведѡще минчиносѡ пре ачеа : О а-
меній чей май слабий а тоатей лѡмй.

Да кап 8. лширѡ Реценсентѡл, кѡ авторѡл кѡ май мик адеврѡ еті-
мологическ фаче пре Пацінаціте Ромзній, де кѡт Прай, унгѡрй.

Дешй Четиторѡл, чел че ба черчѡта спѡнериле авторѡлѡй нѡ ба пѡтѡ-
сѡ нѡ бадѡ, кѡ ачеле акѡм зисе (де Реценсентѡл) сѡнт неадеврѡате : то-
тѡшй авторѡл доведѡще, кѡ аѡ фост Пацінацітеле Ромзній дин урмѡтоареле,
адикз : кѡ л цинѡтѡрилѡ ачеле унде ерѡѡ май мѡлт Пацінацітеле, дѡндѡсе
нѡмеле Пацінацітелор кѡ тотѡл уйтѡрей, с'аѡ афлат Ромзній, фѡрѡ де а фи
ешит Пацінацітеле Оаре кѡнд де аколѡ, Оуї сѡ фїе атрат аколѡ алт Оаре че
нѡм нѡѡ; ши кѡ Пацінаціа чѡ маре, ши марѡ мѡлциме де Пацінаціте; пре
карѡ аѡ дескрио Константїн Порфїрогенита, нѡ се поате кѡвени ничй унѡй
алт нѡм де кѡт Ромзнилор.

Да кап 9. зиче Реценсентѡл, непотривитѡ а фи абатерѡ Бѡлгарилор,
дела їталїенескѡл *Voglia*, че се зиче ла Ромзній дин Дакиа векїе, воїа.

Дакѡ лгѡдѡещй дѡдѡчерѡѡ Еклавилор, чѡ нѡ фѡрѡ Критикѡ фѡкѡтѡ;
трѡѡе неапѡрат сѡ лгѡдѡещй ши а Бѡлгарилор дела *Voglia*. Везй пре
авторѡл.

Май департе ѡтѡрѡще Реценсентѡл, кѡ воїа Ромзнилор вине нѡ-
май дела слабическѡл невоїа.

Атреб пре Д. Реценсентѡл : Оаре вин челе сїмпле дела компосїте ?
Орй дин контрѡ компосїтеле дела челе сїмпле ? Оаре вине ертат дела не
ертат ? сѡѡ доарѡ не ертат, дела ертат ?

Фїїнд кѡ трѡѡе асѡ креде, кѡ Д. Реценсентѡл трѡѡе вине сѡ шїе, нѡ
нѡмай линѡ Главикѡ чи ши ачѡ формалникѡ Ромзнїескѡ, есте де а пофті,
ка дескѡнтата ачѡ формалникѡ лрѡдире а линѡей Ромзнещй, кѡ чѡ Глабенѡ-
скѡ сѡ О арѡте Одатѡ кѡ темей. Пентрѡ кѡ ачей че аѡ кѡнтат ачѡетѡ фѡѡлѡ
май лнѡинте, ши пре карїй їаѡ урмѡт Д. Реценсентѡл, н'аѡ кѡносѡѡт дин де-
стѡл ничй пре уна динтре ачесте линѡей. Кѡ адеврѡат Ромзній, карїй нѡ с'аѡ
огичнѡит а урѡ, ничй пре Главий ничй пре Орй че алт нѡм, се вор лпѡка кѡ
О ѡрѡѡтѡескѡ доведире (деспре ачѡета); їар ка сѡ крѡдѡ ей нѡмай ворѡилор
сѡчй, нимене нѡ поате пофті. Авторѡл адикѡ, дестѡл де лѡмѡрит, кѡ пѡци-
не аѡ арѡтат деосебирѡ деклїнаціїлор, а компѡраціей, ши а Конѡѡгаціїлор,
май мѡлт нѡ се поате фаче, майнѡинте де че нѡ вор доведї презиса лрѡдире
зикѡторїй, чи нѡ кѡ ворѡ сѡчй.

Д. Реценсентѣл нѣ фѣрѣ дефѣтарѣ, нѣмѣше пре Ромѣннй Семі-Романнй (Жѣмѣтѣте Романнй), фѣрѣ де а вѣгѣ сѣма, кѣ унеде поподаре славичѣщнй, атѣт днн причина аместекатѣлѣннй сѣнѣ, кѣт шн а конфѣсей лннеѣ, кѣ дрептѣл се пот нѣмнй Семі-Славнй. Чн нѣ врѣѣ а мѣ атѣрѣннй кѣ ашѣ фелѣ де лѣкрѣрнй урѣчоасе.

Май кѣ ерам сѣ зѣхѣнт зичерѣ Д. Реценсентѣлѣннй, кѣ карѣ, ла лчепѣтѣл Реценснй сале, се веде кѣ врѣ а лкредннцѣ пре четиторнй сѣннй, кѣ Ромѣннй нѣ аѣ алте кѣрѣннй, декѣт Граматнка шн Сѣфѣнта Бнелнѣ.

Адекѣ, дакѣ чннеба л врео Бнелнотекѣ, ва афлѣ нѣмнй О карте, да-тѣ л лннеа ромѣннѣскѣ, фѣрѣ сѣналѣ ва лкенн: кѣмкѣ Ромѣннй нѣ май аѣ алте кѣрѣннй, шн ачѣста кѣ лдрѣжнѣлѣ, ка шн ун лѣкрѣ адеѣзрат, ва пѣелнѣ, фѣрѣ де а черѣта май департе! Бѣрѣат бѣн! Ромѣннй афарѣ де Граматнѣ, шн сѣфѣнта Бнелнѣ де доаз Бѣнннй, аѣ тоате кѣрѣннй Бнсернчнй грѣчѣщнй, вестнте кѣ мѣлцнмѣ шн мѣрнмѣ, де карѣ уннле се пот веде шн л Внѣна ла Бнсернка парохнлѣ а С. Варѣбара; аѣ лкѣ шн алте мѣлте кѣрѣннй Катѣхетнче, Асѣтетнче де преѣннй, атѣт веѣннй, кѣт шн май нове; Полемнче, Бѣзѣгетнче, преѣм шн Теологнѣ атѣт моралѣ, преѣм шн чѣ Догматнѣ, систематннѣше цѣсѣтѣ; Ре-торнѣ, Логнѣ, Дрептѣл Натѣрѣннй, Дрептѣл Крнмннал, Дрептѣл Каноннѣ (Бнсернчѣскѣ) шн Цнвнл, шн лѣсѣш корпѣс Дрептѣлѣннй Каноннѣ кѣ Сѣхолнлѣ, Кѣрѣннй Сѣко-номннѣщнй, ш. а. ш. а. Ба лкѣ нѣ сѣнт лнпсннй ннчн де Кѣрѣннй Поетнчѣщнй, лкѣ шн лѣсѣш Псалмнѣ лѣннй Давнѣд, лн аѣ тѣлѣмѣннй л верѣбрнй. Шн ачѣста лкѣ май лѣсѣмнѣ, кѣ прѣ алѣса Карте алѣннй Снмеон Тѣсалоннѣкѣнѣл, скрнсѣ л лннеа грѣчѣскѣ, пѣнѣ акѣм се афлѣ нѣмнй лннеа ромѣннѣскѣ тѣлѣмѣннй. Шн алте Кѣрѣннй грѣчѣщнй, парте а Аѣторнлор май проаспѣннй, парте а веѣнлор Пѣрннннй, аѣ Ромѣннй лтоарсе шн тнпѣрнте л лннеа са. Шн кѣрѣннй поетнче тѣлѣмѣннй те днн лннеа нталнѣнѣскѣ, се вѣд ла Ромѣннй.

П. Р Е Ф Л Е К С І Й.

Асвпра Республїи Думисале Реценсентвдїи дин Віена ла А-
німадверсїиле асвпра Реценсїей Історїей пентрвд мепвдтвд
Ромзнілор л Дакїа.

л Песта кв типарюл лвї Іоан Тома Тратнер: 1815.

Лтзанид Республїа Д. Реценсентвдїи Віенїн, ла Анімадверсїиле Ав-
торвдїи Аноним (фзрз нбме), фзквте асвпра Реценсїей Історїей пентрвд
мепвдтвд Ромзнілор л Дакїа, ши ла Бвда л авл 1814. дате ла лвминз, кв
типарюл Крзещей Унїверсїтате дин Песта, каре республїе с'ав трзмис Крзекв-
лвї Ревїсор л Кврцилор Ромзнешїи дин Бвда л 22. пвнтвдїи, дин Віена ла 15
Септембрїе а. к. авпз че ам автврат авел республїе кв презиселе Анімадверсїей,
ам сокотит вредник л фи, ка дин куврїк де авевр черчетвд авеврвд ши
май лколд, св арзт рефлексїиле (авзрїле, аминте) меле:

Ашд авепе прелвддатвд республїе: Чел чевї скрїв авестїк, Бзр-
ват Прїчинстїте, тот авелаш сїнт, асвпра кзрвїа ав єшит
Анімадверсїиле тале л Бвда ла Я. 1814, кзнд єв єрам ла Па-
рїс, ши Оксонїа. Скопвд мев єсте тот авелаш кв ал тзв, а-
декз авеврвд; пентрвд авел, атзт де департе ав фост, ка
пентрвд авеле Анімадверсїи, че ши авд сїнт кв чї май маре
Оменїе (преквм авекз се каде, чи арар се фаче) скрїсе, св мз
свпзр, лкзт май мвлт, кв чї май маре ввкврїе лїм четїт,
зїк кв чї май маре Оменїе, пентрвд кз май кз лїнгвшинд-
се, нв се поате контразїче, лсз фз св авзї, че се подте ре-
спублїе ла авеле Анімадверсїи.

Авд пре Д. Реценсентвд, кз нв с'ав свпзрат де Анімадверсїиле фзквте
асвпра Реценсїей сале: Д. Реценсентвд ав квноквдт дин практикз, кз лїнгв-

шиндѣсе, май кз нѣ се поате контра - зиче. Дакз чинева ва четі еврѣзтеце пре-
лвѣдата лѣи Реценсіе асѣпра Історіей пентрѣ лчепѣтѣл Ромзнилор ꙗ Дакіа, ши
ва прибї ла дзиса кѣ бѣнз лѣаре аминте, фзрз ꙗдоіалз ва афла ача ашѣ а фи.

Дѣпз ачѣста ашѣ пзшеце Д. Реценсентѣл: Акзт є пентрѣ ꙗнаин-
те кѣвзнтаре, ꙗсѣш май бине вей кѣноаще, декзт мине, є-
семплѣ Маймарилор лѣмей Домнїй, кз рѣѣ се ꙗвацз а аскѣл-
тѣ урмзторїй чей май пѣцин Феричицїй, май бине єрѣ атз-
чѣ, де кзт Орї ате веѣѣ кз ватжокорешї пре чей тикзлошї,
Орї кз пре тине ꙗсѣш те фачї де рѣс.

Аче кип трѣвѣе сз се ꙗцелѣгз єсемплѣ, чел пѣс ꙗ Префаціа Історіей
пентрѣ лчепѣтѣл Ромзнилор ꙗ Дакіа, дестѣл де лзмѣрит аѣ арзтат ѡторѣл
ѡнїмадверсіилор. Дакз Д. Реценсентѣл кѣ кзѣѣтз истециме ва пречетї ачеле,
че аѣ скрис ѡторѣл деспре зисѣл єсемплѣ, ка ун еврѣат кѣминте, ши чел че
кѣ ꙗцелепчюне шїе жудекѣ ꙗпрецюрзрїле, ва ꙗчетѣ де а репетѣї Реценсіа са.

Май департе дескадекз Д. Реценсентѣл ла аѣмеле понтѣрї а Респѣн-
сѣлѣї сѣѣ.

1. Да 1. зиче: деосебеск, а декз а скріїе ромзнеше кѣ лї-
тере латїне пентрѣ пзмжнтенїй, їар пентрѣ стрзїнїй (нѣ), пз-
нз кзнѣ нѣ вецї да ши лѣксїконѣл кѣ каре сз се ацѣторе.

Кѣм кз Ромзнїй трѣвѣеск ашї ꙗнаинтѣ лїтератѣра, аѣ мзртѣрїснт
Д. Реценсентѣл май де мѣлате Орї, нѣ фзрз Орї кондѣрере, сѣѣ ꙗ ватцокорз.
Пентрѣ ача ꙗзмнѣта лѣї деосебїре (distinctio) нѣ принде лок.

2. Да ал 4. Молдовенїй ши Унгрѣвлахїй сѣѣ Мѣнтенїй,
сѣнт ꙗтокма шерѣиторїй кашї вой, ва ꙗкз май ненорочицїй;
пентрѣ кз сѣнт сѣвпѣшїй Гречилор, карїй ши єї сѣнт ровїй;
ачї нѣ се сокотеск арарїй нѣїлї ꙗнотзторїй ꙗ лѣта Маре,
чей че ши єї ꙗсѣшїй тѣгзѣвеск націоналїтѣтѣ са, зикзнѣѣ-
се, фзрз де рѣшїне, кз сѣнт унгрїй; чи сз нзѣзѣѣѣм, ши
ꙗтрѣ ачѣста, ꙗдрептаре.

Оаре Унгрїй, прѣновїлѣл Нѣм, пентрѣ кз аѣ Краї Нѣмц, ши ѣене-
росїй Кроацїй, пентрѣ кз сѣнт сѣѣт Окзрмѣїрѣ Банѣлѣї де нѣм Унгрѣ, че
єсте ꙗсѣш сѣѣнт а ꙗперѣтѣлѣї немцеск, адекз сз ꙗтрѣѣѣнцез кїпѣл зичерїй
а Дѣале Реценсентѣлѣї, сѣнт сѣвпѣшїй (Кроацїй) Шерѣлѣї, трѣвѣе а сз зиче
єї неферичицїй? ѡдеврѣат, кз де ун тимп ꙗ коаче, Домнїй Молдавїей, ши а
Церей Ромзнешїй, се Орзнѣвеск де кзтрз Поарта Огоманичѣскз, нѣ дїнтре

Ромзній, чи динтре Гречій, пентрѡ кз атр'алт кип май кз нѡ с'ар пѡт'ѣ нз-
дждѡи а сз пѡт'ѣ цинѣ Молдавїа ши Цѣра Ромзнійскз аделѡнгат сѡвет стз-
пзнерѣ тѡрчѣскз. Атрѡ адевр Ромзній май врѣѡ а фи сѡепѡши ши акѡм
Аѡстрией, декзт Порцій Константїнополїтане. Асз ачестї Прїнципї, де ши
схнт де нѣм гречї; тотѡш схнт Домнї Ромзнейшї, їар нѡ гречейшї, ши аѡ
стрзлѡчите дрептѡрї, прекѡм: а фаче нѡїлї, ши алтеле. Кѡ адеврзат прекѡм
ничї унѡ динтре Наційле крешїнешї а Аперзціей тѡрчейшї, н'аѡ стзтѡт май
адеѡмѡлт кѡ атжта вяртѡте а контра армелор тѡрчейшї, ка Ромзній; ашѡ нѡ
шїѡ, пре карѣ дин Наційле крешїне а Аперзціей тѡрчейшї вей пѡт'ѡ нѡмї ашѡ
ае феричитз, кѡм есте чѣ ромзнійскз.

Ачеа, че адаѡѡе Д. Реценсентѡл: рарї а лата Марє а нѡтзторї
нѡїлї, Орї кз ацелеѡе пре Нѡїлїї дин Молдавїа ши Цѣра Мѡнтенѣскз, Орї
пре чей дин Аперзціа Аѡстрией. Дакз сокотеше пре чей динтжѡ, атѡнчї
дрепт аѡ зне Аѡторѡл Янїмадверсіилор фаца Б. кз Д. Реценсентѡл, нѡ кѡноа-
ѡе старѣ Нѡїлїлор дин Молдавїа ши Цѣра Ромзнійскз. Девреме че О мѡлциме
ае Магнацї, ши нѡїлї, се афлз а Молдавїа ши Цѣра Ромзнійскз, сѡвет нѡ-
мире ае Боезї, ничї схнт аколош ацї нѡїлї, декзт Ромзній. Ѓар дакз со-
котеше пре нѡїлїї дин Церїле Аѡстрией; кѡ атзт май пѡцин се поате еккѡсѡ
нешїинца Реценсентѡлѡи дин Вїена, чел че скрїе ае спре аѡкрѡрїле Попарелор
сѡепѡсе Аператѡлѡи Аѡстрией. Кѡ адеврзат, дакз Д. Реценсентѡл ар фи аѡѡт
норок ла а. 1809. сз баѡз а Трансїлванїа пре Ѓнсѡргенції нѡїлї, аѡѡнацї а
тѡрмеле сале, лесне ар фи пѡтѡт веѡѣ: ае схнт Нѡїлїї Ромзній май пѡцинї
кѡ нѡмерѡл, декзт Унѡврїї, тот а ачелѡїаш Марє-Прїнципат? Ѣѡѡ аѡзї дакз
с'ар фи аѡс сз вахз пре нѡїлїї Ѓнсѡргенцї ромзній, карїї аѡ пѡрчес ла вѡтае,
тот а ачелаш ан, дин Маремѡреш, ши ае прин алте локѡрї а Унѡгарїей ае пре-
сте Тиса; фѡрз аѡїалз, атѡнчї ка ун Ом кѡиторї ае адевр, ар фи конте-
нит ае а ресфїра ачест фелѡ ае висѡрї. Асз Д. Реценсентѡл, ачеле че ел аѡѡш
нѡ лѣѡ вѡзѡт, ае сокоте а нѡ фи (прекѡм май ѡос ла Н. 19.); ба аѡз а трѣка
Ромзнилор, пре ачеле че ел аѡѡш нѡ лѣѡ вѡзѡт, ае пѡелїкѡзз а лѡме, (прекѡм
аратз есперїенціа), ка атрѡ адевр нефїнтоаре. Атзт ае аѡѡнде рѡдзчинї аѡ
афїпт а сѡфлетеле стрзїнилор аѡтина, ае а скрїе аѡпра Ромзнилор Орї ши
че, фѡрз тоатз черчетарѣ, аѡзт Д. Реценсентѡл мѡкар кз мѡртѡрїсеѡе крити-
ка; тотѡш н'аѡ пѡтѡт сз се ферѣскз а нѡ кѡѡѣ а ачѣ грешалз. А аѡкрѡрїле
некѡноскѡтѣ, май вїне есте а тзѡѣ.

НѢ мѢ ЛДОЕСК, КЪ Д. РЕЦЕНСЕНТЪЛ ПРИН АЧЕЙ РОМЪНІЙ НОВИЛІ, ЧЕ ТЪГЪ-
 ДЪЕСК НАЦІА, ЗИКЪНДЪСЕ А ФИ УНГЪРІЙ, АЦЕЛЕЦЕ ПРЕ РОМЪНІЙ ДИН ТРАНСІЛБАНІА
 ШИ УНГАРІА; АСЪ ДЕ АЧЕСТ ФЕЛЮ ФОАРТЕ ПЪЦИНТЕЙ СЪНТ, ШИ НЪМАЙ ДЕ МАРЕ НЕ-
 ВОЕ ФАК АЧЕІА; НИЧІ СЪ ЛЪПЪДЪ СІ ДІТЪТ ДЕ НАЦІЕ, КЪТ ШИ ДЕ БИСЕРИКА РЪСЪ-
 РИТЪЛЪЙ, КЪРІА СЪНТ ТОЦІ РОМЪНІЙ АКИНАЦІЙ. ЯЪ ДОАРЪ АТРЕ ГЛАВІ НЪ СЪНТ
 НЕНЪМЕРАЦІЙ, КАРІЙ ПЕНТРЪ ФОЛОСЪЛ СЪЪ СЪ ЛЪПЪДЪ ДЕ НАЦІЕ? РЪТЕНІЙ ДЕ ОКЪЦІЕ,
 ДЕ МЪЛТЕ ОРІ ШИ АСЪШІЙ ПРЕОЦІЙ ЛОР СЕ ЗИК А ФИ УНГЪРІЙ, ШИ СЕ РЪШИНЪСЪЪ ДЕ
 АСАШ ЛИНЕА ЛОР. УНА НЪМАЙ, ЧЕ МІ ПРИЧИНЪЕЩЕ ДЪРЕРЕ АТРЕЪ АЧЪСТА, СЪТЕ, КЪ
 ДОМНИНЪ А ТРАНСІЛБАНІА ОАРЕ КЪНДЪ ПРІНЦІПІЙ ДЕ ЛЕЦЪ БЪАНГЕЛІЧЪСЪЪ, КАРІЙ
 ТОАТЕ МИЖЛОАЧИЛЕ АТРЕЪВИНЦАЪ СПРЕ А ФАЧЕ ПРЕ НАЦІА РОМЪНІСЪСЪ СЪ ПРИМЪСЪСЪ
 КРЕДИНЦА ХЕЛВЕТИЧЪСЪСЪ, АЪ ТРЕКЪТЪ ФЛОАРЪ НОВІЛІЛОР РОМЪНЕШІЙ, ЛА МЪРТЪРИ-
 СИРЪ ЛЕЦЕИ ХЕЛВЕТИЧЕШІЙ; ШИ АПОЙ АЧЕЙ РЕНЕГАЦІЙ, СОКОТИНЪ КЪ КЪ РЕЛІГІА, СЪ
 СТЪРЪМЪТЪ ШИ НАЦІОНАЛІТАТЪ, СЪАЪ СОКОТИТЪ ДЪПЪ СЪКА ПРІНЦІПІЕ, КЪ НЪ СЪНТ
 МАЙ МЪЛТ РОМЪНІЙ, ЧИ УНГЪРІЙ. ШИ АПОЙ ДАКЪ АКЪМ АЙ НЪМЕЩЕ ЧИНЕБА РО-
 МЪНІЙ, СЪ АПРИНЪ ДЕ МЪНІЕ; ФІИНЪ КЪ ШИ ПЪНЪ АСТЪХІЙ, СЕ КОНФЪНДЪСЪЪ СЪН-
 ЦІЛЕ КЪ РЕЛІГІА, ВА АКЪ ШИ КЪ АСЪШІЙ ЦЕРІМОНІИЛЕ. АСЪ КЪ ТОАТЕ АЧЕСТЪ, ОАРЕ
 СЪТЕ КРІМЕН, А СЪ НЪМІ ЧИНЕБА УНГЪРЪ? ЯЪ ДОАРЪ НЪ ШИ ДИНТРЕ НЕМЦІЙ СЪНТ
 О МЪЛЦИМЕ, КАРІЙ СЕ МЪРЕЦЕСК, КЪ СЕ ПОТ НЪМЕРА АТРЕ УНГЪРІЙ?

3. АЧЕА ЧЕ СОКОТЕШІЙ КЪ АЙ АРЪТАТ ДИН БЪТРОПІЕ, АЙ
 АРЪТАТ ДИН ЯНОНІМ, ФАВЪЛАТОРЪЛ ВЪКЪЛЪЙ АЛ ЗЕЧИЛЕ. ВЕЪЙ
 ОРІ ЧЕ БЪДІЦІЕ КРІТІКЪ АЛЪЙ БЪТРОПІЕ, ОРІ ПРЕ МЪРАТОРІЪМ.
 НИЧІ МЪ РЕСТОАРЪНЪ ДРЪПТА АДЕКЪ ЦЕНСЪРЪ А НЕПОТРИВИЦИЛОР
 УНОР ЕКРІИТОРІЙ ДЕ НЪМ ГЛАВИЧЕСК, СОКОТИЦІЙ АТРЕ МЪРІЙ
 ІЛЛІАЧІЙ, ШИ ДИН АФАРЪ, АДЕКЪ НЕБЪГАЦІЙ А СЪМЪ ДИН ЯМБЕ
 ПЪРЦИЛЕ. А ДРЕПТАРЪ ЛИНЕИ ПРИН АТІНЪС НЪ ПОАТЕ СЪФЕ-
 РІ ОКІЮ КРІТІКЪ; АР ФИ ІСТОРИЧЕЩЕ КЪ НЕПЪТИНЦЪ. АСЪ АМ РЪСЪ ДЕ
 ПОРНИРЪ ТА АСЪПРА ЕЪРКИЛОР, ФІИНЪ СЪ КАРНІОЛ ДЕ ЛЕЦЪ ЛАТІНЪ.

ПРЕКЪРЪМЪНЪ ДЕЛА АЧЕА, КЪ ОАРЕ СЪНТ АЧЕЛЪ КЪВИНТЕ АЛЕ ЛЪЙ БЪТРОПІЕ,
 ОРІ АЛЕ АЛЪШІЙ ЕКРІИТОРІЙ, ПРЕКЪМ АЪ ФЪКЪТ ШИ ЯЪТОРЪЛ АНІМАДЪВЕРСІИЛОР ЛА
 Ф. 9. ПРИВИНЪ КЪ ВЪНЪ ЛЪАРЕ АМИНТЕ ЛА ТЕМЕУЛ ЧЕЛ ПРИН АЧЕЛАШ ЯЪТОРЪ Ф. 9.
 АДАБЪ, НЪ ПОГ АНЪ МЪ УНІ КЪ СОКОТИНЦА ЛЪЙ: КЪ АДЕКЪ, ШИ ОДІНІОАРЪ АЪ
 ФОСТ ЛИНЕА ЛАТІНЪ ДЕ ДОАЪ ФЕЛЮРІЙ, АЛТА А ГЪРА ПОПОРЪЛЪЙ, ШИ АЛТА А СКРИП-
 ТЪРИЛЕ ДІТЕРАЦИЛОР. ЧЪ ДИНТЪХІ СЕ СЪЦЪ АКЪ КЪ ЛАПТЕЛЕ ДЕЛА МАМЕ; ІАР ЧЕА
 ЛАЛТЪ СЕ АЪЦЪА КЪ АЦЮТОРІУЛ ГРАМАТИЧЕИ. ДАКЪ ЛІНЕА ЛАТІНЪ АЪ ФОСТ НЪМАЙ
 ДЕ УН ФЕЛЮ, ПЕНТРЪ ЧЕ ДАР АЦЕЛЕПЦІЙ БЕКИЛОР РОМАНИ, АКЪ ШИ ПЕ АСЪШІЙ ТИМ-

пѣла де аѣр а латїнїтзцїй (прекѣм аѣ арзтат Яѣторѣл Янїмадверсїлор) адем-
наѣ, ши порѣнчкѣ сѣ се адапе Прѣнчїй кѣ лѣвцзтѣра Граматїчей латїне? Пен-
трѣ че се рѣдикаѣ сѣоале латїне граматїчей? Пентрѣ че лѣвцзторїй Грама-
тичей се кѣѣтаѣ де кѣтрѣ мѣлцїй, се лѣаѣ, ши вїне се лѣтѣкѣ? Пентрѣ че
мѣлцїй дїнтрѣ вѣрѣацїй лѣзмнацїй, сѣраѣ лѣѣдацїй ши вѣстїцїй кѣ цїїнца Гра-
матїчей? ши лѣѣшїй чей маї лѣзмнацїй аї Романїлор, петречкѣ кѣ сїї прїетене-
ще, нѣмаї пентрѣ цїїнца лор чѣ граматїкалѣ, шишї кѣмпзраѣ кѣрцїї скрїсе
деспре граматїкѣ, дїн тоате пѣрцїле?

Атрѣ Ромзнїй, фїїнда кѣ сїї аѣ нѣмаї о лїнез, пот сѣ фїе чей маї
лѣвцзцїй вѣрѣацїй, фѣрѣ де а фїи вѣхѣт кѣндѣа Граматїкѣ ромзнїкѣкѣ, Орї сѣ
о фїе лѣвцзат. Вїї пот деспре Орї че лѣкрѣ сѣ вѣрѣкѣкѣ пе ларг; пот сѣ скрїе
нетѣд ши лѣвцзат деспре Орї че; лѣкѣ ши дїн гѣра а лѣѣшїй їдїоцилор нѣ сѣе
сминтѣ граматїчкѣкѣ ничїї одатѣ. Ям кѣноскѣт пре ун тїнзр, кареле дїн
прѣнчїїа са се крѣщѣ лѣ Семїнарїа Блажѣлїй дїн Трансїлванїа, ши кареле тот
дѣѣна петречкѣ кѣ Клерїчїй карїї вѣрѣек маї тот латїнеще, фѣрѣ афї лѣвцзат
сїл граматїка латїнѣ, ва лѣкѣ ничїї ачетїї цїїа латїнеще. Ячест тїнер нѣмаї
дїн аѣх лѣтрѣ атѣта лѣвцзасѣ лїнка латїнѣ, лѣкѣт лѣдатѣ респнѣдѣ ла тоате:
чи вѣрѣа лѣїї сѣра плинѣ де смїнте граматїчей. Пентрѣ кѣ лїнка латїнѣ чѣ
коректѣ, адекѣ а лѣвцзацилор сѣте атѣт де полїтѣ (чоплїтѣ), кѣт фѣрѣ лѣв-
цзаркѣ Граматїчей, нѣ се поате лѣвцза де сѣвѣршїт (каркѣ трѣѣѣ асѣ сокотїї
ши деспре лїнка вїлїнѣкѣкѣ). Кѣ адеѣврат ачкѣста аѣ фост причина, де силкѣ
ши Романїї пре Прѣнчїй лор Одїнїорѣ спре лѣвцзаркѣ Граматїчей. Дечїї нѣ поа-
те фїи лѣдоїалѣ, кѣ лїнка латїнѣкѣкѣ аѣ фост Одїнїорѣ де долѣ фелїурї, уна
де комѣн а тѣтѣрор, ши алта а лѣвцзацилор.

Токмаї акѣм лѣмїї венїрѣ лѣ мїнте кѣвїнтеле лѣїї Теренцїе Варро, кѣ-
прїнсе лѣ Карткѣ де лїнка латїнѣ, лѣкїнатѣ лѣїї лѣѣшїй Цїцеро, каре сѣнт урмѣ-
тоареле, Non enim videbatur consentaneum, me eo in verbo, quod finxisset
Ennius, causam negligere, quod ante Rex Latinus finxisset. адекѣ: Пентрѣ
кѣ нѣ се вѣдѣ потрївїт, ка сѣ лѣ ачкѣ вѣрѣкѣ, че о лѣкїпѣсѣ
вїнїѣсѣ, сѣ негрїїжеск причина че о лѣкїпѣсѣ Кракѣ латїнѣсѣ
маї лѣнаїнте. Дїн ачесткѣ сѣ вѣде асѣ пѣткѣ дѣдѣче Оареш каре мѣтаре,
сѣкѣ лѣноїре, фѣкѣтѣ лѣ лїнка латїнїлор де кѣтрѣ Кракѣ латїнѣсѣ. Дечїї кѣвїн-
теле арзчате де кѣтрѣ Яѣторѣл їсторїей пентрѣ лѣчѣпѣтѣл Ромзнїлор лѣ Дакїа,
деспре фѣкѣтѣ прїн Кракѣ латїнѣсѣ лѣрѣптаре а лїнгей латїнещїй, Орї кѣ сѣнт
але лѣїї вѣтрїпїе, Орї але Окрїїнторѣлїї вѣкѣлїї ал зечїле, нѣ се пот соко-
тїї

ти ничий ка кѡм атре искодитоаре фавѡле. Ши ашѡ сокотеск, кѡ трѡсѡе асѡ хотѡрѡ, кѡ лчепѡтѡл лдрептѡрїї лингеї латїнеши, се каде а сѡ сокотї а фи фѡкѡт де кѡтрѡ латїнѡс Кракл лѡцїлѡшї, л тимѡл алкѡтѡвїтей соцїетатѡ кѡ ѡнеас ши ачѡй лалцї Трѡїанї; ши апой кѡ тот ачѡїаш лдрептарѡ с'ѡл урмат ши май департе, де кѡтрѡ лѡѡцїї латїнїлор, пѡнѡ л в'кѡл че се жиче, де а ѡр, а лингеї латїне. Л че кип с'ѡл лтѡмплат ач'ѡста, вѡжї сокотинца лѡторѡлѡшї лнїмадверсїлор ф. 12. ши 13. кар'ѡ нѡ есте фѡр де темей.

Шїѡ, кѡ рѡсѡл есте ѡкѡрїе, урматѡ дин лѡсѡрдїтатѡ, ши кѡноск кѡ есте лѡсѡрдїтатѡ а сокотї пре Оареш карѡва некѡноскѡт, де ѡжре, ши де леу'ѡ грѡч'ѡскѡ, фїннѡ сл Карнїол де леу'ѡ латїнѡ. Лсѡ ѡл дешї кѡ ч'ѡ май марѡ лѡаре аминте ам четїт, ши ам речетїт челе де лѡторѡл лнїмадверсїлор, деспре линѡа сѡрѡч'ѡскѡ скрїсе: тотѡш н'ам афлат нимїк, дин карѡ пѡт'ѡ сѡ урмеѡѡ, кѡ ачѡлаш лѡтор ѡл сокотїт пре д'лѡшї Реценсентѡл а фи ѡжре де леу'ѡ грѡч'ѡскѡ. Прин карѡ мѡ фак а кѡноаѡе лѡлплекатѡ лѡсѡрдїтатѡ, уна л фаптѡ, ши алта лкїпѡвїтѡ, ши кѡ дин амѡндоѡл ашиждер'ѡ се поате наѡе рѡс.

ѡїѡ лѡторѡлѡшї лнїмадверсїлор кѡтрѡ ѡжрїї, нѡ сокотеск а фи алта, дѡкѡт ай лдемнѡ спре кѡлатївїр'ѡ лингеї сале чѡй попорале, ка нѡ кѡмѡа лѡлѡдѡнѡсе кѡ линѡа Бїсерїч'ѡскѡ словен'ѡскѡ (а кѡрїїѡ ѡпоѡѡ нѡ о сокотеск май лнїанте де ал ѡ-ле в'кѡ, ничїї крѡ сѡ фїе фост ачѡст дїалект Оаре кѡнѡѡа л гѡра ѡлавлор; ничїї мѡ лѡѡеск кѡ лѡлшї л ал ѡ-ле в'кѡ, аѡ фост алта линѡа славлор ч'ѡ попоралѡ), ч'ѡ л в'кѡл ал ѡ-ле кѡ марѡ неѡе форматѡ дин ч'ѡ рѡсаскѡ прин ѡїнтакса грѡч'ѡскѡ, кар'ѡ лѡлшї скрїїторїлор адеѡе Орї есте некѡноскѡтѡ, прин ачѡа сѡ лрѡдѡчїнеѡѡ ши пре попорѡл ши пре Клерѡл лор л ѡекїѡ простїе, дин кар'ѡ сѡ нѡ поатѡ ѡшї ничїї ѡѡатѡ. Вечнїкѡ мѡлѡемїре лѡшї Георгїе Ракоци I. Прїнцїпѡлѡшї Трансїлѡванїей, чел че аѡ скос кѡ тѡрїїѡ линѡа словен'ѡскѡ дин Бїсерїчїле Ромѡнїлор, порѡнчїнѡ ка сѡ фїе д'ѡпѡрѡр'ѡ сѡргѡнїтѡ. — ѡпїскопїї ши Мѡнѡстїрїле ар пѡт'ѡ май мѡлт сѡ лнїантеѡѡ лїтератѡра сѡрѡч'ѡскѡ; їар дакѡ ачѡстїї нѡ аѡ ѡреме афаче ач'ѡста де сїнешї, трѡсѡе лкѡшї сѡ лѡлѡторѡѡе кѡ кїелтѡеле пре нацїоналїстїї лор ѡѡрѡцїї, карїї се жѡртѡеск пентрѡ лїтератѡрѡ. Кѡшї спре че скопос май ѡлн пот асѡ кїелтѡшї мѡлтѡе пентѡрїї а ѡпїскопїлор, Орї а Мѡнѡстїрїлор, май кѡ фолос, де кѡт пентрѡ лїтератѡра ши кѡлтѡра Нацїей?

4. Кѡмѡѡ ѡесар н'ѡл фост лцелес де кѡтрѡ лѡгїѡанеле сале, нїма нѡ ѡа крѡде лѡснѡ, афарѡ де тїне. ѡсокотїнца ѡфїцїѡлїлор ши а ѡпїскопїлор, деспре карїї ѡѡрѡѡшї, есте кѡ тотѡл алта.

Дин челе арзтате майнаинте ла Н. 3. зик: Дакз ꙗ линка попоралз, адекз ꙗ чѣ де комѡн, пре карѣ Цесар кашѣ чейлалцѣ О лѣзцасз ꙗкз дела нѣ-тричѣ са, аѡ борит Цесар кѣтрз Легіоанеле сале, атѡнче, ꙗтрѡ адевр, н'аѡ нѣтѣт сз нѣ фіе ꙗцелес: Іар дакз аѡ кѡвзнгат ꙗ линка чѣ ꙗдрепатз, карѣ се лѣзца кѡ аѡкторка Граматічей; атѡнче, прекѡм нѣ се поате лесне креде, сз фіе шіѡт тоѡѣ Солдаѡїї лѡї Цесар линка латїнз чѣ ꙗдрепатз, аша нѣ се поате креде ничѣ ача, кз ар фи фост ꙗцелес де кѣтрз тоѡѣ, афарз нѣ-май, дакз ва фи урмат тѣлмзчире. Май аша, прекѡм се фаче акѡм ꙗ Ре-гіментѡрїле унѡрещѣ, кзнд бореск Офіцїрїї немцеще кѣтрз Унѡрїї, Ромзні ши Главїї. Вѡ кред кз Цесар ва фи борит адегеорї кѣтрз Солдаѡїї сзї ꙗ линка де комѡн; мзкар кз дѡпз ачеїа с'аѡ нѣс кѡвзнгтрїле лѡї Цесар ꙗ Істо-рїе, скрїсз кѡ линка ꙗдрепатз, прекѡм се овичѡеще а сз фаче.

5. Причина, кз Ромзнїї пзнз акѡм аѡ фост пѡцин ꙗ-грижиѡї де а фаче лексікон, ши Граматїкз, есте май кѡ са-мз ачѣ генералникз, кз ꙗкз н'аѡ венит адекз тимпѡл чел-фиреск. ꙗкз н'аѡ аѡт сзрачїї репаос пентрѡ ачест лѡкрѡ, кашї пентрѡ чеїалалтз літератѡрз. Іар де воїѡї а скзпа, ꙗ старѣ лѡкрѡрилор де акѡм, трзѡѡе ача сз фачеѡї май кѡ самз; мзкар кз ши аша ва шкїопѡтѡ трѣѡа, пзнз кзнд нѣ се ва лѡѡнзѡѡї старѣ прин ашеземзнтѡл Полїтїческ. Ши дин ачѣстз парте мз ѡѡѡр, кз ши ꙗсѡшї Унѡрїї ꙗчеп ази-че, кз вої аѡї фост май ꙗнаинте декзт єї, ꙗ ачесте локѡрї.

Дин ачеле май сѡс ла Н. 3. арзтате, есте дестѡл де бедерат, кз Ро-мзнїї пентрѡ сїне, н'аѡ трзѡѡїцз ничѣ де лексікон, ничѣ де Граматїкз. Темей лзмѡрїт пентрѡ ачѣста сзнт мѡлтеле кзрѡї, каре фѡрз аѡкторка лек-сіконѡлѡї, Орї а вреѡней Граматїче ромзнеѡїї сїстематїче, с'аѡ алкзтѡит, Орї с'аѡ тѣлмзчїт. Везї де атѡтѣ Орї цїтателе Янімадверїї ф. 40. (лат. іар ром. 28) ши четеще, де ай кзнд, атѡт алте, кзрѡї Ромзнеѡїї, кзт ши май кѡ сѣмз ачеле де Предїчїї. Ши апой де вей ꙗцелеѡе вїне, адеге те вей ꙗдої, де се поате май пре ларг, ши май фрѡмос кѡвзнгѡ ꙗ ꙗлаш линка латїнз чѣ ꙗдрепатз. Кѡ адеврѡт ꙗ Ярдѣл, стрзїнїї, карїї шїѡ линка Ромзнїѣскз, се минѡнѣзз де Преѡїїї че шїѡ нѣмай линка Ромзнїѣскз, аѡзїндѡї спѡнзнд пре-дїчїї. Ши апой мѡлѡїї дїнтре ачеїї нѣ кѡноск Граматїка ничѣ де нѣме.

Кѡмкз Ромзнїї сзнт сзрачїї, дин липса мїжлоачелор спре ꙗнаїнтарѣ кѡлѡрїей, нѣ се поате тзгзѡїї. Дин партѣ Унѡрїлор ꙗ мзрїтз Крзїмѣ

Унгаріей, кѣ адеврѣт кѣ нѣ се пѣне ничѣ О пїедикѣ лнантирей кѣлтѣрей
 Ромзнилор; ка лкѣ Магнацій ши алцій Унѣрї, де мѣлте Орі даѣ ши ацюрїю
 спре ачеїа. Кѣ адеврѣт, кѣ нимик есте май потривит кѣ натѣра, декѣт ка
 Націле, челе кѣ ацюрїюл лѣї Домнезеѣ кѣлтївїте, сѣ се лгрїжаскѣ ши пен-
 трѣ лѣминарѣ челора лалте Нації, че сѣнт май пѣцин феричїте; пентрѣ кѣ
 тоцій Оаменїї де О потривѣ аѣ трѣп ши сѣфлет, причепере ши воїнцѣ, ши
 сѣнт фѣкѣцї дѣпѣ кипѣл лѣї дѣѣѣ; Дечї дар тоате Націле фїреѣе се кѣ-
 принд л Марѣ Націе л Нѣмѣлѣї Оменеск; їар де Осегїтеле нѣмірї л син-
 гѣратечилор Нації, сѣнт нѣмай лтѣмплѣтоаре. Яшѣ дар потривит кѣ
 лцелепчїкѣ есте, ка тоцій Оаменїї, нелѣзнѣсе л самѣ лтѣмплѣтоарѣ лор
 нѣміре, сѣ се ѣѣѣѣѣ унѣл пре алѣл ка фѣрації, ши О націе се алерѣе, кѣ ацюрїю
 алтїа спре лнантирѣ кѣлтѣрей, дела карѣ деразѣ фѣрїчїрѣ де комѣн.
 Ячѣста дакѣ фаче врео націе, аратѣ лфалтѣ, кѣ аѣ ацїне ла адеврѣта кѣлт-
 ѣрѣ (лѣмінаре), ши кѣ трѣѣѣ асѣ зїче їа адеврѣт нокїлѣ. їар дїн контрѣ,
 дакѣ чїнеѣа лтрѣ ачеа сѣ силеще, ка сѣ пѣнѣ пїедекѣ Орі кѣлтѣрей сале, Орі
 лѣмінѣрей алтїе нації; лѣмѣрїт аратѣ кѣ се афлѣ лкѣ ши акѣм л веїа вар-
 варїе, ши грѣѣ пѣкѣтѣѣе лпротїѣа натѣрей, мамей тѣтѣрор, карѣ порѣн-
 чеще асѣ лдеплїнї лцелеѣерѣ, ши воїнца л фїеѣе кѣрѣїа Ом. Пентрѣ де л л-
 нантѣа кѣлтѣра лтрѣ Ромзнїї дїн Бѣнат, ачеа ар фї де трѣѣѣїнцѣ май кѣ
 сѣмѣ, сѣ айѣѣ Вїїскопї ромзнї. Кѣ, че се поате нѣдѣжѣѣї, дела ачел Пѣ-
 сторїю май кѣ самѣ лтрѣ Ромзнї, акѣрѣї кѣѣѣнѣ нѣл причеп Оїле сѣфлетещї,
 преѣм ничї ел граѣл Оїлор сале?

6. Ячеле че зїчї деспре вокалѣ л сѣѣршїт, аѣ лок пен-
 трѣ лїнѣа їталїенѣскѣ, чѣ лдрептатѣ; ломбардїї ши Фѣрланїї нѣ О
 аѣ ничї ка кѣм, ашѣ дар се сѣрпѣ Орі че аргѣментезї тѣ де
 аколѣ, л ѣенере; ачел че ѣа ѣрѣ сѣ фїе зїс Оаре че кѣ темей,
 ши дїн тоате пѣрцїле де сѣѣѣршїт, деспре лїнѣа Ромзнїѣ-
 скѣ, есте де трѣѣѣїнцѣ сѣ кѣноаскѣ пре тоате фїнчїле лїн-
 ѣей латїне, нѣнѣмай преѣм се скрїѣ дѣпѣ датїна де л-
 стѣзї, чї ши преѣм се афлѣ л гѣра попорѣлѣї акѣм, ши
 май нантѣе, че, де поате фаче ѣреѣнѣл дїн ѣой? нѣ ѣїѣ.

Се кѣдѣ, сѣ прїѣѣскѣ старѣ Церей, ши лчепѣѣл попорѣлѣї. Май
 мѣлѣт кѣ адеврѣт лшалѣ, ши се лшалѣ, ачел че дїн лїнѣа ломбардїкѣ ши
 Фѣрланѣ, се силеще л арѣтѣ лсѣшїрѣ ѣекї лїнѣї їталїенещї, декѣт дакѣ ѣа
 нѣѣѣї чїнеѣа сѣ дескопѣре адеврѣл лїнѣї ромзнещї, дїнтрѣнїле хотарѣ л

Унгаріей, Орі а Росіей, ши се ва сьргѣи сь сьгь кьрѣценіа лингеи славичеши дела Карніоли, Орі дела Ожрей. Бѣ кьнд тречѣм прин Карніолиа, м'ам минѣнат де линга лор чѣ кѣ тотѣл абзѣтѣтѣ. Дар ши алци Італи май кѣ сѣмьз Поецій, щерг адеге Орі вокала дин сфьршит, фьрз сь фіе ачѣстѣ датиьз апротивитоаре прінципией ашезате де Яѣторѣл Янімадверсіилор, пентрѣ сфьршитѣл кѣвинтелор.

Пентрѣ ка сь се ацелѣгьз ачестѣ май гине, трѣвѣ сь се репетирѣіа-скьз кѣвинтеле Яѣторѣлѣи Янімадверсіилор фила 10. (латінеше, іар ромзнеше фила 10) унде зиче: „Май де парте апой, че с'аб скос прин адрептаре дин „ аѣзіа лингеьз а ациѣлѣи, ши че и с'аб адаѣс? так Окріиторій векі. Асѣ „ сѣ нѣ мѣ адоеск, кѣм кѣ исворѣл адрептѣрей а аѣзей лингеи латіне, трѣвѣ „ сь се трагьз дела соціетатѣ ши аѣртѣширѣ латінілор кѣ Гречій; ши соко- „ теск, кѣ аѣзіа мѣтаре с'аб аѣзмлат, кѣ силлака а де пе урмѣз а кѣвин- „ телор: акѣріа сокотинѣз аргѣмент (темеѣ) ачестѣ а ам: Нѣнѣмай ла Італи „ чи ши ла Ромзній, карій пре ла ачепѣтѣл вѣкѣлѣи ал дойле аѣпз Хрістос, „ аѣ сѣшиг дин Італіа а Дакіа, тоате ворбеле сь сьвѣршеск ши пѣнѣз аѣтѣзѣи „ авокалѣ (сѣнѣтаре). Дечі нѣ фьрз потривирѣ сокотеск а сь пѣтѣ зиче: „ кѣм кѣ ши ла векій латіній, ачаинте де а сь уни сѣи кѣ Гречій а май де „ аѣроапе соціетате, тоате кѣвинтеле лингеи лор, с'аб сьвѣршит а вокалѣ. „ Ши де вѣрѣ чинева сь анѣларисѣскьз ачѣста, се кѣвине сь анѣларисѣскьз аче- „ нѣтѣл датиней а Італілор, ши а Ромзнілор, де а нѣ сѣфери консонантѣ „ (несѣнѣтаре) а сфьршитѣл кѣвинтелор. Карѣ пентрѣ кѣ нимине нѣ поате „ арѣтѣ, трѣвѣ сь се аѣе, кѣмкѣ ши ла векій латіній, тоате кѣвинтеле с'аб „ сьвѣршит а вокалѣ.“

Кѣм кѣ линга італіенѣскьз с'аб адрептат, ачаа кред, чи аѣрѣв: Унде? а Кѣрѣи? сѣѣ ши а гѣра а тотѣлѣи попор ненѣзѣат а фоарте марѣи Націе, ши а мѣлт лѣцитей сѣи лингеи? Я сь фи нѣтѣт фаче ачаа фьрз де врео минѣне, май кѣ нѣ се поате кредѣ! Аѣрѣ адеврѣ, адрептарѣ лингеи італіенѣши нѣ с'аб атинс ничі ка кѣм де сьвѣрширѣ кѣвинтелор, карѣ аратѣ аѣш а-трѣвѣнѣцарѣ лингеи Ромзнілор, карій кѣ мѣлте вѣкѣри май чаинте де аѣрарѣ Домѣарділор а Італіа, ши де адрептарѣ лингеи італіенѣши, аѣ сѣшиг дин Іта-ліа, ши аѣпз ачѣста н'аѣ май авѣт кѣ Італій ничі О аѣртѣшире. Дечі дар сьвѣрширѣ кѣвинтелор а вокалѣ ла Італіеній, трѣвѣ сь се деѣ фирей лингеи італіенѣши, іар нѣ адрептѣрей.

Май департе, дакз врѣ чинева сз сокотѣскз, атрѣ че аѣ сѣферит лин-
 беа італіенѣскз адрептаре, нѣ ва пѣтѣ аѣюнце ачеа май пе ушор, декзт дин
 линга ромзнилор, чей че ничй одатз пзиз акѣм н'аѣ черкат, аши адрепта
 линга. Везй дїсертація пентрѣ ачепѣтѣл лингей ромзнешй ла кзакжял історіей
 пентрѣ ачепѣтѣл ромзнилор а дакіа. Давренціѣс Топелтінѣс, а картѣ ачепѣ-
 тѣл ши апѣнерѣ Трансілванілор кап 9. ашà скріе деспре адрептарѣ
 лингей італіенешй. „Вѣ сокотеск, кз апаинте де афї алкзтѣит Дантес, Бо-
 „ каціѣс, ши Петрарха дин барбарісмій (ворбе стрикате) Лонгобардилор, а Гал-
 „ лілор, ши дин ремзшициле фаміліарнічей лінгей італіенешй, ачѣстз ноавз а
 „ Італілор фрѣмоасз, ши аперзтѣскз лингз, аѣ фосг лінга ромзніскз атрѣ
 „ тоате асзминѣ ачей італіенешй. Латїнеше: “ *Existimo, antequam Dantes,*
Vocatus, et Petrarcha, ex Barbarismis Longobardorum, Gallorumve, et fami-
liaris Latini sermonis reliquiis, novam hanc Italorum elegantem et pene divi-
nam, composuissent, Valachicam Italicae linguae, per omnia similem fuisse.

Ачеа че адаѣце Д. Реценсентѣл деспре вредніча ачелѣй взркат, кареле
 ва врѣ сз зикз чева темейник, ши деплин деспре линга ромзніскз, нѣ фзрз
 непотривире аратз; асз адоиндѣсе кз сз поате афлà атре ромзній взркат,
 кареле сз айѣз ачеле аѣшири, че се пофтеск, ка сз се поатз зиче Оаре че те-
 мейник, ши адеплинит, кѣрмз тоатз нздеждаѣ де а пѣтѣ ажѣнце Оаре кзндѣ-
 ва атрѣ ачѣста ла Оареш че стрзлѣчит. Пентрѣ кз атре стрзиний нѣ с'аѣ а-
 флат ничй одатз чинева, ничй поате фи лесне, кареле сз ціе линга ромзні-
 скз де сзвзршит, карѣ есте а ненѣмерате дїалектѣ аперзцитз. Іар атре ромз-
 ній чей аѣзцацй прѣ рарй се афлз, кзрора сз ле фіе кѣноскѣте тоате дїалектѣ-
 риле лингей ромзнешй, ашà, кзт ачей че сжнт де дїалект деосзевит, аѣзінд
 униле ворбе дин алт' дїалект, тзгзѣвек а фи ромзнешй, ши кад а препѣс,
 кз ачеле ворбе сжнт проаспете, чоплите дин линга латїнз а літерацилор. То-
 тѣши ладз лѣй дѣѣѣ, кз асззхй нѣ пѣцинй взрцацй се афлз, нѣнѣмай а-
 тре ромзній дин аперзція Австріей, чи ши а Молдавіа ши а Цѣра ромзні-
 скз, чей че сжнт ши прокопсций, ши ціѣ ши лингеле атзт італіенѣскз, фран-
 цозаскз ши спаніолѣскз, кзт ши дїалектѣриле лингей словенешй.

7. Ачеїа че зичй деспре чѣ гречѣскз пентрѣ тине, есте
 ашиждерѣ не потривит адевзрѣлѣй, ничй аѣ венит а минте
 кѣйва динтре чей беки аши форма пентрѣ кзрций деосзевитз
 лингз де чѣ попоралз; ачѣста есте нѣмай нѣвѣнїа ачелор
 де акѣм.

Въ ам авѣт норочире а апрѣднз віецѣи, а май май мѣлци ани, кѣ Армени, Гірієни, Араки, Копци, Індієни, ши кѣ алціи, кзнд ши кзнд ши кѣ Хінезѣи; прин каре мижлочире ам пѣтѣт мѣлте кѣлѣе, атѣт деспре челе де акѣм, кѣт ши деспре челе беки діалектѣри ши обичєри а нѣмѣрилор. Дрепт ачеа нѣ пот анѣ мѣ унѣ кѣ челе сокотите де кѣтрѣ Яѣторѣл Янімадверсіилор Ф. 13. ши 14. деспре линка грєчѣскѣ, ш. а. Атрѣ адеѣр, дакѣ Д. Реценсєнтѣл ва прибѣи кѣ євнѣ лѣаре аминте ла линка словєнѣскѣ, че се афлѣ а кѣрциле висєричєши; лєснє ва причєпє, кѣмкѣ нѣ єстє нєкѣнїє лѣшитѣ ачєлор де асѣзѣи, де аформѣ пєнтрѣ кѣрци линкѣ дєосѣвитѣ де чѣк попоралѣ. Вєзѣ дєсѣпра Н. 3.

8. Причина чѣк май апроапє а линкєи італїєнєши кѣ а боастрѣ, єстє май кѣ сѣмѣ ачѣстѣ, кѣ Одініоарѣ тоатѣ лѣмѣ атрєвѣинцѣ линка романѣ; ши ачѣ апропїєрє черчєтѣндѣсє май кѣ дєамѣрѣнтѣл, сє ва вєдѣ афи дєстѣл де лѣдєпѣртѣтѣ, ши а нѣ фи алѣа (причина), дєкѣт Орі а ачєи францѣоѣєши, Орі а ачєи іспаничєши, карє асѣмїнє сѣнт урѣзїтє дин чѣк романѣ, ва лѣкѣ май лѣдєпѣртѣтѣ єстє (сѣ аїєѣ вѣрєкє єртѣчїєнє).

Кѣм кѣ линка Романѣ с'аѣ атрєвѣинцѣт а тоатѣ Аперѣцїѣ Романїлор, а Жѣдєкѣци, ши а алтє трєи пѣвлїчє, ва лѣкѣ, кѣм кѣ ши мѣлци динтрє стрѣинїи, карїи пѣртѣѣ Дрєгѣторїи а Аперѣцїѣ романѣ, аѣ лѣвѣцѣт линка романѣ, лѣдѣмї нѣ тѣгѣдѣєск; пєнтрѣ кѣ шїѣт єстє, кѣ лѣчєт лѣчєт с'аѣ пофѣтїт, ка фїєщє карєлє Дрєгѣторїѣ, сѣ шїє линка романѣ. Влѣдѣїє Аперѣтѣл, аѣ лєпѣдѣт прє ун Грєк, че нѣ шїѣ латїнєщє, дин Магїстрѣт, дєспрє карє ашѣ скрїє Євєтонїѣс а Влѣдѣїє „Прєстрѣлѣчїтѣл єѣрѣвѣт, ши Принчїп а Прѣвїнчїєи „Грєчєши, че нѣ шїѣ линка латїнѣскѣ, нѣнѣмай кѣ л'аѣ шєрє дин Ялѣл „(Кондїка) Жѣдєкѣторїлор, чи л'аѣ трѣзмїє ши а стрѣинѣтѣтє.“ Лєѣ кѣмкѣ тоатє попарєлє Аперѣцїєи Романє с'ар фи атрєвѣинцѣт кѣ линка романѣ, де ундє бєи дѣвєдї? Яскѣлѣтѣ Орацїѣ лѣи Яполїнїѣс кѣтрѣ Вєспасїѣн Аперѣтѣл ла Фїлѣострѣт а Яполїнїє Кар. V. к. 13. ундє зїчє. „Дєспрє ачєстїи „грєєск, карїи вѣр сѣ капєтє Магїстрѣтѣри; пєнтрѣ кѣ ачєстїи зїк, сє кадє сѣ „фїє потрїбїци нѣмѣрилор, ла карє лї бєи трѣзмїтє сѣ лє Окѣрмѣїаскѣ; карє „поатє єстє сѣфєрїчѣс, ка ачєи чє шїѣ грєчєщє, сѣ фїє (Окѣрмѣиторї) пєстє „Грєчї, іѣр ачєи чє грєєск романєщє, сѣ фїє пєстє ачєи чє аѣ тот ачєїаш лїнѣ „єѣ. Ши пєнтрѣ чє мѣѣ вєнїт ачєа а мїнтє, бої арѣтѣ: кѣнд пєтрєчѣм а „Пєлопонєс, прєсїдїрѣїѣ ун єѣрѣвѣт а Грєчїѣ чєл чє єрѣ атрѣ атѣт нєшїѣторїѣ дє „де линка грєчѣскѣ, кѣт нїчї єл прє Грєчї, нїчї Грєчїи прє дѣнєѣл вѣрѣнѣд,
„ нѣл

„ нб л ацелецкѣ ничй декѣм: пентрѣ ачѣѣа адесе сминтѣ ел лѣш, ши л мѣл-
 „ те се ши лшела; фїинд кз соцій лѣй, ши Міністрїй жѣдекторїлор, кѣм-
 „ пѣрацї фїинд (де кзтрѣ лпричинацї) кѣ банї, жѣдекаѣ процесѣрїле стрѣмѣ,
 „ дѣнд бинз Пресїдентѣлѣй, ка ши унѣй шеркит ал лор.“ — Вѣзї пре Пресї-
 „ дентѣл л вѣкѣ I. воркїнд романѣше, кз н'аѣ фост лцелес де кзтрѣ Пелопонезї
 „ ничй какѣм; ачѣста лсамнзо пентрѣ Гентенцїа де май цос нѣмерѣ 22. че аѣ
 „ фзкѣто Д. Реценсентѣл пентрѣ урѣзїрѣ линвей ромзнешїй.

Дакз Одїїюарѣ тоатѣ лѣмѣ Романѣ аѣ лтрѣбїнцат линѣа Романї-
 „ лор, пентрѣ че дарѣ акѣм прин тоатѣ Мессїа, Трачїа, Мачедонїа, Пелопонес
 „ ш. а. нѣмай синѣрї Ромзнїй, воркеск линѣа ромзнѣскз? ши л че локѣрї бей
 „ афлѣ урме де линѣа Романѣ л Ясїа? Прин че мїнѣне с'аѣ фзкѣт, ка линѣа
 „ Романѣ, карѣ дѣпз сокотїнца Д. Реценсентѣлѣй, аѣ фост атѣт де лзцїтѣ,
 „ пре кзтѣ аѣ фост Одїїюарѣ ши лперѣцїа Романїлор, сѣ се фїе дат уїтѣрїй кѣ
 „ атѣта леснїчїне л нѣмерателе Церї? Оаре аѣ фост бре ун тимп кзндѣа, сѣ
 „ фїе примїт Грѣчїй линѣа латїнѣ, ши сѣо фїе воркїт, мзкар кз аѣ фост єї
 „ сѣбѣжѣгацї де кзтрѣ Ромаї? Дѣчї дар причина ачѣй май апроапе лрѣдїрї а лин-
 „ веї італїенешїй кѣ чѣ ромзнѣскз, нѣ єсте ачѣа, кз тоатѣ лѣмѣ ар фи лтрѣ-
 „ бїнцат Одїїюарѣ линѣа Романѣ; чи ачѣѣа, кз Траїан вѣтѣнд пре Декевал,
 „ аѣ адѣс л Дакїа мѣлцїме де Романї сїре а лзкѣї пѣмѣнтѣрїлѣ ши Орашеле.
 „ Вѣзї пре вѣтропїе л Адрїан. Урмѣторїй ачелор Романї, че аѣ адѣс линѣа кѣ
 „ сїне л Дакїа, сѣнт Ромзнїй, карїй фїинд кз аѣ фост тотѣкѣна мѣлцїме
 „ маре, нѣ с'аѣ пѣтѣт фаче сѣ'шї уїте линѣа са чѣ Орїгїналѣ Романѣ, ничї
 „ принѣрѣн фелї де стрѣмѣтѣрї, че аѣ пѣтимїт. Дакз чїнеѣа, кареле шїе вїне
 „ линѣа ромзнѣскз, ѣа черкѣ кѣ вѣнз лѣаре аминѣе фїрѣ єї, фзрѣ прежѣдїцїе,
 „ ши ѣа кѣмпѣнао кѣ чѣ італїенѣскз; лесне ѣа причѣпе, кз линѣа ромзнѣскз є-
 „ сте май лрѣдїтѣ кѣ линѣа італїенѣскз, декѣт тоате челе лалѣе дїалекѣтѣрї ре-
 „ сѣрїте дїн линѣа Романѣ.

9. Кѣмкѣ мѣлате рѣдѣчїнале а линѣеї слаѣиче, сѣнт
 „ комѣне кѣ чѣ латїнѣскз, грѣчѣскз, немѣцѣскз, персїчѣскз, ши
 „ їндїенѣскз, єсте кѣмоскѣт, ничї тѣгѣдѣеще ачѣста Гла-
 „ кѣл чѣл лѣвѣцат, ничї єсте трѣбѣнцѣ а ресѣфлѣ пре чѣй не л-
 „ ѣвѣцацї.

Кѣм кз кѣвїнтеле латїенешї, че се афлѣ л линѣа слаѣїчѣскз, лѣѣ л
 „ лрѣмѣтѣт Слаѣїй дела ачѣй Романї сѣѣ латїнї, кѣ карїй єї аѣ петрѣкѣт, а-
 „ дїкѣ дела Ромзнїй, єсте фїрѣше, мзкар кз унїлѣ дїн ачѣлѣ лѣѣ дат Ромз-
 „ нїй

ній уйтзрей. Ши ачѣста нѣ есте де мираре; кзчй атре сингѣри Ромзній с'аѣ атзмплат ачѣсташ; пентрѣ кз кѣвинте кіар латінеши, атрѣниле діалектѣри с'аѣ пзстрат, іар ат тр'алтеле ничй кз сз май аѣд; ши унеде че сѣнт токмаи де соѣ латінеши, сѣнт кѣ тотѣл некѣноскѣте ла Італіенй, іар ла Ромзній се атреѣвинцѣзз ши пзнз акѣм; алтеле іарзш ле аѣ Ромзній де опотрѣвз кѣ Французій, ши май мѣлте кѣ Іспаній. Ачест фелю де соарте аѣ аѣунс ши пре діалектѣриле линкей славичей. Іар кѣмкз прин Кіріл ажгѣвзторка линкей словенеши, чѣл че щіа вине гречеше ши латінеше, кѣ Окасіа тзлмзчирей сфинтей Окриптѣри, ши а Кзрцилор Бисеричей, с'аѣ взрзт ат линка славичѣскз унеде кѣвинте латінеши, май кз нѣ поате фи адоіалз.

Кѣмпзнзнд Одіноарз унеде кѣвинте цїгз неши, кѣ унеде націонале індічей, ам афлат кз сѣнт деопотрѣвз Інділор кѣ Цїганій. Асзміне аѣ Цїганій унеде кѣвинте деопотривз кѣ Фзрей; поате кз прин линка індіенѣскз с'аѣ акіегат ачѣстз аѣвдире.

10. Кзчй кз Ромзній нѣ цемзнѣзз Консонантеле, аѣ ачѣстз датїнз дела Цїріліанй, іар нѣ дела Романй; ши кз ачѣїа есте пропрїѣ Ортографіей Цїріліане.

Ачѣста аѣ арзтат аѣтворѣл анімадверсіилор ф. 15. (лат. іар ром. ф. 12.)
 „ Нѣ мик аргѣмент есте пентрѣ бекимѣ линкей ромзнеши, ши ачѣїа, че асзмінк-
 „ зз Фестѣс Кар. XVII. деспре векій латїнй кѣ ачесте кѣвинте: Бз т р з н і й,
 „ зиче, нѣ цемзнзѣ ничй літериле мѣте, ничй пре челе семїво-
 „ кале. Атрѣ аѣвзр Ромзній, ничй пзнз астззї н'аѣ ат линка са ничй о
 „ літерз Орі мѣтз, Орі семївокалз цемзнатз.“ Ши есте щїѣт, кз цемзнарѣ
 Консонантелор с'аѣ аѣпїнс ат линка латїнѣскз май атзї прин Фнїїс, Поетз де
 нѣм греческ.

Дечй дар зик атзї; а фи не аѣвзрат, кз нѣ се цеминѣзз консонан-
 теле ат Ортографіа цїріліанз, май кѣ самз ат нѣмиле пропрїй. Ши апой дин а-
 чѣа, адикз, кз нѣ есте пропрїятатѣ Ортографіей цїрілічей де а цемїна кон-
 сонантеле, нѣ взд пентрѣ че сз урмезз, кз Ромзній аѣ датїнз де а цемїна
 консонантеле, дела Цїріліенй, ши нѣ дела Романй? де нѣ кѣмба вей зиче, кз
 ши векій Романй, аѣ лѣат ачѣа аѣанте де тимпѣл лѣї Фнїїс, дела Ортогра-
 фїа цїріліанз, карѣ с'аѣ искодїт ат а ноа сѣтз аѣпз Хрістос.

Чи сз пзшим кзтрз асѣш лѣкрѣ: аичй нѣ есте атреварѣ деспре не-
 цемїнарѣ консонантелор ат скрієре, чї ат респѣндере, ши май пре урмз ат бор-
 вїре. Ши есте кѣноскѣт, кз атзт Ромзній Дакїей веке, карїй аѣкз атреѣвин-

цѣхъ літериле цириличешій, че лѣхъ фврцошат май фтжѣ дѣпх Конціліѣмѣла (Идѣнарѣ, Говорѣл) дела Флоренція, прекѣм мзртѣресеѣ Кантимир Домнѣла Молдавїей; ашѣ ши Ромѣнїй де престе дѣнзрѣ, карїй ши пѣнх астѣхї се фгро-зеск де літерїле цїрїлічешї, нѣ ѣеминѣхъх ф ворѣре консонантеле ничї одѣтѣ. Пентрѣ ачеѣ, мѣкар кѣ ф Кврциле Бисеричешї се ѣеминѣхъх унеорї ла сї кѣтѣ врео консонантѣ, дѣпх дѣтина Гречилор, карѣ се обичѣѣше ѣ сѣ фаче ф нѣмиле гречешї, челе пропрїй: тотѣшї Ромѣнїй, дѣпх натѣра са, нѣ о пот ре-спѣнде алт кѣм, дѣкѣт ка ши кѣнд ар фи сѣмплаѣ. Ячѣкѣтѣ пропрїетате сесте лингеї ромѣнешї мѣлт май бекїе, дѣкѣт фѣш Маркѣс Тѣліѣс Цїцѣро, ши де кѣт бѣкѣл алтор скрїиторї латїнї, че ѣф флорит дѣпх бннїѣс. Ячѣкѣтѣ, зик, пропрїетате; бей зиче кѣ дин Ортографїѣ цїрїліанѣх ѣф фтрат ф гѣра по-порѣлѣшї Ромѣнѣск, кареле нѣѣ шїѣт ничї одѣтѣ чеѣа де Ортографїѣ цїрїліанѣх.

11. Ячеїѣ, че тѣгѣдѣшї дѣспре Бѣлгарї, ши Ялканї, їѣ сама сѣ фачї кѣ темѣѣ, пентрѣ кѣ тоцї зик, карїй ѣф фост пре аколѣ. — Вѣзї пре чѣл май де кѣрѣнд бнглѣз Мар-тїн Деѣке (Лондон 1813). Те парї ѣ нѣ шн чѣ май лѣднтрѣл-никѣ легѣтѣрѣ ѣ артїкѣлѣлѣшї дѣфїнїт кѣ проѣмиле, ши пентрѣ ачеѣ ал ши конфѣндѣ. Кѣ ѣдѣвѣрат, Giovanle, нѣ сесте Яртїкѣл, ничї digla, forlo, ничї consolargli, ничї вреѣнѣл динтре ачесте, ши де ачест соѣ.

Дѣндѣнїсе Окасїон май фдѣлѣнгѣт ѣ петрече ши ѣ їсторїсї кѣ ѣдешїй Негоциторї, ши алцїй, унеорї ши кѣ бисериченї Бѣлгарї ши Ялканї, нѣ не пѣтем плѣкѣ ничї ка кѣм спре ѣ черчетѣ фирѣ лингеї бѣлгѣрешї ши албанѣзе, дин стрѣнїй кѣлѣторї прин Бѣлгарїѣ ши Ялканїѣ. Ячест фелѣ де кѣлѣторї, ѣдесе орї се фшалѣ, ши фшалѣ престе мѣсѣрѣ. Де сѣмплаѣ поѣте фи Каронї ф Дакїѣ (ла Медїолан 1812). Фѣкѣнд сѣ одїнїорѣх ворѣх кѣ Оареш каре прїетен ал мѣѣ Предїкѣтор калвинѣск, дѣспре релїгїѣ гречилор, ѣдикѣ ѣ небнї-цилор, дѣпх мѣлѣте ворѣе, зисѣ „Релїгїѣ грѣчѣскѣ сесте чѣ май апроѣе де чѣ „калвинѣскѣ, пентрѣ кѣ Грѣшї фтокмай нѣѣ дїтѣргїе, кашї Калвїнїй;“ ши апой фїнѣ кѣ сѣ зѣмгїй ѣ рѣде, фдѣтѣ цїтарїсї сѣл пре ун їсторїк бнглїчѣск, дин кареле сѣпсѣсѣ сѣл ѣчѣ кѣношнїцѣ. Ятѣнчї сѣ нѣ фѣрѣ дрептѣте сѣпѣ-рѣндѣмѣ, зисѣѣ: кѣчї кѣ бнглѣзѣл скрїе ашѣ дѣспре Грѣшї, нѣ мѣ мир; фсѣ пре тїне нѣ те пот сѣфѣрї, кареле фїнѣ тѣ фѣднѣѣрат кѣ Бисеричї де леѣѣ грѣчѣскѣ небнїтѣ, май воешї сѣ черчетѣшї пре бнглѣзї дѣспре обичѣѣрилѣ не-бнїцилор, дѣкѣт Бисеричиле ачестора кѣ тот апроѣе де тїне. Амї бїне ѣ-

минте ши Франц Їос. Шлцер, чѣл че аѣ лѣкѣит май мѣлѣи ани ꙗ Трансѣлѣ-
нѣа ла Васрегѣн; ꙗмѣ адѣк аминте де ачест вѣркат а фи тѣгѣдѣит ꙗнинтѣ
мѣ, кѣ сѣ афлѣ новѣи Ромѣни ꙗ Комѣтатѣрѣи, мѣкар кѣ ꙗ ꙗсѣш вѣчинѣтатѣ
Васрегѣнѣлѣи, сѣнт май мѣлѣи Ромѣни сѣтѣпѣнитѣрѣи де мошѣи, п. с. ꙗ Коѣ-
матѣлка, Сокол, Хѣтѣк, Бѣлкѣѣ ромѣнеск, Оршѣва, ш. а.

Фѣ, ка Бѣлгарѣа, ши Алѣанѣѣл сѣ тѣлмѣчѣскѣ ꙗ линѣа лѣр ачест
тѣкст грѣческ, че арѣ артѣкѣл дефѣнѣит. *Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν
Θεὸν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος*, ши ꙗдатѣ вѣи ꙗцѣлѣе, че тѣрѣѣ а сокотѣи де спѣ
артѣкѣлѣ дефѣнѣит ла Бѣлгарѣи ши Алѣанѣѣл.

Д. Реценсѣнтѣл рѣѣ ꙗкѣиѣѣ, кѣ љѣторѣл љнѣмадѣверѣилѣр, нѣ кѣноѣ-
ѣе лѣгѣтѣѣра чѣ май де апроѣпе а артѣкѣлѣлѣи дефѣнѣит, кѣ проѣѣмилѣ; пѣнтрѣѣ
кѣ ꙗсѣш Д. Реценсѣнтѣл рѣтѣѣѣе деѣла калѣ дѣрѣптѣ, тѣгѣдѣинѣ а фи артѣ-
кѣлѣи, giovarle, ши чѣлѣ лалѣе. II, la, lo, сѣнт артѣкѣлѣи дефѣнѣиѣи ла Їталѣ-
ени. љчестѣи сѣ пѣн ꙗнинтѣкѣ нѣмѣлѣр, кѣнѣ сѣте вѣрѣа де спѣ вѣрѣн лѣкѣѣ
ѣѣт, ши ачѣста сѣте датѣринѣа фирѣскѣ а артѣкѣлѣлѣр дефѣнѣиѣи; чи ачѣа нѣ
опѣѣѣ ꙗтрѣѣ нимѣк де а сѣ ꙗтѣрѣѣѣнѣа тот ачѣлаш артѣкѣл ши ꙗ лѣк де про-
нѣме, фѣрѣ де а ачѣтѣ пѣнтрѣѣ ачѣа а фи артѣкѣл. Ши ла грѣчѣи шѣрѣѣѣе љнеорѣи
артѣкѣлѣлѣ дефѣнѣит ꙗ лѣк де проѣѣме рѣлатѣв, фѣрѣ де а тѣгѣдѣи Грѣчѣи ꙗ а-
чѣкѣтѣ ꙗтѣмплѣре а фи сѣ артѣкѣл; ва ꙗкѣ деосѣѣѣск тот ачѣлаш артѣкѣл ꙗ
пѣрѣосѣтѣв (ꙗнинтѣпѣс), ши пѣстпосѣтѣв (ѣѣпѣѣс), ѣѣпѣ кѣпѣл део-
сѣѣѣтѣи ꙗтѣрѣѣѣнѣѣрѣи, спѣрѣ кѣрѣкѣ шѣрѣѣѣе ачѣлаш артѣкѣл. Кѣѣвинтѣлѣ љѣторѣѣ-
лѣи љнѣмадѣверѣилѣр сѣнт ачѣстѣк, ф. 17. (латѣн. ѣарѣ Ромѣнѣкѣѣе ф. 13.) „Май-
„ депѣртѣ, нѣ фѣрѣ кѣѣѣнт аѣ фѣст сокотѣит љѣторѣл, кѣ Одѣнѣоарѣ ши ла
„ Їталѣени аѣ фѣст датѣнѣ де ѣѣѣпѣѣне артѣкѣлѣи дефѣнѣиѣи, ꙗтѣкѣма ка ши
„ пѣнѣ асѣѣѣи ла Ромѣни; кѣрѣкѣ ꙗсѣш датѣна Їталѣенилѣр де асѣѣѣи, де а
„ ѣѣпѣѣне кѣѣвинтѣлѣр артѣкѣлѣи дефѣнѣиѣи, лѣмѣѣит арѣтѣ, п. с. Dir-la,
„ far-lo, giovar-le, consolar-gli.“ Пѣнтрѣѣ кѣ артѣкѣлѣлѣ дефѣнѣит нѣ сѣ ꙗпѣрѣѣ-
нѣ ниѣи Одѣтѣ кѣ вѣрѣѣрилѣ, афѣрѣ нѣмай, кѣнѣ шѣрѣѣѣе ꙗ лѣк де проѣѣме.
Фѣѣш чѣне вѣде ꙗ сѣмплѣлѣ пѣсѣ ꙗнинтѣ, кѣ арѣтѣтѣлѣ артѣколѣ дефѣнѣитѣ,
шѣрѣѣск ꙗ лѣк де проѣѣме: пѣнтрѣѣ ачѣа дѣр нѣ љрѣмѣѣѣ ниѣи О кѣнѣѣсѣе.
Нѣѣма љѣторѣлѣи љнѣмадѣверѣилѣр сѣте ачѣста: фѣнѣнѣ кѣ ѣѣпѣ ꙗтѣрѣѣѣнѣѣрѣкѣ
Їталѣенилѣр де асѣѣѣи, сѣ Обѣнѣѣѣе артѣкѣлѣлѣ дефѣнѣит а сѣ пѣне љнеорѣи ѣѣ-
пѣ вѣрѣѣрѣи, кѣнѣ адѣкѣ шѣрѣѣѣе ꙗлѣк де проѣѣме; пѣнтрѣѣ че сѣ нѣ фѣе сѣртѣт
а пѣрѣѣне, кѣ с'ѣ пѣс Одѣ кѣнѣѣѣ ши ѣѣпѣ нѣме, шѣрѣнѣнѣ ѣѣпѣ фирѣска сѣ
датѣринѣѣ, пѣкѣѣм сѣ фѣѣ асѣѣѣи ла Ромѣни.

нбл Аперзціей романе ꙗ Трачіа, аѡ лнепѡт ши Гречій а се нѡмї пре синеши Романї, прекѡм фак ши асѡзї; ла каре ашл респѡнде аѡторѡл анімадверсіилор:

„ Нѡ адеврѡт, Гречій, аѡпз мѡтарѡ Скамнѡлѡї Аперзціей романе
 „ ла Константінопол, ши аѡпз че ачестѡї Ораш с'аѡ дат нѡмеле Ром а нѡ а-
 „ в'ѡ, ши с'аѡ дѡрѡит кѡ прївілегїїле Ромей векї; фїїнда єї тотѡдѡна пиз-
 „ мѡиторї Романїлор, лесне аѡ пѡтѡт сѡ апѡче Окасіа де а сѡ нѡмї Ромей;
 „ їар пре Ромзній, дакѡ лнаинте де ачѡа н'аѡ фост єї нѡмїцї Романї, че
 „ невѡнїє їаѡ пѡтѡт лѡлді а сѡ нѡмї пре сине Романї (нѡме варварїлор пѡ-
 „ рѡрѡ греѡс) атѡнче, кѡнда лѡрѡ адеврѡ деспѡрцицї фїїнда де Аперзціа ро-
 „ манѡ, ѡемѡѡ сѡѡт жѡгѡл варварилор, вѡржмашї де моарте а Романїлор; ши
 „ апѡї аѡши ар фи фост єї лѡкѡиторї а Аперзціей Греѡ-Романе, Гречїї, чей
 „ че ничї пре лѡѡши лѡкѡиторїї Ромей векїє, нѡї лѡреднїѡѡ кѡ нѡмїре де
 „ Роман, Оаре ар фи сѡферит єї а сѡ лѡзминѡ кѡ мѡрїтѡл ачест нѡме, дакѡ
 „ маї наинте де ачѡїа нѡ л'ар фи авѡт? Ши дакѡ Ромзній аѡ вѡнт сѡ урмѡзѡ
 „ Гречилор, де че с'аѡ нѡмїт пре сине Романї, ши де че нѡ Ромей? Нѡ
 „ поате фи дѡрѡ лѡдѡїалѡ, кѡ Ромзній ка пѡмзнтенї Романї, аѡ аѡѡ мѡрї-
 „ тѡл нѡме Роман аиче днї Італїа кѡ сине, лѡкѡ пе тимпѡл лѡї Траїан.“

Д. Реценсентѡл ла чел маї днї урмѡ днїтре ачесте аргѡментѡрї ре-
 спѡнде: Пре челе лалте кѡ ачѡста лѡѡ лѡмѡрїт. „ Че вѡт жѡкорешї ачї?“
 Шїѡт єсте, кѡ ємѡлацїа (лѡтречерѡ, пизмѡирѡ) аре ачѡ натѡрѡ, кѡ нѡ лѡсѡ а
 лѡа сама ла пропрїєтѡтѡ лнѡей. ашл мѡскалїї сѡѡ Рошїї, пентрѡ кѡ ємѡ-
 лѡѡ тїтѡла Аперѡтѡлѡї Романїлор, немѡлцѡемнѡѡсе кѡ нѡмїрѡ Дѡр, каре
 тот ачѡаш лѡзминѡѡ, че ши ла Романї Аперѡт, аѡ примїт кѡвѡнтѡл рома-
 несѡ Імперѡтор. лѡтокма ши Ромзній, дакѡ ар фи пизмѡит пре Гречїї, нѡ
 с'ар фи нѡмїт Романї, аѡпз фирѡ лнѡей сале, чи Ромейї, аѡпз датїна
 Гречилор. лѡсѡ деспре ачѡста безї аргѡментѡрїле аѡторѡлѡї анімадверсіилор.
 лѡѡа пре Д. Реценсентѡл, кѡ аѡ лѡѡцѡт, ка Карнїол, а респѡнде кнѡ нѡмеле
 Ромзн, алтмїнѡрѡ соѡотесѡ де Іосеф Кар. Вѡер, кареле кѡ гѡрѡ Саксонѡѡскѡ,
 днї Ромзн, аѡ фѡвїїкат: Рѡмѡнїї.

14. Дела лѡцїѡм аѡѡче пре Ромзній, ачѡ че нѡ кѡ нѡла-
 ше рѡгѡлїле вѡтїмологїей.

Аперзѡѡе! вѡї репетирѡї кѡвїнтеле лѡї Петрѡ Катанчїн де їстрѡ,
 кап 8. ѡ. 4. „ нѡмеле вѡлѡїлор (Ромзнилор) лнаинте де тимпѡрїле лѡї Цїнам,
 „ кареле аѡ вїєѡѡит л ал ХІІ. вѡѡк, зїк а нѡ фи фост аѡзїт, дѡр ничї с'аѡ
 „ нѡскѡѡт атѡнчїї маї лѡѡї. Пентрѡ кѡ латїнїї, декѡнда аѡ фост кѡнѡскѡцїї

„ Ілї-

„Ілірілор, дин челе май беки вѣкѣри, се нѣмѣѣ Влассїй, ка ши кзнд ай
 „ зиче Лассїй, пѣнжндѣсе лнандте несѣнзтоарѣ лїтерз в. че есте овичнѣи-
 „ тз Ілірілор, прекѣм се нѣмек ши астзхї.“ Че есте май фиреще, декзт дин
 Лациѣ, Ори дин Латї-нї сз се формезх Ласї? Кзрѣа дакз сз ва пѣне
 несѣнзтоарѣ в. лнандте, чѣ Ілірілор доместїкз, се фаче Власї; де ачї Вла-
 хїй, Валахїй, адикз Ромзнїй.

15. Нѣнѣмай Глабїй чей лкиначї Бисеричей латїнещїй,
 нѣмек пре чеїдаллцїй Глабїй, Валахїй, ши єѣ лсѣш Карнїол,
 кзлзторина прин Кроацїа, кѣ ачестѣш уреки ам аѣзит, ши
 кѣ ачестѣшї Оки ам вѣзѣт оаминїй, ка лкз ши Тѣрчїй, чи
 ачѣста нимик нѣ фаче.

Май маре есте чинстїрѣ, кѣ карѣ сжнт єѣ кзтрз Д. Реценсентѣл,
 декзт сз нѣї кред ачеле, че спѣне деспре сине лсѣш. Чи нѣ лцелег ничї ка
 кѣм, асѣпра кзрѣї се диспѣтз л ачесташ лок. Реценсїа дин Віена асѣпра Істо-
 рїей пентрѣ лченѣтѣл Ромзнилор л Дакїа, аѣ пост лсзманат, кз ши Кроацїй
 де лѣцѣ грѣчѣкз, попор славическ, се нѣмек Влахїй, ашд дар (зиче) Ромеос,
 ши Влах сжнт синонїме (тог уна). Да карѣ ашд аѣ респѣне аѣторѣл Янїм-
 дверсїлор ф. 21 (латїнеще, їар ромзнѣще ф. 16). „Кѣм кз Кроацїй, че се
 „ нѣмек Валахїй, нѣ сжнт нѣм славическ, чи адеѣзрацїй Ромзнїй, ши кз Оаре
 „ кзнд аѣ пост єї нѣмицїй Романїй, прекѣм ши пзнз астзхї Ромзнїй се нѣ-
 „ мек Романїй, аѣ доведит аѣторѣл, кѣ тарї темекїй кап. б. ѣ. 12. пре каре
 „ безїл. Май департе, кѣм кз Романѣс ши Валахѣс сжнт синонїмїй,
 „ нѣ подте фи лдоїалз; їарз Ромеос, ши Валахѣс а фи синонїмїй, есте
 „ о искодїре кѣ тотѣл лѣзрѣптнїкз. Пентрѣ кз Ромеїй, адикз Грѣчїй, ничї
 „ с'аѣ зис врео одатз де кзтрз нѣмѣриле славичещїй, Влассїй, їар Романїй
 „ уна кѣ тоцїй Італїй, ши пзнз астзхї се нѣмек Влассїй, де кзтрз нѣмѣ-
 „ рїле славичещїй.“ Л ачестѣ никзїрїй нѣ се четеще кѣмкз нѣмай де кзтрз
 Глабїй де Бисерика латїнз, сз нѣмек Кроацїй чей де Бисерика грѣчѣкз, Ва-
 лахїй, карѣ лпротївеще Д. Реценсентѣл; чи се аратз, кз Кроацїй, карїй се кїа-
 мз Влахїй, нѣ сжнт попор славическ, чи лтрѣ адеѣвр ромзнеск.

16. Ячеле че зичї ла фила 21. (латїн. їар ромзн. ф. 16.) кз-
 трз вѣнѣл кзркат, безїй, Оаре нѣ те повзцѣещїй тѣ лсѣцїй де
 о Оаркз драгосте; дакз непотрївїт ацї лтрѣѣвїнцат лїте-
 рїле Дїрїлїнещїй, а воастрз есте ачѣ смїнтз, їар нѣ а Харак-

тервѣи скрисорей, карѣ фїиѣ май ꙗвѣцитѣ, есте де а-
цѣне дреспѣнде май мѣлте тонѣрї, де кѣт ачѣ латїнѣскѣ.

Май ушор воѣ ꙗвѣцѣ доѣз сѣмне ноѣве, декѣт о сѣтѣ
де регѣле деспре деосекитѣл ꙗцелес а вѣтрѣзилор.

Д. Реценсентѣл, ка ун вѣрѣат вѣн, ши пофититорї де а ꙗнантї дї-
тератѣра, се кѣдѣ сѣ арѣте ачелѣ, ꙗтрѣ каре аѣ ꙗтрѣвѣнцѣт ромѣнїй сло-
биле дїрїлїчешї непотрївїт, ка сѣ се поатѣ мѣнтѣи де ачѣстѣ а са, ꙗр
нѣ а скрїерей, смїнтѣ. Дакѣ скрисорѣ ꙗрїлїчѣскѣ есте май ꙗвѣцитѣ, декѣт
ачѣ латїнѣскѣ, ши пентрѣ ачѣа есте дїн дестѣлѣ де а респѣнде май мѣлте
тонѣрї, пентрѣ че дар, (сѣ так деспре челе лалте) н'аѣ пѣтѣт ромѣнїй сѣ
се ꙗтрѣвѣнцѣзѣ кѣ скрисорѣ ꙗрїлїчѣскѣ, май ꙗнантѣ, де ай аѣаѣе кон-
сонанта ꙗ, де карѣ ромѣнїй ꙗтрѣвѣнцѣнѣ скрисорѣ латїнѣскѣ, нѣ аѣ
трѣвѣнцѣ ?

Нѣ есте ворѣа деспре ꙗвѣцѣрѣ а доѣз сѣмне ноѣве, чи де а респѣнде
ачелѣшї. Дечї дар, фїиѣ кѣ ачеле доѣз сѣмне ноѣве, каре ар трѣвѣи сѣ се
пѣнѣ ꙗ локѣл вокалелор де акѣм, ꙗ, ши ꙗ, есте челор май мѣлцї стрѣнїй кѣ
непѣтинцѣ але респѣнде; ꙗтрѣ аѣвѣр май ушор вор ꙗвѣцѣ о сѣтѣ де регѣле
(ка сѣ ꙗтрѣвѣнцѣзѣ хїперѣоличѣска формѣ де грѣире а Д. Реценсентѣлѣи) де
кѣт сѣ респѣндѣ доѣз сѣмне.

Ачѣа фак ромѣнїй ꙗ скрїерѣ кѣ лїтерѣ латїнешї, ка, лѣпѣдѣндѣсе во-
калеле ꙗ, ши ꙗ, сѣ се рекїеме фїрешилѣ вокале латїне, ꙗ локѣл кѣрора, дестѣл
де кѣ рѣ урмарѣ с'аѣ вѣрѣт ꙗ, ши ꙗ, Дакѣ стрѣнїй вор чѣтї вокалеле латїне,
каре сѣ пѣн ꙗлокѣл лѣи ꙗ, ши ꙗ, аѣпѣ нойма латїнїлор, май кѣрат ꙗтрѣ а-
ѣвѣр вор чѣтї, декѣт ромѣнїй, карїй респѣндѣ сонѣл де асѣзѣи а лѣи ꙗ, ши
ꙗ, аѣпѣ прѣскрїселе регѣле. Де шѣр вѣгѣ ши ромѣнїй ꙗмїнтѣ, а респѣнде аѣ-
пѣ нойма латїнїлор вокалеле латїне, челе пѣсе ꙗ локѣл вокалелор ꙗ, ши ꙗ: че
нѣдѣждѣеск кѣ се ва фаче кѣ тимп; стрѣнїй нѣ трѣвѣе сѣ се спарїе де регѣ-
леле дате ꙗтрѣ ачѣста, фїиѣ кѣ сї сѣ ꙗртѣ кѣ тотѣл де пѣзїрѣ лор, дечї
дар нїчї се ꙗдаторѣск але ꙗвѣцѣ.

17. Фїиѣ кѣ сѣ сѣнт де Бїсерїка латїнѣ, вѣзї кѣм
м'ам рѣс де прѣпѣсѣл тѣѣ ф: 27. 28.

Вѣзї аѣсѣпра нѣм. 5.

18. Конї, вѣрѣл, кареле кѣноѣше вїне пѣтерѣ ꙗлфа-
вїтѣлѣи дїрїлїчѣск, ва скрїе перфект конѣ; смрт, май вїне
смзрт, декѣт смрт. Сонѣл ꙗ, нѣл арѣ вѣлавѣл.

Къноскъте'ми сзнт нхзѳириле унилор Өзрей, атрѳ адрептарк Ортографіей Ціріліане, ши атрѳ аплікарісірѳ ей ла Діалектѳл сзѳ. Асз, фійнда кз пѳтерѳ Өкрисорій Цірілічещй нѳ есте ачае, пре карѳ іо аз Д. Реценсентѳл, се деосекеше адеосекири. Май норочит ар ажнѳе ачестій скопосѳл нхзѳирилор сале, дакз ар лѳа літериле латіне, дѳпз датіна алгор нѳмѳри вѳропенещй. Пентрѳ кз, не авѳнда з, ціріліческ ничй о сѳнаре ла Өзрей, дакз с'ар скріе смзрт, атѳнчй з, ар фй кѳ адеврѳат де присос; дечй дар Ори кз се ва скріа смрт, Ори смзрт, тот ачае ар фй.

Тзгзѳинд Д. Реценсентѳл а авѳ Өлавій сонѳл консонантей ѳ, се веде кз врѳк сз скоатз дин Тагма Өлавилор пре Өзрей, ла карій се афлз мѳлте ворее, че аѳ сонѳл ѳ, динтре каре вре о кзтѳва лѳѳ арзтат Авторѳл Янімадверсіилор ф. 29. (латінѳше, іар Ромзн. ф. 21.).

19. Мѳлцемеск пентрѳ ачѳле, че лѳй арзтат ла ф. 30. 31. ши 40. (лат. іар ром. ф. 21. 22. ши 28.). Чй кѳѳетѳл меѳ н'ав фост а мз чертѳ пентрѳ тимп, ачѳста зик нѳмай, кз літератѳра романз, а кзй чѳ дин вѳкѳл ал III. IV. V. нѳ есте а воастрз; ачае, че с'ав скрис атѳнчй (ф. 35. латін. іар ромзн. ф. 24.). че ной н'ам вхзѳт, тот ачаеш есте, кашй кзнд н'ар фй скрис.

Че се атинѳе де літератѳрз, Д. Реценсентѳл, репетірѳеше ачй гоала са тзгзѳире. Авторѳл Янімадверсіилор дин Дісертація де пре векіа літератѳрз а Ромзнилор, ф. 33. (латін. іар ромзн. ф. 23.) ашѳ арзтз „Колонійле Романе, „ адікз дѳпз кѳм ворем акѳм, Влахій Ори Валахій (Ромзній), кзнд аѳ „ ешит дин Рома ла Дакіа, аѳ атреѳвинцѳат ачеле літере адикз челе латінещй, „ пре каре ле атреѳвинцѳѳ чей лалцй Романй ла Рома ши а тоатз Італіа. „ Ячѳста се доведеше дин асзш а векилор Дако-Романй Інскріпцій, каре с'ав „ афлат, ши пзнз асззхй се десгроапз а Дакіа, май кѳ сѳмз а Трансілва „ ніа ши а Бзнат. Дѳпз кѳпринса прин Варварй Дакіе, дешй кѳрѳл шійнцѳе „ лор, нѳ пѳцин с'ав апіедекат, тотѳшй, кѳ атзт май пѳцин се поате кре „ де, кз ачещй Романй пзнз аколѳ ар фй фост кззѳт, кзт сз фіе ззѳйтат „ літериле че лѳѳ адѳс стрзшошій лор кѳ сине дела Рома; кѳ кзт нѳ четим „ ничй пре унѳл дин ачеле нѳмѳри сз фіе порнит рззѳоѳ асѳпра літерилор.“

Акз се адаѳѳе, кз, фійнда Ромзній ши а ачеле вѳкѳри акинацй леїій Крещинещй, нѳ поате фй адоїалз, кз аѳ трзѳбит ей сз айѳз ачеле Кзрцй, фзрз каре нѳ се фаче сѳзнта Дітѳргіе, ничй се аплзртзшеск сфинтеле тайне.

„ Дечй ашѳ арзт: Ячеле Кзрцй Ори кз аѳ фост гречещй Ори, латінещй, пен-

„ трѣ кз літериле цїрілічешї с'аѡ афлат май лтзю ла вѣкѡла ал 9-лѣ. Кѡм кз
 „ ар фи фост гречешї, нѡ есте ничї умерз де адевр; дечї дар аѡ фост ла-
 „ тїнешї; карѣ де аколѡ май кѡ сѣмз се доведеше: Пентрѣ кз ла а. 458.
 „ Впїскопїй Ромзнилор дин Дакїа Рѣпенсз, адикз дин Месїа де цос, аѡбнацїй
 „ фїинд л Гинод, аѡ трзмис лѡї леон лператѡлѡї Константїнополѡлѡї де-
 „ спре учидерѣ Г. Протерїе Александринѣнѡла, прекѡм шигинодѡлѡї дин Хал-
 „ кедонїа, О Гкрисоаре (Впїстолѡ) л линѡла латїнѣскз, че ла Константїнопол
 „ с'аѡ трзмзчїт л линѡла гречѣскз; че есте довадз, кз ачештї Влїскопїй н'аѡ
 „ цїѡт линѡла гречѣскз, дечї дар аѡ лтрєвѡинцат літериле латїне дин преѡнз
 „ кѡ чеа лалцїй Ромзнїй.“

„ Ачештѣ атѡта сзнт де темейнїче, кзт нѡмай кѡ О симплз кон-
 „ традїчере, карѣ адесе се овїнѡвеше а фи ун сѡнет нетрекнїк, фѡрз де мин-
 „ те, нѡ се пот рєстѡрнѡ ничї какѡм. лзмѡрїт есте, кз вєкїй Ромзнїй аѡ
 „ лтрєвѡинцат літериле латїне, кашї чеї лалцїй Романїй. Іар дакз чїнеѡа ва
 „ тзгзѡдї, кз ачїсгз лтрєвѡинцаре (а літерїлор латїне) нѡ с'аѡ урмат пннз
 „ пе тимпѡла Концїлїѡмѡлѡї дела Флоренцїа; даторїю есте темейнїк а арѡтл:
 „ прин чїне, унде, прин че мїжлоаче, де че, лче кип, шї кзнд с'аѡ стѡнс
 „ еле? Іар лче кип с'аѡ кѡрмат май лтѡю лтре Ромзнїй лтрєвѡинцарѣ літе-
 „ рилор латїне, аѡпз Концїлїѡмѡла дела Флоренцїа, аратз Дїмїтрїе Кантїмїр
 „ кѡ тоате лпреѡврзрїле, адикз кзрѡї, ка унѡї Домн а Молдавїей аѡ фост
 „ дескїсе тоате унгеѡюрїле Архївєлор.

20. Дєспре Янонїм Нотарїѡвєзї ачєлє чє лє арє Шлїѡ-
 цєр л Нєстѡр.

Вєзї алѡї Данїєл Корнїдєс Вїндїчїйлє лѡї Янонїм Нотарїѡлѡї Краѡлѡї
 Бєла, дате де І. Хрїстїан Внгл, шї лмѡлцїтє.

21. Ачєлє чє зїчї ф. 26. (лат. іар ром. ф. 19.) дє Теорїє, вєзї,
 Орє нѡ есте смїнтл праксєй, дакз нѡмай л теорїє сѡнт дє
 лзѡдат.

Кѡмкз Прїнцїпїлє арѡтатє Ромзнилор дє Д. Рєцєнсєнтѡл, пєнтрѣ дє
 а цїнѣ Ортографїа цїріліко-ромзнѣскз, сѡнт Ромзнилор л практикз вѡтзм-
 тоаре, шї лпротївїтоаре лпзртзшїрей кѡ алтє Наций, дє прїсѡс аѡ арѡтат
 лѡторѡл Янїмадверсїлор, пре карєлє вєзї л ф. 21. (лат. іар ром. ф. 16.) ш. ч. л.

22. Нѡмї аѡѡк аминтє, афи зїс єѡ кз линѡла Влѡхїкз,
 есте жѡмзтатє славїкз. Лсз ачєа ничї Одатз нѡ вєцїй фзп-
 тѡї, ка сз нѡ крєдєм, кѡмкз ачѣ Романз есте пѡсз л ачєа,

карѣ ера ꙗ Тракїа пре тимпѣл вѣкѣлѣи І. мѣртѣрїе есте тоатѣ форма линкеи, п. е. Артїкѣлѣл, каре нѣл авѣ линка Романз.

Д. Реценсентѣл, ачеле че ел ꙗсѣш нѣ лѣѣ възѣт, ле сокотеѣе а нѣ фи (нѣм. 19.); ши тотѣши ꙗ привире кѣтрѣ Романнїи, ши ачеле че ничї лѣѣ възѣт Оаре кѣнд, ничї се вор веѣѣ, дакѣ нѣмай сѣнт ꙗпротивитоаре, ле сокотеѣе а фи. Де унде есте кѣносѣт, кѣм ав фост линка Романз ꙗ Трачїа ꙗ вѣкѣл І? дакѣ зичї, кѣ ачѣ линкеѣ ав фост кѣ форма ꙗтрѣ тот деосекитѣ де ачел карѣ тот ꙗ ачел тимп се политичѣ прин тоатѣ Італїа. Кѣ адеврѣат се кѣдѣ а кѣнодѣе ачел, ши апой кѣ възрѣѣїе а лѣтѣрѣа ши а кѣмпѣнїи линкеа Романнїѣскѣ кѣ ачелаш, ши дѣлѣ ачел апой а фаче ꙗкеере, фїнда кѣ Романнїи ав вениг ꙗ коачї ла ꙗчепѣтѣл вѣкѣлѣи ал ІІ. потривит есте дин линка Романнїѣскѣ, а сокотї кѣм ав фост линка Романз ла формѣ прин тоатѣ Італїа ла вѣкѣл І. Кѣм кѣ тот ачѣеташ ав фост ꙗ Трачїа, ши ꙗ тоатѣ лѣмѣ Романз, ꙗтре Романнї, ла вѣкѣл І. нѣ вѣд ничї О урмѣ, карѣ м'ар фаче сѣ мѣ плек спре ꙗдоїалѣ. Вѣзї дѣѣсѣпра нѣм. 8. Поате сокотеѣїи, кѣ прин линка Главікѣ, с'ар фи стрѣмѣтат ꙗ Трачїа ла вѣкѣл І. форма линкеи Романе? Де ав фост Главії ꙗ Трачїа ла вѣкѣл І. ав нѣ, лас алтора сѣ хотѣрасѣкѣ; їар кѣм кѣ ꙗ ал VI. вѣк ав фост еї ꙗ ачесте пѣрѣїи, ав лѣлат скрис Прокопїѣс, ши Їорманѣс; еѣ зик, кѣ артїкѣлѣл дѣфїнїт ничї дѣкѣм нѣ с'ав ꙗтроѣѣс ꙗ линка Романнїѣскѣ дѣла Главії, фїнда кѣ линка славікѣ нѣ аре ничї какѣм ачест артїкѣл.

Дакѣ прин линка Романз ꙗцелеїи пре чѣ латинѣ ꙗдрепѣтѣтѣ, адеврѣат есте, кѣ їа н'ав авѣт артїкѣл ꙗвѣкѣл І. преѣм н'аре ничї асѣзїи, ничї ав авѣт Оаре кѣндѣа; їар дакѣ ꙗцелеїи пре чѣ попоралѣ, трѣѣѣ а доведї. Кѣ адеврѣат, дакѣ сокотеѣїи кѣ артїкѣлѣл линкеи Романнїїи, с'ав урѣит май ꙗтѣї ꙗ Трачїа ла вѣкѣл І. трѣѣѣ неапѣрат сѣ ꙗкеезїи, кѣ ши лѣта Італїе, Францїа, Їспанїа, каре ашиждѣрѣ ꙗтреѣвинѣїкѣзѣ артїкѣлѣл, чел тот дин ачелаш рѣдѣчинѣ урѣит, трѣѣѣ сѣ мѣлѣемѣкѣзѣ Трачїеи пентрѣ ачѣстѣ пропрїетѣте а линкеи салѣ, ꙗсѣ че есте май авѣрѣд (непотривит) дѣкѣт ачѣста?

Фи сѣзнѣтос, ши дакѣ мѣ крѣзїи а фи кѣиторїѣ де адеврѣ, преѣм мѣ ѣїѣ а фи, фимї вїневїиторїѣ.

Нѣ мѣ ꙗдоеск кѣ Д. Реценсентѣл есте кѣиторїѣ де адеврѣ; ꙗсѣ'л пофѣтеск, ка ꙗ речетїрѣ жїгнїтоарелор сокотїнѣе алѣ алтора асѣпра Романнїлор; сѣ фїе кѣ крїтїкѣ.

III.

Привирѣ Реценсіей асѣпра Антікрітічей Ромзнецій, датъ (Реценсія) ꙗ Газета лігералъ дин Віена Н. 7. Феврѣаріе 1816.

ꙗ Бѣда къ типарюа К. Універсітѣцї Унгрѣцїи — 1816.

Aequam memento rebus in arduis
Servare mentem: non secus in bonis
Ab insolenti temperatam
Laetitia.

Horatius.

Динъ, адѣцї аминте, ꙗ лѣкрѣрї греле
Яцї цинѣ мнѣтѣ: асѣмине ꙗ челе бѣне
Отъмпзратъ де не ꙗдатїнатъ бѣкрѣіе
Хорац.

Дѣмнѣлѣи К. аѣ фост ꙗчепѣт а реценсїи Антікрітіка Ромзнѣскъ, адикъ Я-
нїмадверсїиле асѣпра Реценсіей де Історїа пентрѣ ꙗчепѣтѣл Ромзнилор ꙗ
Дақїа, дин Янѣл 1814. ши Рефлексїиле асѣпра респѣнѣлѣи Д. Реценсентѣ-
лѣи, ла ачеле акѣм зисе Янїмадверсїи, дин а. 1815. дате ла типарю ꙗ лин-
ба латїнъ, чи фїинд къи май ушор а клеветї ачелѣи че ашд ꙗї есте фирѣ,
декѣт къ коаптѣ жѣдекатъ а прекѣмпзнїи лѣкрѣл, лѣсѣнд ла О парте ачеле
тоате, че къпринд презиселе Янїмадверсїи, ши Рефлексїи, афаръ де ачед че се
атинѣе де постпосїцїи сѣѣ дѣпзпѣнерѣ артїкѣрилор ꙗдатїнате ꙗ линба Ро-
мзнѣскъ, деспре карѣ се ва къвзнтд май нос, се ласъ Д. Реценсентѣл К. ла
неспѣсе клеветирї, ши ка ашд се зик, афѣрїсеѣе пре ꙗпротївнїкѣл сѣѣ, къ

Акипдирѣ вѣтзматей пріетеній; ши пентрѣ, ка сѣ се арате май веферат, прин
Денднціація, карѣ аѣ типзрито ꙗ фонле літерарій дин Віена Н. 7. Февр. 1816.
нѣ прѣ кѣ аналт Характир аѣ хотзрѣт, а фаче аѣѣс (рѣ ꙗтревѣнцаре), ши а-
шѣ с'аѣ ꙗтзмплат лѣкрѣ.

Фіинд кѣ Янімадверсіиле фѣкѣте асѣпра зисей Реценсіе, аспзсаѣ кѣ
а са гревтате пре Д. Реценсентѣл, ши фіинд кѣ, аѣши есте Яѣторѣл ачелор
Янімадверсіи Янонім (фѣрѣ нѣме) тотѣши лѣмѣрит хотзрѣще а фи Ревісорѣл
Кѣрцилор Ромзнешій дин Бѣда. Яѣ трѣмис Ревісорѣлѣи респѣнсѣл сѣѣ, (Ресѣ-
фларѣ са) ꙗ 22. понтѣрѣй. Аѣпѣ че аѣ дат Ревісорѣл ачел Респѣнс, ла пріете-
ній сей сѣ'л четѣекѣ, ши сѣ'л ши прескріе; с'аѣ афлат Оареш чине, кареле аѣ
фѣкѣт Рефлексіиле сале асѣпра ачелѣи Респѣнс; кѣ, фѣрѣ речетирѣ Ре-
спѣнсѣлѣи дин кѣвѣнт ꙗ кѣвѣнт, ничі се веѣѣѣ Рефлексіиле а фи дин аѣ-
стѣл статорниче. Ши аѣѣста есте, че Реценсентѣл К. О нѣмѣще нечинститѣ
(infamem) вѣтзмаре аѣ пріетѣніе, стригѣнд ꙗ гѣра маре.

Іар еѣ тѣгѣдѣеск, ши прѣ тѣгѣдѣеск а фи фост ꙗтре Д. Реценсентѣл,
ши ꙗтре Ревісорѣл дин Бѣда, кѣт май пѣцинѣ пріетеніе. Пентрѣ кѣ, кѣнд
роѣѣте, аѣ фѣкѣт Д. Реценсентѣл кѣ Ревісорѣл аѣѣѣтѣ маре ши сѣѣнтѣ пріете-
ніе, пре карѣ О зиче Д. Реценсентѣл К. а сѣ фи вѣтзмат аѣ кѣтрѣ Ревісорѣл?
Доарѣ прин Реценсіа Історіей пентрѣ ꙗчепѣтѣл Ромзнилор ꙗ Дакіа, пре карѣ
Д. Реценсентѣл К. (Аѣпѣ темпераментѣл сѣѣ, чел акѣм пѣбліче арѣтат) О нѣ-
мѣще биневоитоаре (1); пентрѣ кѣ ꙗнаинте ничі аѣ нѣмеле Ревісорѣлѣи аѣ аѣ-
зит Д. Реценсентѣл, кѣ атѣт май пѣцин сѣ се фіе ꙗѣет ꙗтре еї врео пріе-
теніе. Асѣ дакѣ чинека ва четі аѣѣ Реценсіе кѣ еѣнѣ сокоѣинѣ, ши ва еѣгѣ
вине сама ла май мѣлѣтеле сѣѣмне ши Парентѣѣрѣй, че сѣнт кѣ батжорѣ
ꙗширате. Ва афлѣ кѣ трѣѣѣ а фаче ꙗѣере, кѣм кѣ Д. Реценсентѣл, афарѣ аѣ
нѣ шіѣ че лаѣѣѣ сѣѣкѣ, аѣ фост май мѣлт стрѣин кѣ еѣнѣвоинѣ са аѣ кѣ-
трѣ Ревісор, ши аѣ кѣтрѣ Націа Ромѣнѣскѣ, аѣкѣт пріетин.

(1) Кѣт аѣ биневоитоаре есте аѣѣ Реценсіе, кѣзі Янімадверсіиле асѣпра еї. Авторѣл Янім-
адверсіилор с'аѣ ꙗгрѣошат а ꙗсѣмнѣ ачел, че ꙗ аѣѣ Реценсіе, ꙗ формѣ аѣ нотѣ, аѣ
ꙗсѣмнѣт Д. Реценсентѣл, вѣнд а батжорѣи пре Ромзні; кѣ сѣ мирѣ а на фи бенит ни-
мѣнѣй ꙗ минте сѣ аѣѣкѣ ꙗчепѣтѣл нѣмелѣи Калаѣ дела кол: че ꙗсѣмнѣѣѣ кѣ в.
Іар міе аѣѣѣѣ урѣѣрѣре ꙗмѣ дѣ ноѣе аргѣментѣрѣй сѣѣ темѣорѣй, кѣ Ромзніи сѣнт урѣѣѣи
дин Італіей; пентрѣ кѣ Італаѣ ла Грѣѣи, дела каріи ши ноѣ аѣѣм нѣмеле Калаѣ, ꙗ-
сѣмнѣѣѣ тавр, бѣѣ, дела ꙗѣѣ. инимос. Яшѣ адикѣ с'аѣ зис Італіи пентрѣ марѣ са
тѣрїе, ши инимосіе, че О аѣ. —

ЯВ доарз хиса прієтеніє аВ фзкѣто Д. Реценсентѣл кѣ Ревісорѣл прин
респѣндерѣ ла Янімадверсіі, каре аВ фост чѣ май динтѣю вороавз, ши скри-
соаре че аВ трзмисо Д. Реценсентѣл а віаца са Ревісорѣлѣй? Асз ачѣста нѣ
трактарисѣ деспре акеере де прієтеніє, чи кѣприндѣ кіар дрепт Ресѣфларѣ асѣ-
пра Янімадверсіилор; ничи с'аВ трзмис ачел респѣнс Ревісорѣлѣй ка унѣй Пріє-
тин, чи ка ла ун сокотит апротивиторю; пентрѣ кѣ ашѣ ачѣпе: „Чел чѣ цѣ
„ скріѣ ачестѣ, Бзрват прѣчинстите, ачела'ш сѣнт, асѣпра кзрѣй аВ єшит
„ ла Бѣда а а. 1814. Янімадверсііле тале.“

Кѣ адевзрат, кѣмкѣ нѣ нѣмай кѣ н'аВ фост Ревісорѣл прієтин Д. Ре-
ценсентѣлѣй, чи кѣ тотѣл некѣноскѣт, асѣш Д. Реценсентѣл дин дестѣл аратѣ,
а прелѣзѣдатѣл респѣнс, прекѣм ла нѣм. 3, хиче: „М'ам рѣс де порнирѣ та
„ асѣпра Өзрвилор, кѣчи кѣ єѣ сѣнт Карніол де леѣѣ латїнз.“ Ши нѣм: 17.
„ Фїинд кѣ сѣнт де леѣѣ латїнз, бези кѣт ам рѣс де препѣлѣ тѣѣ“, а кѣ
ничи де нѣме н'аВ фост кѣноскѣт Ревісорѣлѣй Д. Реценсентѣл, а нанте де аши
сѣтскріѣ єл нѣмеле а прелѣзѣдатѣл Респѣнс.

Дечи дар трѣбе сѣ се акее, кѣ атре Д. Реценсентѣл вїен'єн, ши а-
тре Ревісорѣл Бѣдѣн, н'аВ фост фзкѣтѣ прієтеніє ничи Одатѣ. Ши апой фїинд
кѣ дин нимик, нимик нѣ сѣ фаче; урмѣзѣ нѣнѣмай кѣ н'аВ фост
вѣтѣматѣ прієтеніѣ а Д. Реценсентѣлѣй, дар кѣ ничи с'аВ пѣтѣт вѣтѣмѣ.
Пентрѣ ачѣѣ дар фїєше чине подѣ причепе, кѣт де фзрѣ рѣшине, де непотри-
вит, де адрѣтник, кѣт де сѣчит, кѣт де педос, некѣвїинчос, нѣдрепт, ши
де рѣс, аВ апликарисит Д. Реценсентѣл пентрѣ сине ачесте прѣ ачелепте алѣй
Цїцєро кѣвинте дин Фїліпіка 2. IV. пентрѣ Амїчїїє (прієтеніє), ши кѣ ачелѣш
їаВ пѣкѣт а вестї де нечинстит адикѣ а дефѣймѣ пре Явторѣл Рефлексїилор,
каре кѣвинте ашѣ сѣнз „Ом ши фзрѣ оменїє, ши некѣноскѣторю де віаца
„ комѣнз! пентрѣ кѣ чине вѣодатѣ, кареле Орі кѣт де пѣцин кѣноаше єѣна
„ прієтеніє, аВ арѣтат, ши фзциш аВ четит Өкрисоарѣ трзмисѣ алѣй дела пріє-
„ тин? Чє єсте алтѣ, а стѣнѣ соцієтатѣ дин віацѣ, а стѣнѣ ворвиле (ко-
„ респонденціїале) прієтєнілор адепѣртѣй! Кѣте глѣме се овичѣбєск а фї а
„ вѣїстолє, каре дакѣ се вор арѣтѣ, се вор вѣдѣ непотривите, кѣте сєрїоасє
„ (адевзроасє), каре тотѣши ничи Одатѣ нѣ сѣнт де а сѣ пѣбликѣ.“ Яфарѣ
де ачєл аї плаче Д. Реценсентѣлѣй К. а нѣмї пре Явторѣл Рефлексїилор ши не-
чинстит, варвар, ш. а. ши хотѣрѣще, кѣ кѣ мѣчюка алѣй Хєрѣлєс трѣбе де-
щептат спре респєкт.

Ори че дрепт жѣдекзторю а лѣкрѣрилор, ва афла, кз денѣнциаціей Д. Реценсентѣлѣи Н. че есте рѣзиматѣ пе ун фоарте фраѣет телею, кѣ дрептѣл и сѣ поате пѣне лнанте ачест тѣтѣл: Parturient montes, nascetur ridiculus mus; адикѣ „Окрем мѣнциѣи сѣ наскѣ, ши сѣ ва наѣе шоариче „Ае рѣс“ май пре ларг се ва ведеѣ ачеа дин урмѣтоареле:

Оз ведем, Оаре, афарѣ де старѣ прѣетенѣи, карѣ а нѣ фи фост ничѣ Одатѣ атре Д. Реценсентѣл, ши атре Ревѣзор, дин дестѣл ам доведит, сѣ ведем зик Оаре грешитѣл чева Ревизорѣл асѣпра Д. Реценсентѣлѣи, а привире кѣтрѣ прелѣѣдатѣл Респѣнс сѣѣ Ресѣфларе? Ячел респѣнс атѣю аѣ фост деспре лѣкрѣ де лѣвѣцѣтѣрѣ; адикѣ деспре лѣкрѣл пѣблѣк, ши пентрѣ ачеа де лѣрѣтѣшит; ал дойле кѣприндѣ Реценсѣа Янѣмадверсѣилор, че с'аѣ фост ши фѣкѣт кѣносѣѣте; а трѣеле, с'аѣ фост трѣмис ла ачела, кареле атрѣ адеѣзр се сокотѣ а фи Яѣторѣл Янѣмадверсѣилор, ши лпротивник, ши пентрѣ ачеѣа нѣ фѣрѣ сокотинѣцѣ алѣтѣбит; ва лѣкѣ май аспрѣ апой мѣстрѣ пре Ревѣсор, ка пре Яѣторѣл Янѣмадверсѣилор. Кѣ адеѣзрат нѣ се поате зиче скрисоаре прѣетенѣскѣ, ачел Респѣнс, чи кѣар, ши лѣкѣ гроаѣникѣ Ресѣфларе асѣпра Янѣмадверсѣилор. Пентрѣ ачеа лдрѣзнеск а зиче, кз ачел респѣнс а Д. Реценсентѣлѣи, аѣ фост О лѣкраре пѣблѣкѣ, мѣкѣр кз л'аѣ фост трѣмис нѣмай ѣнѣѣа дин причина че аре акѣм а сѣ арѣтѣ. Дечѣ дар нимик н'аѣ лпѣедекат ка Ревѣзорѣл сѣ нѣ деѣ ачел Респѣнс пѣблѣк, прѣетенилор сѣи спре четире, ши дескрѣере, ши ачеа кѣ атѣта май таре кз лѣаш фрѣмсѣѣѣѣ, ши дѣлѣѣѣѣ а стѣлѣлѣи латѣнеск, фоарте лл рекомендарисѣ, прин каре с'аѣ ши фѣптѣбит де пофтѣѣл мѣлѣи кѣ сѣѣте а кѣпѣтѣ ачел респѣнс.

Мѣе, ка унѣи кѣносѣѣторю де лѣкрѣрилѣ Оменѣѣи, ши чел че фоарте бине шѣѣ лпреѣюрѣрилѣ ачестей трѣбѣи, ми се веде: кз Д. Реценсентѣл лѣвѣнс де пѣтерѣ Янѣмадверсѣилор, ши превѣзѣндѣ, (че пѣтѣ пре ушор Ори чине) кз прекѣм май наинте асѣпра Реценсѣей Ёсторѣей пентрѣ лченѣѣѣл Ромѣнилор л Дакѣа, ашѣ ши асѣпра ачестѣи респѣнс сѣѣ Ресѣфларе, се ва дескопери кѣѣинчодѣса сокотинѣцѣ, аѣ хотѣрѣт л синеш, кѣ май вѣнѣ ѣзгаре де сѣмѣ а да ла ти парю Респѣнсѣл асѣпра Янѣмадверсѣилор, де кѣт кѣм аѣ реценсѣит пре зиса Ёсторѣе; ши пентрѣ ачеа се веде, аши фи пѣс л гѣндѣ, кѣ виклешѣг сѣ черче май атѣю пре Ревѣсорѣл, ка ашѣ дескопериנדѣ доарѣ вреѣн респѣнс а Ревѣсорѣлѣи, нѣ дин дестѣл де таре, сѣ поате май кѣ лдрѣзѣнѣлѣ, ши май аспрѣ а сѣ скѣла асѣпра Янѣмадверсѣилор ашѣ, ка лѣкизиндѣсе калѣ дин тоате пѣрѣилѣ, сѣ нѣ поатѣ лпротивиторѣи ачѣи Реценсѣе ничѣ гѣра сѣ дескидѣ; кѣ ун кѣвѣнт

СЕ БЕДЕ КЪ Д. РЕЦЕНСЕНТЪЛА АЪ КЪЗЪТАТ АБИНЦЕРЕ, ІАР НЪ АДЪВЪР. ЧИ БОЪЛА
 АШІ АРЪНІКЪ ЦЕРЖНА А КАПЪЛА СЪЪ, ШИ Д. РЕЦЕНСЕНТЪЛА, АЪ КЪЗЪТ А
 ГРОАПА ЧЕ СИНГЪР АЪ СЪПАТО; ПЕНТРЪ КЪ ОАРЕШ ЧИНЕ, ПРЕКЪМ АМ ЗИС
 МАЙ СЪС, ВЪЗНА А АТИМПИНА ВЕКЛЕНІА Д. РЕЦЕНСЕНТЪЛАЪІ, АЪ ДАТ ЛА АЪМИНЪ
 РЕФЛЕКСІИЛЕ САЛЕ АСЪПРА РЕСПЪНСЪЛАЪІ Д. РЕЦЕНСЕНТЪЛАЪІ, ФЪРЪ АСЪ ДЕ АЛ ОПРІ
 КЪ СЪМЪЦАРЪ ДЕЛА ПРЕ'НОИРЪ ДІСПЪТАЦІЕЙ БА АЪКЪ А'АЪ АДЪМНАТ СПРЕ А ФАЧЕ А
 ЧЕА, КА АША СЪ СЕ ПЪНЪ КАПЪТ АЪЦАТЕЙ АТРЕЪЗРІ: ПЕНТРЪ АЧЕПЪТЪЛА ЛИНБЕЙ
 РОМЪЗНЕШІ.

ДЕЧІ ДАР НЪМАЙ УНЪЛА АЧЕЛА ЄСТЕ ПЪКАТЪЛА РЕБІСОРЪЛАЪІ, КЪ Н'АЪ ПЪТЪТ
 МАХІНАЦІА Д. РЕЦЕНСЕНТЪЛАЪІ СЪ'ШІ АЪКІНГЪ ДОРІТЪЛА СЪЪ СКОПОС; КАРЕ ДАКЪ Є
 ЄТЕ ДЕ А СЪ ЗІЧЕ ПЪКАТ, АТЪНЧІ, ТОЦІ ЧЕЙ ЧЕ КЪ ВЪРЕЪЦІЕ СЕ АПЪРЪ ДЕ АСЪ
 ПРИТОРІ, ВОР ТРЪВЪІ А СЪ ЗІЧЕ ПЪКАТЪДИТОРІ, ШИ ПРЕКЪМ Д. РЕЦЕНСЕНТЪЛА СЕ
 ОБІЧНЪЩЕ АЙ НЪМІ „ВАРВАРІ НЕЧИСТИЦІЙ, АСЪМИНЕ ФЪРІИЛОР, ФЪРЪ ДЕ ОМЕ
 „НІЕ, НЕ ШІДЪТОРІ ДЕ ВІАЦА КОМЪНЪ, НЕ КЪНОСКЪТОРІ ДЕ ВЪНА ПРІЕТЕНІЕ, СЪЖН
 „ГЪТОРІ ДЕ СОЦІЕТАТЕ ДІН ВІАЦЪ, ШИ ДЕ ВОРБІРИЛЕ ПРІЕТЕНИЛОР“ Ш. А. ШИ КА
 РІЙ КЪ МЪЧКА АЪІ ХЕРКЪЛЕС ТРЪВЕДЕ АСЪ ДЕЩЕПТА СПРЕ РЕСПЕКТ.

МЪ АДЪОЕСК, КЪ ОАРЕ НЪ ЄСТЕ ШИ Д. РЕЦЕНСЕНТЪЛА К. ДІН АЧЕЛ Н'ЪМ ДЕ
 ОАМЕНІ, КАРІЙ КЪЕСК А КРІТІКАРИСІ ФАПТЕЛЕ ТЪТЪРОР; ІАР А ФИ ЄІ ЦЕНСЪРАЦІЙ
 ДЕ КЪТРЪ АЛТ ЧИНЕВА, СОКОТЕСК А ФИ ПЪКАТ ДЕ МОАРТЕ. ЯЧЕЙ ЧЕ АЪ АЧЕСТ ФЕАЪ
 ДЕ НАТЪРЪ, ЛЕСНЕ СЪ АПРИНД, ШИ КЪ НЕСТЪМЪРАТЪ УРЪ ПРИГОНЕСК ПРЕ ЦЕНСОРІЙ
 СЪІ; БА АЪКЪ ГАТА СЪНТ А АСЪПРІ ПРЕ ТОАТЪ НЕВИНОВАТА ФАМІЛІЕ, ШИ Н'ЪМЪЛА
 ЦЕНСОРЪЛАЪІ СЪЪ. АТРЪ АТЪТ СЪЗПЪЩЕ СЪВЕЪЧЪН'К ПРЕ АСЪМИНЕ ОМЪШОРІ!

А'ЪКЪЛА А УНЕЙ АСЪМИНЕ КОАЛЕ, АЪПЪ СОКОТИНЦА М'Ъ, МАЙ КЪ Н'АР ФИ
 ААТЪЛА МАЙ ПОТРИБИТ, ДЕКЪТ КА АЧЕЛ СЪПЪС ЄІ, СЪ СЕ МЪСТРЕ КЪ МАЙ МЪЛАТЕ
 ЦЕНСЪРІ, АНАИНТЕ ДЕ А СЪ АПЕТРІ АТРЪ АЧЕА. КА АША ДЕСЪРЪКЪНДЪСЕ ДЕ СЪЛ
 ВЪТЪЧІА ФІР'ЪСКЪ Ч'Ъ АСЪШІТЪ ВАРВАРИЛОР, ШИ КАРЪ АТРЪ АДЪВЪР, НЪ ЄСТЕ БРЕД
 НИКЪ ДЕ УН ЛОК АША АСЪМНАТ ПРЕКЪМ Є ВІЕНА, ДЕ УНДЕ ТОАТЪ НАЦІИЛЕ ІМ
 ПЕРЪЦІЕЙ ЯЪСТРІАЧЕ, ПОФТЕСК А СЪЦЕ ЦІВІЛІСАЦІЕ, ВЪНЪКРЕЩЕРЕ, КЪНДЪЩЕ, ОМЕ
 НІЕ, ЛІБЕРАЛІТАТЕ, ЧІНСТЕ, ДЕСЪРЪКЪНДЪСЕ ЗІК ДЕ ФІР'ЪСКА СЪЛВЪТЪЧІЕ, СЪ СЕ
 ДЕДЕЕ КЪ РЪЕДАРЪ, КЪ БЪЗНАДЕЦЕЛЕ, КЪ ВЪРЕЪЦІА; КА АША СЪ СЕ ФАКЪ АЦЕЛЕП
 ТЪЛА ВЪРБАТ, МАЙ ФОЛОСИТОРІ СОЦІЕТЪЦІЙ ОМЕНЕШІ, ШИ СІЕ СЪШІ КЪЦІЩЕ АДЕ
 ВЪРАТЪ ЛАЪДЪ.

КЪНД ПЕТРЕЧ'ЪМ ОДІНІОАРЪ А КАРНІОЛІА, ДІН АТЪМПАРЕ АМ ВЪЗЪТ
 ДОАЪ БАВЕ ГЪЛЧЕВИНДЪСЕ А УЛИЦЪ, ДІНТРЕ КАРЕ ПРЕ УНА О ЗІЧ'К А ФИ ДЕ Н'ЪМ
 КАРНІОЛЪ, ІАР ПРЕ ЧЕА ААЛЪ НЕМЦОАЕ; КАРЪ АЧ'ЪСТА ШИ ДІН АЧЕА ЛЕСНЕ СЕ

квнощкѣ, кзчй аместекà май мѡлте борбе немцещй агрзире, декзт ачеа (Карніола). Ши фїнда кз баба Немцоде фодрте фрѡмос щїа сзшй спѡнз дрептѡл сзѡ, май пе урмз кѡ темейниче квбинте ашà аѡ стрзмторат пре баба Ка рніола, акзт ачкста н'аѡ щїѡт че сз'й май респѡнз. Ши ашà баба Карніола, де мзнїа че фїереѣ, слогозидѡсе ла челе май урзте окзрї, влзстзмѡрї, ши сѡдзлмї, тощї привиторїй се рѡмпкѡ де ржс, асаш баба Немцоде ржзнд, с'аѡ дѡс де аколѡ. Іар мїе мкѡ пзрѡт ржѡ де атзта слзкзчюне сѡфлетѣскз, ши де урмагта дин ачеа конфѡсіе (авзлѡїалз) а бакей Карніоле. Май ацелепциѡе кв адеврзт, ша'р фи скѡтит чинстѣ са баба Карніола, дѣккз ар фи тзкѡт, сѣѡ дакз ар фи мзртѡрїсїт кврат дин инимз, а фи авинсз, декзт а воаме неїре ашà слзкзчюнї; чи аѡ фост о каѡз, нѡ взрѡат адїкз кв нѡме де авзцат, пре кареле доарз мѡлщї л'аѡ крѡзѡт а фи ацелепт. Бабїй, агрѡнїле асзміне єсте де єртат; пентрѡ кз кв кжт єсте вреѡ феришодрѡ май непѡтинчѡз, кв атзта май таре арде де мзнїе.

Асз ми се паре кз Д. Реценсентѡл ашї акїпѡеще, кз аре ун деосѡїт дрепт. Кзчї ашà ачепе презїсѡл Респѡнс асѡпра Анїмадверсіонлор „Чел чецїй „скрїѡ ачестѣ, взрѡат прѣчинстїте, сжїт ачелаш асѡпра кзрѡї аѡ єшїт А „нїмадверсіїле тале ла Бѡда 1814, кжнд лїпсѣм ла Парїс ши Оксонїа“ кв каре квбїнте се веде Д. Реценсентѡл а дожнїй пре Авторѡл Анїмадверсіонлор, кз аѡ адрзжнїт токма кжнд лїпсѣ Реценсентѡл дин Віена, ла Парїс ши Оксонїа, а да ла авмінз Анїмадверсіїле асѡпра Д. Реценсентѡлїй; пентрѡ кз атр'алт кїп, дин че причинз ар фаче адѡчере амінте деспре лїпсїрѣ са ла Парїс ши Оксонїа? каре де єсте адеврзт, нѡ єсте де мїраре кз Д. Реценсентѡл атрѡ атзта с'аѡ сѡпзрат, кзчї Респѡнсѡл лѡї асѡпра Анїмадверсіонлор, мзкар кз єсте кїар ши нѡмай деспре лѡкрѡ де авзцзтѡрз скрїс, с'аѡ апзртзшїт ши алтора фзрз де а се фи черѡт май агзїѡ дела дзнсѡл деосѡїтз єртзчюне, аѡпз квм єсте акїпѡїтѡл сзѡ дрепт.

Єз зїчем, сз фїе Ревїсѡрѡл унѡл дїнтре повзцѡїторїй Нацїей сале, прѡкѡм зїче Д. Реценсентѡл К. Єз зїчем сз фїе фост дзнсѡл прїетенѡл Д. Реценсентѡлїй, ши сз фїе пзкзтѡїт апротїва прїетенїей Д. Реценсентѡлїй; оаре нѡ-ши-вѡнѡл Омир дормїтѣзз кзте одатз? Оаменї сжнтем, дзрѡїцїй кв ацелецере агрздїтз: не ашзлз м кв кїпѡл дрептѡлїй; дечї дар поате пзкзтѡї Орї чїне. Асз вїновзцїа ачестѡї фелїѡ де пзкзтѡїторїй, нѡ єсте нїчї одатз асзміне пзкатѡлїй де кзпетенїе, каре сз се реверсз спре тоатз Нацїа, сѣѡ тоатз чѣта покзтѡїторїлїй, ши сз о факз вїновзтз.

батз. Дечй д'ар Д. Реценсентѡл К. с'аѡ микшорат лѡш кзнд, урмзнд сїм-
птомелор инимей салє, ши асзмзлбїнд кѡвѡнтѡл Попа, кѡ Попа векилор
Романї, (дела карє се траѡє попїна, попїнор, крзшма, крзшмєск) аѡ
нѡзѡит а батѡкорї пре тот Клерѡл дє лєѡѡ грєчѡскз (сз пїарѡ прїєтенїй, нѡ-
май дїнпрєднѡ сз се стѡнгѡ ши нєпрїєтенїй), урмзнд Пѡлчїнєлєй, карѡ
вѡзѡнд пре ун Ом кѡт, аѡ сокотит кѡ ар трѡѡї сз се стѡрпѡскз тоатє
вїилє. Лсѡ чєл чє пѡтїмєшє стѡрѡчинарє пє Марє, сє прїндє ши дє гѡнодє,
кѡ нѡдєждє дє скѡпарє.

Кѡвѡнтѡл Попа, л'аѡ лѡат нѡмѡрїлє славєнєшї чєлє дє лєѡѡ грєчѡ-
скз, дєлє зїчєрѡ грєчѡскз Папа, чє лсзмнѡхз Татз, Пѡрїнтє, мѡтѡн-
дѡсє лѡѡкл а, л О; ши кѡ ачєст дѡлчє ши чїнстїт нѡмє, нѡмєск л лсаш а
са лїнєѡ, пре Прєоцїй. Карє адїкѡ Ромзнїй нѡ фак нїчї дєкѡм л лїнєѡ са,
чї пре Орї чє Прєсвїтєр ши Монах, кзндѡл грєѡск, лл нѡмєск Пѡрїнтє. Л-
сѡ Прєсвїтєрѡл сѡ нѡмєшє лл Ромзнї Прєот, чє сє зїчє лл їталїєнїй Прєтє,
Prete; афарѡ нѡмай дакѡ чїнєвѡ л протївѡ лѡшїрєй лїнєѡй Ромзнєшїй, ар вѡѡ
сѡ урмєзѡ Ѣзрїлор л грзїрє; лсѡ ачѡстѡ нѡ фак нїчї Одатз кзнд грєѡск
кѡтрѡ Прєот, нїчї л кѡрцїй. Пєнтрѡ ачєѡ нїчї л Кѡрцїлє чєлє лѡоарсє дє пре
Рѡсїє, нѡ сє вєдє нїчї Одатз: Попа, чї л локѡл лѡї, Прєот.

Лѡшїй унѡрїї пре ал сѡѡ Рар, Попа лл скрїѡл Рор, Попа; вѡ лкѡ
ши асѡѡхї лл рєспѡд, кѡ ун тон май апропє дє О; Попа лл нѡмѡрїлє сла-
вїчєшї дє лєѡѡ грєчѡскз, л лїнєѡ са, прєкѡм ам зїс май сѡѡ, єстє О зїчєрє
чїнстїтоарє; їар л лїнєѡ латїнѡ кѡ дрєпѡл нѡ сѡфєрѡ а сѡ нѡмї Прєоцїй
лор Попї.

їар Д. Реценсентѡл К. прїн Дїєтїхонѡл латїнєск, чєл вѡрѡт л Рєцєнсїѡ
са, асзмзлбїнд пре Попз, (сѡѡт карє нѡмє, прєкѡм дѡѡспрѡ ам арѡтѡт,
сє лѡєлєѡ лл нѡмѡрїлє Славїчєшї дє лєѡѡ грєчѡскз, Прєотѡл хїротонїсїт);
кѡ фѡрїї, нѡ нѡмай кѡ скѡрѡвѡ аѡ вѡѡѡмѡт пре Влѡхїй Кроацїєй, ши пре тот
сфїнцїтѡл клєр дє лєѡѡ грєчѡскз, лѡрєѡвїнцїнд слѡвїчїнѡк сѡфлєтѡлѡї сѡѡ;
чї лкѡ ши ачєѡ аѡ фѡпѡѡїт, кѡ ачєї чє сѡ мїнѡнѡл лнїнтє дє дѡнєѡл, а-
кѡм лє парє рѡѡ. Лл ачєст лок, Д. Реценсентѡл К. Орї кѡ аѡ вѡѡт сѡ урмєзѡ,
Орї сѡ лвїнгѡ пре Домнѡл Ѣвѡртнєр, карєлє л Ѣтѡтїстїка са а Крзїмєй ун-
гарїєй, пре мїнѡнѡцїй вѡрѡцїй їоан дє Хѡнїадї, ши пре Мѡтїѡс Корвїнѡс фїѡл
лѡї, ши Краѡл Унгарїєй, їаѡ асзмзлбїт кѡ Хорѡ ши Клошка, зїкѡнд: „ма-
„ рєлє їоан Хѡнїадї ши май марєлє лѡї фїѡ, Мѡтїѡ Корвїнѡс, аѡ фост дє нѡм
„ Ромзнї; лсѡ ши кѡѡдѡл Влѡд Дрѡкѡлѡ, аѡ фост ромзн, ши Хорѡ ши Клош-

„ка іаѣ фост Компатріоцій.“ Ъѣ атрѣ адевр нѣ сжит мзніос пре Д. Реценсентѣл, чи акз май кѣ самз ал юбекс, кзчй прин конгразичериле сале, аѣ дат причинз алтора де а черчетѣ адеврѣл; пентрѣ ачеа фогрте'мй паре рѣѣ, кзчй джнѣл атрѣ атжта аѣ рѣтѣчит, ши ш'аѣ мзнжит нѣмиле кѣ о нотз, пре карѣ кѣ мѣлтѣ сѣдоаре ва трѣѣбй сѣ о цѣргз.

Май департе лѣвдзнд Д. Реценсентѣл К. дескриерѣ характирѣлѣй Ромзнилор (кѣ карѣ фаптѣ аѣ фдаторит пре Амїкѣл сѣѣ Ѣвартнер, ка ши сѣл кѣ пѣтѣнд Окасіон, сѣ се атрѣвѣнцѣзе кѣ авторитатѣ Д. Реценсентѣлѣй а протива Ромзнилор), се аратѣ пре синѣ, кѣ май пѣцин кѣноаѣе лѣкрѣрилѣ Ромзнилор, дѣжт лѣѣшй Ѣвартнер. Пентрѣ кѣ чинѣ сѣ сѣфере, ка Д. Реценсентѣл К. чел че фаче арѣнкаре, прекѣм се беде, кѣ ун Ромзн (кзчй кѣ ар фи протестѣлѣит Ромзнїй, єсте нѣмай о скорнитѣрз а Д. Реценсентѣлѣй) аѣ лѣдрѣзнит лѣѣпра Домнѣлѣй Ѣвартнер, а привире кѣтрѣ зиса лѣй дескриере, а скрїе, ши акз чей май мѣлт, а линѣа унѣврѣскѣ? Яѣ доарѣ лѣ линѣа унѣврѣскѣ нѣ се поате скрїе дѣстѣл де фрѣмос, ши пре ларг? Яѣ доарѣ Карѣтѣ немѣцѣскѣ а Домнѣлѣй Ѣвартнер Професор а Унїверсїтатѣ Унѣврѣскѣ, н'аѣ фост слобод а о ресѣфлѣ а линѣа унѣврѣскѣ? Яѣ доарѣ Ромзнѣлѣй Четѣцѣкн а Мѣритей Крѣзимей Унгарїей, нѣй єсте слобод а скрїе унѣврѣще?

Амїй вине лѣдинте Реценсїа ачїей Кѣртичеле унѣврѣщїй, кѣ карѣ с'аѣ респѣнс Домнѣлѣй Ѣвартнер а привире кѣтрѣ май сѣс зиса дескриере а Характирѣлѣй Ромзнилор, датѣ лѣ фонле лїтерале дин Вїена Про 3. Іанѣарїе 1816. Тїглаѣ ачїей Кѣртичеле унѣврѣщїй єсте: „лѣѣрїй аминте лѣѣпра лѣзмнїрилор „ фѣкѣте де Домнѣлѣй Ѣвартнер а Ѣтатїстїка Унгарїей.“ Карѣ респѣнс с'аѣ дат ла типарїю а Пѣста а. 1812. Яѣторѣл ачестей Кѣртичеле аѣ фост ун Ромзн тннѣр Тома Костїн новїл де Габра. Кареле адикѣ дѣшї єсте де стат мик, тотѣшї Д. Реценсентѣлѣй и се нѣлѣѣще, нѣнѣмай ка ун Гїгант, чи ка тоатѣ Націа Ромзнѣскѣ, зикѣнд. „А контра кѣрїа (май сѣс зиса дескриере а ха, „ рак: Ром:) Ромзнїй акз лѣ линѣа унѣврѣскѣ аѣ протестѣлѣит.“ Яѣ кѣ атрѣ адевр аѣ врѣт Д. Реценсентѣл К. ашѣ сѣ'л лѣкнпѣїаскѣ, пентрѣ де а кѣшїгѣ нѣ цїѣ че лѣѣдѣз дѣшѣртѣ Домнѣлѣй Ѣвартнер, Орї де ай микшорѣ конфѣсїа лѣй, кѣрїа доарѣ с'аѣ сѣѣпѣс прин ачѣ Кѣртичикѣ, ши пентрѣ ачеа те мейнїка ачѣ Ресѣфларѣ, фѣкѣтѣ де ун тѣнѣр Ромзн лѣѣпра Домнѣлѣй Ѣвартнер, аѣ афлат де кѣвїннѣз Д. Реценсентѣл, а о лѣзмнѣ кѣ нѣмеле: Протѣстаціей Ромзнилор, адикѣ а тоатей Націе Ромзнѣщїй. - - Male verum

examinat omnis corruptus Judex, адикъ: рѣш черчетѣхъ тот жѣдекъторка кѣм-пзрат, сѣш стрикат.

Ачѣста, зик, Кзртичикъ (алѣи Костѣн), аѣ фост реценсѣитѣ а Віена, ашѣ адикъ де сек, ши де рѣш, кѣт дин четирѣ сѣи, Четиторка нѣ се ва фаче май лѣвѣцѣт, іар Д. Свартнер ва ремзникѣ тот а ачѣаш старѣ, а каре л'аб а-рѣнкат прелѣждатѣл тѣнзр Ромзи, де нѣ кѣмба лѣш Д. Свартнер прин вѣр-тѣтѣ са, ка пѣнешѣ а гѣнд де а черка. Пентрѣ кѣ ачѣстѣ Реценсѣе нѣ кѣ-принде алтѣ немик, декѣт ачѣа че Ори каре рѣник ар пѣтѣ сѣ вѣлгѣіаскѣ, а-дикъ (кѣпринде нѣмай сѣка ачѣ сентѣнцѣе, че есте май ушодѣрѣ де О геодѣе. Кѣ лѣсзмнѣриле *Észrevételek*) сѣнт май мѣлѣт тѣгѣдѣвитодѣре, ши Окзѣрѣтоѣре, декѣт ресѣфлѣтоѣре. А вѣтѣокорѣ а дѣбѣе Д. Реценсѣнтѣл, дин але сале, ачѣа: дѣ а кѣ ай фѣкѣт, тѣгѣдѣвѣше. Ачѣст фѣлѣ де Реценсѣе нѣ пѣзѣше ничѣ О нѣ-кѣ вермзносѣз; пентрѣ кѣ Ори зи чеба май вѣн, декѣт тѣчерѣ, Ори тѣчѣ. Лѣсѣ Д. Реценсѣнтѣл контент фѣина де а пѣтѣ хрѣни пре четиторѣ кѣ фрѣмсе-цѣ стѣлѣлѣшѣ немцѣск, ши кѣ зичѣрѣ вѣтѣокорѣитодѣре, пѣцин се лѣдѣтинѣхъ а фи лѣгрижит пентрѣ, сѣш де а афлѣ, сѣш де а дескопѣрѣ а дѣвѣрѣл, ашѣ, лѣкѣт се парѣ, кѣ май мѣлѣт аплинѣше профѣсѣа унѣи Маѣістрѣ де линга немцѣскѣ, декѣт дѣторѣница де Реценсѣнт. Лѣтрѣ а дѣвѣрѣ лѣи май плаче а ресѣжѣнтѣ кѣн-тѣкѣл алѣтора, ши а сѣлѣтѣтѣ, сѣш а цѣкѣрѣи пе дѣсѣвѣра лѣкѣрѣрилор, декѣт сѣ десѣвѣрдѣ мѣдѣа, ши чѣле дин лѣзѣнтѣрѣл лѣкѣрѣлѣшѣ. Черѣжѣнд ачѣста, фѣ-рѣ де норочѣре лѣсѣз; меморѣа марѣ, фѣрѣ де жѣдекѣтѣ пропорѣціонатѣ, адѣсе есте сѣпѣрѣтѣоѣре. Сѣвѣтѣвѣск пре Д. Реценсѣнтѣл, ка сѣ фѣвѣрикѣхъ О ноавѣ Ре-ценсѣе асѣвѣра прелѣждѣтѣй Кзртичикѣ унѣгѣрѣшѣи, ши атѣт кѣцѣтѣле Д. Сварт-нер, че сѣнт тоатѣ де а фѣче рѣс, кѣт ши аргѣментѣриле тѣнѣрѣлѣшѣ аѣтор Ромзи, дин рѣдѣзѣинѣз кѣрат сѣ ле реценсѣсѣз, ши апѣй атѣнѣчѣ сѣшѣи дѣе со-котѣница са, кѣ темѣйник кѣвѣзѣнт рѣзѣиматѣ. Пентрѣ кѣ се ка де ашѣ аѣвѣче аминѣте де вѣзерѣрѣкѣ (жѣлѣвѣрѣкѣ) аѣторѣлѣшѣи Іѣсторѣей, пентрѣ лѣчѣпѣтѣл Ромзѣнѣлор а Дѣкѣіа, чѣ а Префѣцѣе лѣпѣсѣ. Іар пентрѣ де а дѣ О лѣцѣлѣптѣ Реценсѣе дѣ-спѣре ачѣста, есте де трѣвѣвинѣцѣ вѣрѣкатѣлѣшѣи ши кѣ лѣтрѣгѣз крѣдинѣцѣ Реценсѣнт, сѣ кѣвноасѣкѣ, кѣ кѣтѣ зѣле аѣ петрѣкѣт Д. Свартнер а Бѣнат, (пентрѣ кѣ пре алѣцѣи Ромзѣнѣи н'аб кѣвноасѣкѣт), ши а кѣт аѣ фост аколѣ волѣнав адикъ ла ун Ромзи, карѣле тоатѣ Оменѣа, прѣетѣшѣлѣ, ши вѣнѣзѣвоинѣца кѣ лѣберѣлѣітѣте іѣлѣшѣ фѣкѣт; ши лѣкѣ сѣ кѣвноасѣкѣ дѣла че фѣлѣ де Ом де нимик, аѣ сѣвѣт ачѣлѣ а Бѣнат, карѣ дѣзнѣл ла Пѣста, десѣфрѣжѣнѣгѣндѣшѣи цѣнѣа са, лѣш май лѣмѣлѣцит асѣвѣра Ромзѣнѣлор.

Тот а ачааш Реценсіе а презисей Кзртичикз Унгврейцї, Д. Реценсентѣл цокжндѣсе, ши батцокоринд, спѣне атре минѣниле сале, кз адикз ши Ромзній ачеп а четї. Іар мїе ми се веде а фи ачае ун феноменон африкошат, кзчї кз ачей че акѣм (аѣпз зиса Д. Реценсентѣлѣї) ачеп а четї, а бацз а сілакїса пре взрѣацій че се лаѣзз кѣ О немзрѣинитз ши аѣкитз аѣзцзтѣрз, преѣм де пилдз пре Домнѣл Овартнер, ши пре Д. Реценсентѣл К. Вехї Eszrevételek Бїсрѣвїтелек, ши аѣесе поменителе Янїма аѣверсїї ши Рефлексїї.

Май пе урмз Д. Реценсентѣл К. амзнѣнцїкз Яѣторѣлѣї Рефлексїилор, кѣ мзчюка лѣї Херкѣлес. Асз аст фелїо де амзнѣнцзрї пѣцин, Орї ничї кзт спзїймзнтїкз пре Яѣторѣл Рефлексїилор, чел че се аѣлз атрѣн лок ногїл ши сигѣр. Іар еѣ Одїноарз, кжнд адикз третїм прин Карнїолїа, атрѣ аѣевзр мз темїм де мзчюка лѣї Херкѣлес, май кѣ самз, аѣпз че вззѣсем а спжнзѣрзторї трей Херкѣлї де кѣржнд спжнзѣрзцї.

Д. Реценсентѣл К. аѣпз че остенисз клеветинд асѣпра Яѣторѣлѣї Рефлексїилор; аѣ ѣескзлекат ла лѣкраре аѣзцатз, неѣесвзржкжндѣсе аѣз де мзнїе. Ез ваерз асѣпра Яѣторѣлѣї Рефлексїилор, кз нѣ аѣелеце пропрїетатї лїнѣїї їталїенешї, мзкар кз атзт де лзмѣрїт ши кѣ темейо аѣ ворѣнт Яѣторѣл Рефлексїилор Нѣм. 11. фїла 26. (латїн. їар ромзн. ф. 43.) ѣеспре аѣѣширилѣ артїкѣлѣї дефїнїт а їталїенїлор; аѣзт Д. Реценсентѣл К. се веде, кз тѣрѣбрат де мзнїе, кѣ окїо пончиш аѣ четїт, ачеле че се кѣпрїнд а презїса фїлз, ши кз ничї ѣекѣм н'аѣ аѣелес; Орї кз де ачае ворѣще, ка сз нѣ се сокотїкскз а тзчїе, четеше ла цїтарїсїта фїлз.

Кѣ май маре сжлѣзтзчїе хѣлеше а привїре кзтрз аѣпзпѣнерїк Артикѣрилор ла Ялѣанї, лѣкрѣл ашѣ есте: Яѣ пофтїт Яѣторѣл Рефлексїилор ла фїла 25. (латїн. їар ромзн. ф. 43.) ка Д. Реценсентѣл сз ѣе сз се тзлмзчїкскз прин врѣн Бѣлгарїо, Орї Ялѣан, а лїнка Бѣлгарилор Орї а Ялѣанїлор, Бвангелїа грѣчїкскз, че аре артїкѣлѣ дефїнїт, кареле аколош с'аѣ рецїтат грѣчеше. Дакз Д. Реценсентѣл К. шїр фї дат сѣргѣинцз де а фаче ачае кѣ аѣѣторѣл Бѣлгарилор, Орї а Ялѣанїлор, дїн акзрор ашинцзрї зиче кз с'аѣ аѣрединцат ѣеспре атрѣвїнцарїк де а се аѣпзпѣне артїкѣлїї дефїнїцї ла Бѣлгарї ши ла Ялѣанї; кѣ ачест кїп ар фї крѣцат мѣлта са грзїре, їар пре ной нїр фї аѣрединцат, че трѣѣе а сокотї атзт ѣеспре. фїїнца Артїкѣлїлор атрѣ аѣевзр дефїнїцї, кзт ши ѣеспре датїна де ай аѣпзпѣне сѣѣстантївелор ла Бѣлгарї ши ла Ялѣанї, ѣела карїї зиче Д. Реценсентѣл, кз аѣ лѣат Ромзній датїна

де а дѣлзпѣне артїкѣлїй дѣфїнїцї. Лсз Д. Реценсентѣл К. ши афарз де ачеа лргрїжїѣ фїїнд пентрѣ скѣртїме, аѣ май врѣт сз депрїндз мїнтѣ четїто-рїлѣї кѣ мѣлте алтеле, дѣкѣт а сзѣвршї лѣкрѣл прин скѣрта ачеа кале, ши де а мзртѣрїсї адеѣврѣл. Пентрѣ кз прекѣм ам лсзмнат ши май сѣс, нѣ сѣ атїнѣе бѣкрѣос де мзѣѣл лѣкрѣлѣї. Іар кзчї Д. Реценсентѣл К. кѣ дѣѣѣ-бїтз амзрзчїне аѣѣѣе пре бнглѣзѣл, лѣе ке, ши кз с'ар фї фзкѣт мїнчї-нос де кзтрз яѣторѣл Рефлѣксіилор, єсте кїар нѣмай О искодїре. Пентрѣ кз яѣторѣл Рефлѣксіилор ла цїтарїсїтѣл нѣм. 11. нїмїк аѣ зїс алтз дѣспре ачѣ-ста, дѣкѣт кз кзлзторїї адеєе Орї сз амзѣєск, ши амзѣєск, дѣкѣ чїнеба сє амзѣєѣе (че єсте лѣкрѣ Оменѣск) ши апой дїн ачѣєтз стрзмѣз сокотїнцз нєнцєлєптѣл амзѣєѣе пре алцїї; Оаре ачеа єсте а мїнцїї? Оаре нѣ єсте кѣ-носкѣт ши баѣелор, кз алта єсте а мїнцїї, ши алта а борѣї стрзмѣ? Лкз токма де ар фї ши мїнцїт лѣе ке (каре яѣторѣл Янїмадѣврсіилор н'аѣ зїс нїчї кзнд нїчї дѣдрептѣл, нїчї лє дїндєпарте: тотѣшї дѣкѣ Д. Реценсентѣл амзѣїт фїїнд кѣ ашѣ фєлїѣ де мїнчїнз, ар фї арзтат ачеа; нѣ урмѣзз нїчї ка кѣм кз ар фї мїнцїт Д. Реценсентѣл. Кѣ тоатє ачєстѣ Д. Реценсентѣл рзпїт де мзнїє, амзрѣнцѣкзз кѣ мзчїка лѣї Хєркѣлєс, ши нѣмє-ѣє вадѣар пре яѣторѣл Рефлѣксіилор: зїса ѣ гзбанѣл кзтрз Оалз. Лсз с'ад лсзмнат лтр'алт лок, кз Д. Реценсентѣл сє лддїтїнѣкзз абєдѣ ачєлѣ, че нѣ сзнт. Ячї с'ар пѣтѣ зїчє май мѣлте дѣспре дѣхѣл ши кїпѣл скрїєрєї ш. а. а Д. Реценсентѣлѣї К. лсз фїїнд кз нѣ прїѣєск токма кзтрз обїєктѣл нострѣ, лє трєчєм кѣ тзчєрѣ.

Фїїнд кз ам стзтѣт ла гзлчєвїрѣ пентрѣ дѣлзпѣнєрѣ Артїкѣлєлор дѣфїнїтє; ши пентрѣ кз Д. Реценсентѣл, н'аѣ врѣт асзѣ дѣтз сз лѣрзѣошєхзз плзкѣтѣ лѣї скѣртїме, прїн карѣ с'ар фї пѣс капзт лпрїчїнзрєї; нїчї нз-дзѣѣдїм сз поатз фачє Д. Реценсентѣл К. лдєстѣларє ла чєрєрѣ Рефлѣксіилор, нѣм: 11. ф. 25. (лат. іар ром. ф. 45.) че ам арзтат май сѣс; сз лтрзѣм лтр'ал-тз кале, ка сз сзѣвршїм ши пре ачѣєтз гзлчєвїрє лкѣт єсте пентрѣ чєлє де кзпєтєнїє алє єї. Дєчї сз дзѣм кз Ялѣанїї аѣ адеѣѣрзцї Яртїкѣлї дѣфїнїцї, ши кзї постпѣнї дѣлз сѣѣстѣнтїѣе, прєкѣм фак Ромзнїї: чїне пентрѣ ачеа, дїнтрє кѣноскзторїї лѣкрѣрїлор Оменѣшї, сз крѣдз, кз нємзрцїнїтѣ мѣл-цїмє а Ромзнїлор, а кзрорѣ чѣ май мѣрє парте н'аѣ абѣт кѣ Ялѣанїї нїчї О комбнїкацїє, де кзнд єсте лѣмѣк, ар фї лѣат дѣтїна де а постпѣнє Яртїкѣ-лїлє дѣфїнїтє дѣлз сѣѣстѣнтїѣє дєлѣ мїка гїнтз а Ялѣанїлор?

Че се атинце де Българй, асзминѣ сѣ дѣм кѣ сѣй дтресбинцѣхъ про-
номиле лор демонстратив тѣ, флок де а девзрат артѣкѣл дефинѣт; Оа-
ре пентрѣ ачеа ком зиче, кѣ Ромзній аѣ фвзцат дела Българй а постпѣне
Артѣкѣл дефинѣт, дѣпѣ сѣвстантѣве? кѣ тоате кѣ нѣ поате фи фдоіалѣ,
кѣ Българій, преѣм ши тоате челе лалте гинте Главичешй, ши пѣнѣ ф зѣ де
астѣзѣй нѣ аѣ артѣкѣл дефинѣт, ашѣ сѣ зик, кѣ Българій май дедемѣлт,
ничй дѣкѣм нѣ л'аѣ авѣт? Трѣса Българилор дтрѣ ачѣста, ми се веде а сѣ
фи дтѣмплат ашѣ: дѣпѣ че маре мѣлциме а Ромзнилор аместекѣндѣсе кѣ Бѣл-
гарій, аѣ пост фвзцат линѣа бѣлгзрѣкѣкѣ; Ромзній депринши кѣ Артѣкѣлѣ
дефинѣте, аѣ фчепѣт а дтресбинцѣ (рѣѣ) прономиле демонстратив а Българи-
лор тѣ, ф линѣа Бѣлгзрѣкѣкѣ, флок де артѣкѣлѣй чей дефинѣцй. Дела сѣй аѣ
фвзцат пѣ фчет ши Българій, а дтресбинцѣа фоарте аде се прономиле лор де-
монстратив тѣ, дѣпѣ дѣтина ачелор Ромзній, че ворѣкѣ бѣлгзрѣше. Карѣ, ал-
тор Націй тот славичешй, се веде кѣ тотѣл непотривит, ши ка ши пре О ли-
питѣрѣ кѣ непѣлчере О урѣск:

Аѣкѣм фѣинд ачѣста фчепѣтѣл стрѣмѣтѣзрей проѣмелѣй демонстратив
тѣ, ф Артѣкѣл дефинѣт, дѣспре карѣ нѣ поате фи фдоіалѣ, фѣинд кѣ ничй у-
на алтѣ гинтѣ славичѣкѣкѣ нѣ дтресбинцѣхъ Артѣкѣл дефинѣт, ши асѣш
аѣѣса репетѣцѣе а проѣмелѣй демонстратив тѣ, фоарте дтѣнекѣхъ фирѣ
линѣей бѣлгзрѣшй; чине кѣ дрѣптѣ жѣдекатѣ ва зиче. Кѣ Ромзній аѣ фвз-
цат дела Българй а постпѣне Артѣкѣлѣй лор дефинѣцй дѣпѣ сѣвстантѣве.

Ачей Ромзній карій сѣнт аместекацй кѣ Българій, кѣ дѣкѣрѣрѣ тим-
пѣлѣй, аѣ уйтѣт мѣмѣска са линѣа, (карѣ с'аѣ дтѣмплат ши алтор мѣлцй
Ромзній, чей че кѣ атѣтѣк стрѣмѣтѣзрей аѣ авѣт май де демѣлт асѣ лѣптѣ, ф
деосевите пѣрцй а лѣмѣй) ши аѣкѣм се нѣмѣск ши сѣй Българй пентрѣ кѣ вор-
бѣск линѣа ачѣстора. Кѣ а девзрат, кѣмкѣ май де демѣлт маре мѣлциме де
Ромзній аѣ лѣкѣит пѣнѣа ла порциле Константѣнополѣлѣй, аѣ лѣсѣт адеверит
Окрѣиторій Бѣзантиній. Вѣзѣ ла Отрѣтер ф челе влахѣчешй кап 22. ѣ. 358. Ши
астѣзѣй се афлѣз мѣлциме де Ромзній ши пѣнѣа пѣсте Адриѣнопол, пѣн ла Кон-
стантѣнопол, карій пѣерзиндѣш линѣа націоналѣ, се нѣмѣск Българй. Ши то-
тѣш ачѣаш Ромзній, атѣт дин фѣрѣкѣзминте, кѣт ши дин фѣііономѣа Романѣ,
лесне се пот дѣскилинѣй де кѣтрѣ Българій чей де нѣм Глабѣй.

Ка сѣ поатѣ четиторѣа фцелеце ачѣа че Д. Реценсентѣл К. нѣмай кѣт
атинце, кѣтѣкоринд. „Кѣ Цѣцѣро, ши Цѣсар др фи трѣсѣит сѣ зикѣ Ораціиле
„ (кѣвзнтѣрилѣ) салѣ кѣтрѣ Кѣрѣте, Орй ф линѣа ромзнѣкѣкѣ, Орй кѣ дтр'алт
„ кип,

„ кип, н'аѡ пѡтѡт фи ꙗцелеши“ пе скѡрт воѡ арѡтѡ фирѡ ꙗтрекѡрей. ꙗѡго-
рѡ ꙗсторѡей пентрѡ ꙗчепѡтѡл ромзнилор ꙗ Дакѡа аѡ фост зис, кѡ линеа ла-
тинѡ аѡ фост Оаре кѡнѡ де доаѡ фелѡрѡй, уна попоралѡ, карѡ се свѡѡ кѡ лап-
теле ꙗкѡ дин прѡѡчѡе; ши алѡа а ꙗѡтерацилор, карѡ се ꙗвѡцѡ кѡ аѡѡторѡла
Граматиѡей. Д. Реценсентѡл, ꙗ Реценсѡа презисей ꙗсторѡе аѡ тѡгѡдѡит аѡеа,
зикѡнѡ: кѡ Оѡѡнѡрѡ аѡ фост линеа латѡнѡ нѡмай уна, ши аѡеа аѡ арѡтѡт
кѡ есемплѡ линеей гречешѡй, карѡ Оѡѡнѡарѡ аѡ фост нѡмай уна ши комѡнѡѡ
ꙗвѡзацилор, ши невѡзацилор. ꙗѡторѡл ꙗнѡмадверсѡилор аѡ респѡнс, кѡ а-
ѡеаш с'аѡ ꙗтѡмплат Оѡѡнѡарѡ Гречилор, че ши латѡнѡилор, адикѡ, кѡ ши Гре-
чѡй аѡ авѡт дѡпликѡ линеѡ, ши кѡ латѡнѡй дѡпѡ есемплѡл Гречилор аѡ аше-
зѡт алѡ линеѡ пентрѡ литерациѡ. Реѡѡ ꙗнѡмадверсѡиле Н: б. ши 7. Д. Реценсен-
тѡл пѡшинѡ май департе, аѡ зис ꙗ Респѡнсѡл сѡѡ ла ꙗнѡмадверсѡй. „Ничѡ
„ аѡ венит ꙗ минте кѡѡѡа динѡре ѡей веѡй, сѡ'шѡй формезѡ линеѡ пентрѡ
„ кѡрѡй, деосевитѡ де ѡѡ попоралѡ, ши аѡѡста есте нѡмай невѡнѡа ѡелор де
„ астѡѡѡ“ ла каре ашѡ се респѡнде ꙗ Рефлексѡй Нѡм: 7. ꙗтрѡ адеѡѡр, дакѡ
Д. Реценсентѡл ва приѡй кѡ вѡнѡ лѡаре аминте ла линеа словенѡскѡ, че се
афѡл ꙗ кѡрѡиле Бисеричешѡй, лесе ва причепе, кѡмкѡ нѡ есте невѡнѡе ꙗѡшитѡ
аѡелор де астѡѡѡ, де а формѡ пентрѡ Кѡрѡй линеѡ деосевитѡ де ѡѡ попоралѡ.
Реѡѡ деасѡпра Н. 3.

ꙗсѡ Д. Реценсентѡл есте ѡотѡѡна май плекѡт де а кѡѡтѡрѡ ꙗѡнѡ-
ѡѡрѡре, ши а ꙗтреѡѡнѡцѡ нимикѡрѡй, деѡѡт де а ѡерѡетѡ лѡкрѡ кѡ де амѡрѡнѡ-
тѡл, Оѡй де а мѡртѡрѡсѡй адеѡѡрѡл ведеѡѡт ꙗ прѡтивѡ препѡсей сѡле соѡѡѡнѡѡе.

Фаци.		ширѣ.		Ѣ МИНТЕЛЕ.				Л А Р Е П Т А Т Е .				
5.	—	7.	—	лчепѣтѣа	—	—	—	—	—	—	—	лчепѣтѣа
29.	—	13.	—	(лѣзриле, аминте)	—	—	—	—	—	—	—	(лѣзриле аминте)
34.	—	7.	—	ши 13. карѣ	—	—	—	ши 13.	(л. ѣар р. 10 ши 11.)	карѣ	—	—
36.	—	13.	—	лфаптѣ	—	—	—	—	—	—	—	л ф ап т ѣ
37.	—	13.	—	силлаба а дѣ	—	—	—	—	—	—	—	СИЛЛАБА ДѢ
37.	—	17.	—	лвокале	—	—	—	—	—	—	—	л ВОКАЛЕ
59.	—	1.	—	л май май мѣлци	—	—	—	—	—	—	—	л МАЙ МѢЛЦИ
47.	—	23.	—	лминте	—	—	—	—	—	—	—	л МИНТЕ
54.	—	53.	—	СЕ ПОАТЕ МАЙ	—	—	—	—	—	—	—	СѢ ПОАТѢ МАЙ

VERIFICAT
1987

VERIFICAT
2017

BIBLIOTECA
CENTRALĂ
UNIVERSITĂȚII "CAROL I"
BUCUREȘTI